

АГУУЛГА

НЭГ.ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА	4
1.1. Төслийн талаарх мэдээлэл	4
1.2.Төслийн байршил.....	4
1.3.Орд ашиглах тусгай зөвшөөрөл	5
1.4.Ордын 2025 оны уулын ажлын төлөвлөлт	5
1.5.Ил уурхайн үндсэн хэмжээсүүд	5
1.6.Уурхайн ажиллах горим.....	6
1.7.Уурхайн дотоод болон гадаргуугийн зам:.....	6
1.8.Баяжуулалтын хэсэг	6
1.9.Уурхайн үндсэн тоног төхөөрөмжүүд сонголт.....	7
1.10. Элс угаан баяжуулалтын хэсэг	7
1.11. Хүний нөөц.....	8
1.12. Дэд бүтэц	8
ХОЁР. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖИЖ БУЙ НУТГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА.....	9
2.1. Газрын гадарга, байрзүй.....	9
2.2. Уур амьсгалын онцлог	9
2.3. Усан орчин.....	10
2.4. Хөрс.....	10
2.5. Ургамал.....	11
2.6. Нийгэм эдийн засаг.....	11
ГУРАВ.ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ	12
ДӨРӨВ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ, ХАМРАХ ХҮРЭЭ.....	13
4.1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	14
4.2. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт	17
4.3. Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	23
4.4. Тэрбум мод төслийн хүрээнд төлөвлөгөөний биелэлт	24
4.5. Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт.....	24
4.6. Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	24
4.7. Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	25
4.8. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	28

4.9. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт.....	31
4.10. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт	33
4.11. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөөний биелэлт	37
4.12. 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хүрээнд авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээнүүдийн нийт зардал.....	38
ДҮГНЭЛТ	39
АШИГЛАСАН ХЭВЛЭЛИЙН ЖАГСААЛТ	39

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл.....	4
Хүснэгт 2. MV-019638 тоот тусгай зөвшөөрлийн газарзүйн солбицол:	4
Хүснэгт 3. Тоног төхөөрөмжийн жагсаалт	7
Хүснэгт 4. Элс угаан баяжуулах хэсгийн үндсэн тоног төхөөрөмжүүд	7
Хүснэгт 5.Төслийн нийт ажилчдын тоо	8
Хүснэгт 6. Барилга, байгууламжийн мэдээлэл	8
Хүснэгт 7. Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээний шалгуурууд ба сөрөг нөлөөлөл үүсч болох шалтгаанууд.....	12
Хүснэгт 8. Агаарт учруулах сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт.....	14
Хүснэгт 9. Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	15
Хүснэгт 10. Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	16
Хүснэгт 11. Ургамлан нөмрөгт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	17
Хүснэгт 12. Нөхөн сэргээлт хийсэн талбайн солбилцол	Error! Bookmark not defined.
Хүснэгт 13. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээнд техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн газрын солбилцол.....	23
Хүснэгт 14. Тэрбум мод төслийн хүрээнд мод тарьсан хашааны солбилцол	Error! Bookmark not defined.
Хүснэгт 15. Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	25
Хүснэгт 16. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт.....	28
Хүснэгт 17. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт.....	31
Хүснэгт 18. Удирдлага зохион байгуулалтын талаар авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	33
Хүснэгт 19. Олон нийтэд төлөвлөгөөний биелэлтийг тайлагнах хуваарь.....	37
Хүснэгт 20. 2023 оны БОМТ-ний биелэлтийн нийт зардал	38

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 1. Төслийн талбайн байршлын зураг	Error! Bookmark not defined.
Зураг 2. Замын усалгаа хийгдэж байгаа байдал	Error! Bookmark not defined.
Зураг 3. Уурхайн маршрутын зам, таних тэмдэг байрлуулсан байдал	Error! Bookmark not defined.
Зураг 4. Уурхайд замын тэмдэг тэмдэглэгээ байрлуулсан байдал	Error! Bookmark not defined.
Зураг 5. ШТМ-ыг уурхайн талбайд тусгай зориулалтын саванд хадгалж таних тэмдгийг байршуулсан байдал.....	Error! Bookmark not defined.
Зураг 6. Хог хаягдлыг мэргэжлийн байгууллагаар ачуулж байгаа байдал	Error! Bookmark not defined.
Зураг 7. Нөхөн сэргээлт хийсэн талбайн байршил.....	Error! Bookmark not defined.
Зураг 8. Ургамлын үр худалдан авсан баримт.....	22
Зураг 9. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээнд техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн газрын байршил.....	Error! Bookmark not defined.
Зураг 10. Тэрбум мод төслийн хүрээнд тарьсан модны хашааны байршил	Error! Bookmark not defined.
Зураг 11. Галын хор хэрхэн ашиглах зааварчилгаа авч байгаа байдал	Error! Bookmark not defined.
Зураг 12. Ослын үед авах арга хэмжээний талаар ажилчдад зааварчилгаа өгч буй байдал	Error! Bookmark not defined.
Зураг 13. Галаас хамгаалах хэрэгсэл байршуулсан байдал.....	Error! Bookmark not defined.
Зураг 14. Аюулгүй ажиллагааны мэдээллийн самбар, тэмдэглэгээ байршуулсан байдал	Error! Bookmark not defined.
Зураг 16. Хог хаягдлын гэрээ, төлбөр төлсөн баримт	Error! Bookmark not defined.
Зураг 17. Хог хаягдал ангилан хаях цэг	Error! Bookmark not defined.
Зураг 18. Хог хаягдлын цэг, хашаалсан байдал.....	Error! Bookmark not defined.
Зураг 19. Ажилласан тос масло хадгалсан байгаа байдал.....	Error! Bookmark not defined.
Зураг 20. Хүнс ногооны хог хаягдал хаях цэг, саарал ус хадгалах сав болон соруулах цэг	Error! Bookmark not defined.
Зураг 21. Уурхайн бие засах газар	Error! Bookmark not defined.
Зураг 22. Агаарын сорьц дээж авч байгаа нь	Error! Bookmark not defined.
Зураг 23. Орчны хяналт шинжилгээг лабораторит шинжлүүлсэн төлбөрийн баримт ..	Error! Bookmark not defined.
Зураг 24. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын сургалт зааварчилгаа өгч байгаа байдал....	Error! Bookmark not defined.
Зураг 25. Экологийн цагдаагийн газартай хамтран ажилчдад сургалт өгч байгаа байдал	Error! Bookmark not defined.
Зураг 26. Ажлын байрны эрүүл ахуйн тухай сургалт хийж дүгнүүлж буй байдал	Error! Bookmark not defined.
Зураг 27. Ажилчид хөдөлмөр хамгааллын хувцас, хэрэгсэл өгч байгаа байдал	Error! Bookmark not defined.
Зураг 28. Эрүүл мэндийн үзлэгт хамрагдаж байгаа байдал	Error! Bookmark not defined.

Зураг 29. Эрүүл мэндийн үзлэгт хамрагдаж байгаа байдал .... **Error! Bookmark not defined.**

Зураг 30. Эрүүл мэндийн үзлэгт хамрагдаж байгаа байдал .... **Error! Bookmark not defined.**

НЭГ.ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

1.1. Төслийн талаарх мэдээлэл

Хүснэгт 1. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл

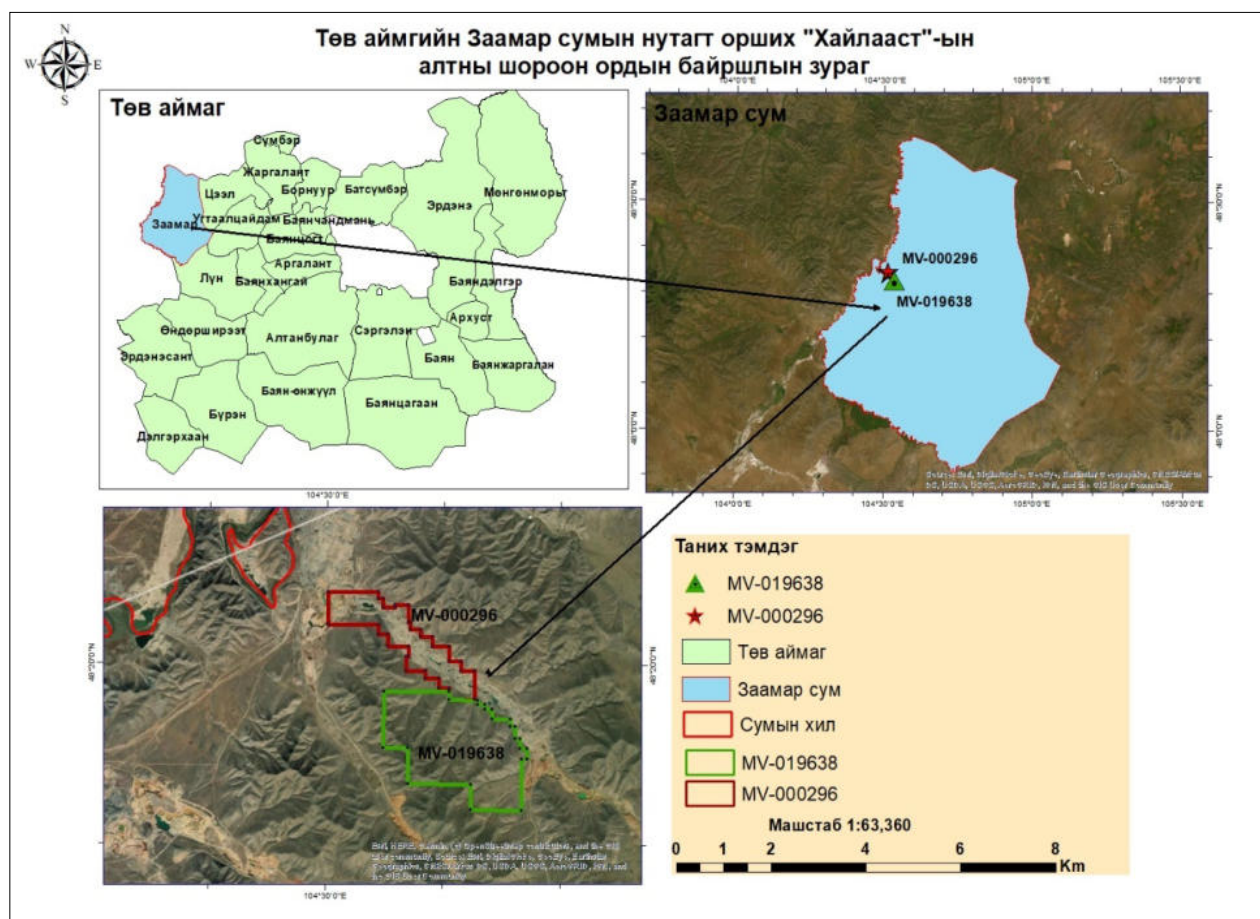
№	Үзүүлэлтүүд		
1	Аж ахуйн нэгжийн нэр		“Ирмүүн босго” ХХК
2	Улсын бүртгэлийн дугаар		9011244141
3	Уурхайн нэр		Шинээгийн ам болон жалга 3
4	Ордын байршил	Нийслэл/Хот/ Аймаг	Төв
5		Сум/Дүүрэг	Заамар
6	Ашигт малтмалын төрөл		Алт
7	Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн дугаар		MV-019638
8	Ашиглалт эхэлсэн огноо		1992
9	Аж ахуйн нэгжийн хаяг	Аймаг/Хот	Улаанбаатар
10		Сум/Дүүрэг	Сонгинохайрхан
11		Баг/Хороо	20-р хороо
12		Гудамж/Байр	Нефтийн 1
13		Тоот	11 тоот
14	Захирлын хаяг	Нэр	Х.Цогоо
15		Гар утас	976-99119472

1.2.Төслийн байршил

“Ирмүүн босго” ХХК-ийн MV-019638 тоот тусгай зөвшөөрлүүдийн талбай нь Төв аймгийн Заамар сумын нутагт орших ба Улаанбаатар хотоос баруун хойш 220 км, Заамар сумын төвөөс баруун хойд зүгт 25 км-т байрлана.

Хүснэгт 2. MV-019638 тоот тусгай зөвшөөрлийн газарзүйн солбицол:

№	Уртраг	Өргөрөг	№	Уртраг	Өргөрөг
1	104° 32' 06.14"	48° 19' 41.82"	13	104° 33' 19.19"	48° 19' 10.61"
2	104° 30' 59.00"	48° 19' 41.81"	14	104° 33' 14.33"	48° 19' 10.58"
3	104° 30' 59.00"	48° 19' 40.00"	15	104° 33' 14.26"	48° 19' 18.68"
4	104° 31' 24.00"	48° 19' 40.00"	16	104° 33' 09.40"	48° 19' 18.67"
5	104° 31' 24.00"	48° 18' 40.00"	17	104° 33' 09.36"	48° 19' 23.51"
6	104° 32' 29.00"	48° 18' 40.00"	18	104° 32' 49.94"	48° 19' 23.44"
7	104° 32' 29.00"	48° 18' 23.00"	19	104° 32' 49.88"	48° 19' 29.91"
8	104° 33' 21.01"	48° 18' 23.00"	20	104° 32' 42.60"	48° 19' 29.88"
9	104° 33' 21.02"	48° 18' 56.82"	21	104° 32' 42.58"	48° 19' 33.13"
10	104° 33' 26.58"	48° 18' 56.82"	22	104° 32' 35.30"	48° 19' 33.10"
11	104° 33' 26.52"	48° 19' 04.15"	23	104° 32' 35.26"	48° 19' 36.33"
12	104° 33' 19.25"	48° 19' 04.14"	24	104° 32' 06.14"	48° 19' 36.31"

Зураг № 1. Төслийн талбайн байршлын зураг

1.3.Орд ашиглах тусгай зөвшөөрөл

MV-019638: Ашигт Малтмал Газрын Тосны Хэрэг Эрхлэх Газраас 515.06 гектар талбай бүхий уурхайн эдэлбэр газарт ашигт малтмал ашиглах эрхийг 2020 оны 04 дүгээр сарын 29-ний өдөр “Ирмүүн босго” ХХК-д шилжүүлсэн байна.

1.4.Ордын 2025 оны уулын ажлын төлөвлөлт

2025 онд Шинээгийн ам алтны шороон ордын С-3 блокийн үлдэгдэл нөөц болон С-4, С-5, С-6, С-7 блокуудаас 1.3 сая.м³ хөрс хуулж 56.04 мян.м³ элс олборлож химийн цэврээр 80.4 кг алт авахаар төлөвлөгөөнд тусгасан байна.

1.5.Ил уурхайн үндсэн хэмжээсүүд

Уул техникийн нөхцөл. Ашигт малтмалын орд нь Шинээгийн ам болон Жалга-3 гэсэн хоёр тусдаа ордоос бүрдэх ба уул техникийн харьцангуй энгийн нөхцөлд оршдог.

Жалга-3 орд нь тусгай зөвшөөрлийн талбайн зүүн урд талд байрлах ба уулын хажуу дээр орших бөгөөд элсний давхаргын унал нь зүүн хойноос баруун урагш чиглэлтэй 3-70 уналтай, өргөн нь 12-45 м дунджаар 30 м, урт нь 580 м сунаж тогтсон байна. Ордын хучаас хөрсний дундаж зузаан нь 13.8 м, элсний дундаж зузаан нь 0.7 м ба алтны дундаж агуулга нь 814 мг/м³ байна.

Шинээгийн ам алтны шороон орд нь уулын энгэр тал газар орших бөгөөд элсний давхаргын унал нь баруунаас зүүн тийш чиглэлтэй 2-80 уналтай, өргөн нь 51-161 м дунджаар

106 м өргөнтэй, 550 м урт сунаж тогтсон байна. Ордын хучаас хөрсний дундаж зузаан 34.6 м, элсний дундаж зузаан 1.5 м ба алтны дундаж агуулга 2,268.69 мг/м³ байна.

Ил уурхайн ашиглалтын систем. Орд нь уул техникийн хүндрэл харьцангуй бага юм. Эдгээр уул техникийн нөхцөл болон төсөл захиалагчийн өөрийн бэлэн байгаа техникийг үндэслэн ордыг ил уурхайн аргаар авто тээвэртэй, гадаад дотоод овоолготой ашиглалтын системээр ашиглахаар төслийг боловсруулсан байна.

1.6.Уурхайн ажиллах горим

Шинээгийн ам болон Жалга-3 ордын уурхай нь 02 дугаар сарын 15-с 10 дугаар сарыг дуустал хугацаанд ажиллах бөгөөд хуанлийн 245 хоног ажиллана.

1.7.Уурхайн дотоод болон гадаргуугийн зам:

Уурхайн карьер доторх автозамын техникийн нөхцөл нь замын норм дүрмийн дагуу хоёр урсгалтай, замын зорчих хэсгийн өргөн тооцоогоор 10.2 м байна. Уулын ажилд 10.0 м-ээр тооцов. Замын налуу 120 ‰ байна.

Хөдөлгөөнд оролцож буй автосамосвалуудын хоорондох зөвшөөрөгдөх зайг автосамосвалын хурднаас хамааруулан тооцоход 47.4 м, автосамосвалын хурд ба уртаас хамааралтайгаар тооцоход 37.8 м гарч байна. Хөдөлгөөнд оролцож буй автосамосвалуудын хоорондох зөвшөөрөгдөх зайг 45 м-ээр тооцов. Мөн уурхайн траншейн замын өргөн 10 м хоёр урсгалтай, элс тээвэрлэх зориулалттай замын өргөн 4.5 м өргөн нэг урсгалтай байна.

Элс тээвэр. Уурхайн элс тээврийг “Ирмүүн босго” ХХК-ийн эзэмшлийн MV-000296 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбайд байрлах скруббер-1, 2-ын элсний түр овоолгын талбай хүртэл тээвэрлэнэ. Шинээгийн ам ордоос скруббер-1 хүртэл явах тээврийн зам нь 3.9 км, жалга-3 ордоос явахад 2.3 км байна. Энэ замын чиглэл нь орон нутгийн шороон зам ба скруббер-1-ээс скруббер-2 хүртэл шулуун шугамаар хэмжихэд хоорондоо 500 м зайтай байна. Элс буулгах талбайн байршлыг төсөл захиалагчийн техникийн даалгаварт тусгасны дагуу төслийг боловсруулсан байна.

1.8.Баяжуулалтын хэсэг

Баяжигдах шинж чанарын технологийн туршилтад үндэслэн Шинээгийн ам болон Жалга-3 алтны шороон ордын элсийг гравитацийн аргаар баяжуулах хэсгийн төлөвлөлт, технологийн шат дамжлагуудын загварыг гаргасан.

Технологийн схемийн хувьд шлюз болон сэгсрэх ширээгээр баяжуулахад 0.25% -ийн гарцтай 14,961 гр/тн-ийн алтны агуулгатай 92.6%-ийн металл авалттай баяжмал гарган авсан байна. Иймд Геологийн төв лабораторийн санал болгосон схемээр тооцооллыг хийж гүйцэтгэлээ.

Ил уурхайн элс олборлолтын төлөвлөгөө болон захиалагчаас өгсөн ажлын даалгаврын дагуу элс угаан баяжуулах хэсгийг 2 хэсэгт “Ирмүүнбосго” ХХК-ийн эзэмшлийн MV-000296 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбайд хоорондоо 500 м-ийн зайтай өмнө ашиглаж байсан үүсмэл нуурыг түшиглэн байрлуулахаар төлөвлөсөн. Элс олборлолтын дараа үлдсэн орон зайд баяжуулах хэсгээс гарсан эфель, галийн хаягдлыг түрэх байдлаар нөхөн дүүргэхээр төлөвлөсөн.

1.9. Уурхайн үндсэн тоног төхөөрөмжүүд сонголт

Төслийг захиалагч “Ирмүүн босго” ХХК нь өмнө ашиглаж байсан өөрийн эзэмшлийн тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслэтэй бөгөөд өмнөх ашиглаж техник тоног төхөөрөмжөөр уулын ажлыг үргэлжлүүлэн явуулахаар төлөвлөсөн.

Хүснэгт 3. Тоног төхөөрөмжийн жагсаалт

№	Тоног төхөөрөмжийн нэр	Марк	Хүчин чадал	Тоо, ширхэг
1	Экскаватор	Hyundai R850LC	5.4 м³	2
2	Экскаватор	Hyundai R520LC	3.2 м³	1
3	Автосамосвал	HOWO-371	50 тн	8
4	Бульдозер	CAT-D8	6.8 м³	2
5	Утгуурт ачигч	SDLG953	3.0 м³	4
6	Усны насос	Y280S	200 м³/цаг	6
7	Усны машин	HOWO	20 тн	1
8	Түлшний машин	Hyundai	8 тн	1
9	Аж ахуй үйлчилгээний машин	Land Cruiser 78 Long		2
10	Аж ахуй үйлчилгээний машин	Land Cruiser 76 Long		2
11	Аж ахуй үйлчилгээний машин	Pick up 79		1
12	Аж ахуй үйлчилгээний машин	Hiace		1
13	Крантай машин	Hino		1

1.10. Элс угаан баяжуулалтын хэсэг

Технологийн процесст том ширхэгийн элсний ангилалд сул алт хаягдахаас болгоомжилж баяжуулалтанд орж байгаа анхдагч бүтээгдэхүүний хамгийн том хэмжээг -20 мм-ээр сонгон авлаа. Дээжийг угаах, шигших үйлдлийг гар аргаар гүйцэтгэсэн байна. -20.0 мм-ийн ширхэглэлийн бүтээгдэхүүнийг лабораторийн туршилтанд хэрэглэдэг шлюзээр баяжуулж баяжмал болон хаягдал гэсэн 2 бүтээгдэхүүн гарган авчээ. Эдгээрээс гарсан баяжмалыг 2.0 мм-ийн шигшүүрээр шигшиж, торон дээрх бүтээгдэхүүний гар тэвш (лотки) ашиглан баяжуулж, том чөлөөт алт байгаа эсэхийг тодруулахаар минералогийн шинжилгээнд өгсөн байна. Харин шигшүүрийн нүхнээс доош гарсан бүтээгдэхүүнийг сэгсрэх ширээ (MODEL 15S)-гээр оруулан, баяжмалд ялгарсан хар шлихийг минералогийн шинжилгээнд өгч алтыг ялгуулан, алтанд шишүүрийн шинжилгээ хийлгэн, ангилал тус бүрийн жинг авсан байна.

Хүснэгт 4. Элс угаан баяжуулах хэсгийн үндсэн тоног төхөөрөмжүүд

№	Нэр	Марк	Цахилгаан чадал, кВт
1	Скруббер	Шинээзеланд	21
2	Баяжуулах ширээ	СКО-4	1.1
3	Эргэлтийн усны насос	2BV2 071	3
4	Технологийн усны насос	2BV2 110	5.5
5	Цэвэр усны насос	2BV2 061	3
6	Дугуйт ачигч	Liugong ZL855	-

1.11. Хүний нөөц

Төслийн хүчин чадлыг эзэмших, түүнд хүрэхийг зорих хангалттай тооны ажилчдыг тусгаж өгсөн бөгөөд уулын хэсэг 2 ээлжээр ээлжийн үргэлжлэх хугацаа 12 цаг, баяжуулах хэсэг нь 1 ээлжээр, ээлжийн үргэлжлэх хугацаа 10 цаг байна.

Хүснэгт 5. Төслийн нийт ажилчдын тоо

№	Хэсэг нэгж	Ээлжинд	2 дахь жил
1	Төв оффис	3	3
2	Уулын хэсэг	57	57
3	Угаан баяжуулах хэсэг	28	28
4	Засвар механикийн хэсэг	8	8
5	Аж ахуй, үйлчилгээний хэсэг	16	16
6	Нийт	112	112

1.12. Дэд бүтэц**Барилга байгууламж**

Уурхайн захиргаа, засвар үйлчилгээний төв зэрэг барилга байгууламжууд уурхайгаас 1.2 км зайд нийт 1.5 га талбайг эзлэн байрлана.

Хүснэгт 6. Барилга, байгууламжийн мэдээлэл

№	Барилгын нэр	Хэмжих нэгж	Хэмжээ	Тайлбар
Хотхон				
1	Уурхайн удирдлагын байр	м ²	56	Зөөврийн хаус
2	Ажилчдын сууц	ш	6	40 тн контейнер 6*29м ²
3	Цайны газар	м ²	40	Зөөврийн сууц
4	Хүнс ахуйн агуулах	ш	1	20 тн контейнер
5	Халуун ус болон угаалга	м ²	40	Зөөврийн сууц
Ил уурхай				
6	Засварын газар, сэлбэгийн агуулах	м ²	160	20 тн контейнер 2 ш, мөн сэндвич
7	Засварын талбай	м ²	100	Шимт хөрсийг хуулж, талбайг тэгшилсэн байна
8	Түлшний ёмкост	тн	110	Шимт хөрсийг хуулж, талбайг тэгшилсэн байна

Харилцаа, холбоо

Уурхайн тосгонд Мобиком, Юнител зэрэг үүрэн телефоны сүлжээ барьдаг. Уурхайн экскаватор, автосамосвал зэрэг үндсэн тоног төхөөрөмжийн операторууд, ээлжийн дарга нар богино долгионы радио холбоогоор хангагдана.

Цахилгаан хангамж

Уурхайн цахилгааны хэрэглээг уурхайгаас баруун хойд талд 10 км зайд байрлах ДСЦТС-ын 110 кВ-ын шугамнаас салбарласан 35 кВ-ын Баянголын дэд станцын боломжит цэгээс 6 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам татан салбарласан бөгөөд тус уурхай хүртэл 500 м үргэлжилнэ. 6/0.4 кВ-т хүчдэлтэй 630 кВа-ын суурилагдсан хүчин чадалтай хаалттай дэд станцаас угсарч уурхайг цахилгаан эрчим хүч /ЦЭХ/-ээр хангаж байна.

Аянгаас хамгаалах байгууламж

Аянгын шууд цохилтоос хамгаалах зорилгоор аянга хүлээн авагч, гүйдэл зайлуулагч, газардуулгын голчтой савхан аянга зайлуулагчийг байрлуулан гүйцэтгэнэ. Аянга зайлуулагч нь өөр өөрийн газардуулгатай байна.

ШТМ-ын агуулах болон засварын талбай нь анхдагч болон хоёрдогч аянгын цохилтоос хамгаалагдсан байна. Анхдагч аянгын цохилтоос хамгаалах аянга зайлуулагч нь талбайгаас зайтай тусдаа газардуулгатай байна.

Усан хангамж

Уурхайн үйл ажиллагаатай холбогдолтой шаардлагатай унд-ахуйн болон үйлдвэрлэлийн ус хангамжийг өмнө нь гаргасан байсан унд ахуйн болон үйлдвэрлэлийн зориулалт бүхий 2 ширхэг худаг (тус бүрийн ундарга 1.7 л/сек, 7.6 л/сек), 2 ш үүсмэл нуураас (нуур-1 эзэлхүүн 112.8 мян.м³, нуур-2 эзэлхүүн 63.47 мян.м³) хангана. Үүнд:

1. Унд ахуйн ус
2. Технологийн ус
3. Зам талбайн ус
4. Нөхөн сэргээлтийн ус

ХОЁР. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖИЖ БУЙ НУТГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

2.1. Газрын гадарга, байрзүй

Хэнтийн нуруу ба түүний гол салбаруудын тойрог нь Хэнтийн гол нуруу, Бага Хэнтий, Их Хэнтийн нуруу, тэдгээрийн томоохон салбаруудыг багтаана. Эндхийн үнэмлэхүй өндөр нь 2000-2500 метр бөгөөд хамгийн өндөр цэг нь Асралт Хайрхан юм. Хэнтийн нурууд ялангуяа Бага Хэнтийн нурууны хажуу нь хоорондоо адилгүй, хойт хажуу нь маш эгц бөгөөд урт, харин өмнө хажуу нь нилээн налуувтар болно. Гэвч хоёулаа нураг асгаар бүрхээстэй байна. Хажуугийн дээд хэсэгт шаталсан хэдэн дэнж тодорхой үзэгдэнэ.

Тойргийн хилийг тоймлон заавал: Зүүн талд Барах голын адаг орчмоор гарч өмнө хэсэгтээ Хурах, Туул голыг дагасан тектоникийн гаралтай хөндийнүүд болон Улаанбаатар хотоос нилээн хойгуур гарах ба баруун гар талдаа Хараа голын баруун гарын цутгалуудыг огтлон гарсан шугам, хойт талд улсын хил болно.

Голын хөндийнүүд хэдэн янзын дүрс хэлбэртэй юм. Гол нуруудын хөндий их төлөв нарийхан хавцлын байдалтай юм. Үүний зэрэгцээгээр тэнд бас хэдэн зуугаад метр өргөн хөндий ч бий. Тэр хөндийнүүдээр эртний мөсөн гол урсан бууж байсны ор мөр болох морены дов толгод, далан, дэнж, хаагдсан нуур тохиолдоно. Хэнтийн гол нуруудын захаар байгаа хөндийнүүд 1-3 км өргөн, хажуунууд мөн эгц болоод асгаар бүрхээстэй байна.

Энэ тойрог чийг тунадас ихтэй учраас намаг ихтэй, гол горхиуд усаар элбэг, уналт их, урсгал түргэн байдаг.

2.2. Уур амьсгалын онцлог

Төслийн талбай орчимд зуны улиралд эх газрын дулаан хуурай агаар зохнилдог. Иймээс орох хур тунадас ихэнхдээ аадар шинжтэй байдаг. Намар хур тунадас багасаж, цочир хүйтрэлт 8 дугаар сарын сүүлч, 9 дүгээр сарын эхээр ажиглагдсан 10 дугаар сарын сүүлч, 11 дүгээр сарын эхээр өвлийн нөхцөлдөө шилжин ордог.

Агаарын температур: Сүүлийн 60 шахам жилд энэ сав газрын агаарын дундаж температур 2.0⁰С-р дулаарсан байна. Дэлхийн уур амьсгалын дулааралтаар халуун өдрийн

давтагдал нэмэгдэхийн хэрээр агаарын өндөр температур сүүлийн жилүүдэд ажиглагдах болсон байна. Сав газрын бараг бүх цаг уурын станц дээр 1940-өөд оноос хойш тохиолдсон хамгийн өндөр температур сүүлийн хэдхэн жилд тэмдэглэгдсэн байна.

Уур амьсгалын өөрчлөлтөөс үүдэн манай орны уур амьсгалын эрс тэс байдал, цаг агаарын хүчтэй үзэгдлүүдийн давтагдал нэмэгдсээр байна. Тухайлбал хүснэгт 3-д байгаа агаарын температурын арав 10 жилийн явцаас харахад энэ районд сүүлийн жилүүдэд хүйтний улирлын температур буурч дулааны улирлын температур ихэссэн зүй тогтол ажиглагдаж байна. Харин жилийн дундаж утгаар бол 1992 оноос хойш ялимгүй 0.01°C орчим хэмээр хүйтэрсэн хандлагатай боловч 10 жилийн дунджаас үзэхэд 0.1°C -ээр хүйтэрсэн байна.

Салхи: Салхины хурдны жилийн явцад хавар, намрын улиралд 2 удаагийн максимум утга, өвөл, зуны улиралд 2 удаа минимум утга ажиглагдах бөгөөд хаврынх нь үндсэн их утга байх бөгөөд агаар, хөрс хамгийн хуурай үе, салины хүч хамгийн их үе хоёр давхцахаас болж жилд тохиолддог хүчтэй салхитай болон шороон шуургатай өдрийн тооны гол хувь нь зөвхөн хаврын саруудад тохиолдоно. Энэ районд 2012 оны 06 дугаар сарын 18 нд салхины хурд 26 м/с хүрч салхилж байжээ.

Хур тунадас: Туул голын сав газар Монголдоо ихээхэн чийглэг уур амьсгалтай, жилийн хур тунадасны нийлбэр нь 200-400 мм орчим байдаг. Өндөр уулын буюу гол мөрний урсац бүрдэх бүсэд 350 мм-ээс их хур тунадас жилд ордог бөгөөд хур тунадасны 85-90 орчим хувь нь жилийн дулаан улиралд ордог, хүйтэн улиралд хур тунадас тун бага ордог байдал харагдана. Хур тунадасны горимд дулааны улиралд хур тунадасны дотор аадар борооны эзлэх хувийн жин нэмэгдэж байгаа юм.

2.3. Усан орчин

Төслийн талбай нь Туул голын сав газарт орно. Сав газрын ихэнх нь Хэнтийн уулархаг бүсэд хамаарах ба цутгал голуудын дийлэнх нь Бага Хэнтийн нуруунаас эх аван урсдаг. Туул гол нь байгалийн бүс, бүслүүрийн хувьд эхэн хэсэгтээ уулын тайгын бүс, ойт хээрийн бүсийг дамнан урсах ба Улаанбаатар хотоос доош, сав газрын 80 гаруй хувийг эзлэх хээрийн бүсээр урсаж Орхон голд цутгана. Гол нь эхэн хэсэгтээ эгц хад хясаа болон ой мод элбэгтэй, уулсын 1-3 км өргөн хөндийтэй ба цаашид голын хөндий өргөссөөр Улаанбаатар хот орчимд 8-10 км болно.

2.4. Хөрс

Хөрс газарзүйн хувьд сав газрын хойд хэсэг нь Хэнтийн нурууны төв хэсгийн уулын тундрын болон уулын нугын хөрсний тойрогт, нутгийн дунд болон түүнээс хойш хэсэг нь Хэнтийн нурууны зүүн ба баруун хэсгийн салбар уулсын уулын хар хүрэн ба хээрийн хар хүрэн хөрсний тойрогт, өмнөд хэсэг нь хуурай хээрийн бүсийн ухаа гүвээт, уудам хөндийн хүрэн хөрсний тойрогт ордог.

Төслийн талбай нь гадаргын ерөнхий хэлбэр дүрсийн хувьд орой хэсгээрээ хадархаг нам уулс болон түүний энгэр, бэлийн системийг хамран төслийн талбайн байрших бөгөөд хөрсний үүсвэрийн үйл явцад хажуугийн зөөгдлийн үйл явц голчлон оролцох учир хөрс үүсгэгч эх чулуулаг нь алюви, делюви, пролювийн хайрган хурдас дээр тогтворжсон нимгэн ялзмагт давхаргатай, сайр чулуурхаг, нам ухаа толгод, уулын хөрс, тал газар, нам хөндий хотос газрын хөрс тархсан байна.

2.5. Ургамал

Хэнтийн нурууны чийглэг сэрүүн уур амьсгал, өндрийн бүс бүслүүр, говь, тал хээрийн бүсийн ялгаагаар ургамлын бүрхэвч өндөр уулнаас нам хотос хүртэл нэлээд ялгаатай бүрэлдэн тогтсон ба ургамлын бүтэц бүрэлдэхүүн Хангайн бүсэд баялаг, тал хээрт ядмаг байдаг байна. Сав газар нь тундрын, ойн, хээрийн, нугын хэв шинжийн ургамалшилтай юм.

2.6. Нийгэм эдийн засаг

Заамар сум нь УБ хотоос 180 км өөрийн аймгаас 225 км алслагдан оршдог бөгөөд Төв аймгийн Угтаал, Цээл, Лүн сумд, Булган аймгийн Баяннуур, Бүрэгхангай сумд, Сэлэнгэ аймгийн Орхон туул сумдуудтай тус тус хиллэж нийт 280.3 мянган га нутаг дэвсгэрийг эзэлдэг.

Төв аймгийн баруун хойд хэсэгт: Улаанбаатар хотоос 180 км, Аймгийн төвөөс 225 км зайд байрладаг. Баруун талаараа Булган аймгийн Баяннуур Дашинчилэн сум, хойд талаараа Булган аймгийн Бүрэгхангай, Орхонтуул сум, Зүүн талаараа Төв аймгийн Цээл, Угтаал сум, Урд талаараа Төв аймгийн Баянхангай, Лүн сумдтай тус тус хиллэдэг.

Малын бүтэц: Сумын хэмжээнд 193631 толгой малтайгаас 170 тэмээ, 13788 адуу, 10674 үхэр, 94853 хонь, 74146 ямаа Сумын хэмжээгээр нийт 193,8 мянган мал тоологдсоноос цэвэр үүлдэр, эрлийз, нутгийн шилмэл омгийн 0,6 мянган толгой мал тоологдсон нь нийт малын 0,3 хувь байна. 437 малчин өрх, 650 малтай өрх байгаа нь сумын нийт өрхийн 67,2 хувийг эзэлж байна.

Орон нутгийн төсөв: Сумын төсвийн нийт орлого нь 4141,3 сая төгрөг бөгөөд улсын төвлөрсөн төсвийн санхүүжилт авдаггүй, сумын өөрийн орлого 1261,9 сая төгрөг төсөвт байгууллагын өөрийн орлого 1,9 сая төгрөг байна. Орон нутгийн нийт төсвийн зардал нь 2058,0 сая төгрөг байна. Нийт зардлын 61,4 хувь нь цалин, 6,8 хувь нь нийгмийн даатгалын шимтгэл, хувийг урсгал шилжүүлэг болон бусад зардал эзэлж байна.

Эдийн засгийн бүтэц: Сумын хэмжээнд нийт 47 аж ахуйн нэгж байгууллага үйл ажиллагаа явуулж 770,2 сая төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж улсад 30.6 сая, аймагт 203.4 сая, орон нутагт 56.0 сая нийт 209.0 сая төгрөгийн татвар төвлөрүүлж байна. Тус суманд жилд 230,0 сая төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэдэг “Заамар довон” ХХК 2900 га эргэлтийн талбайтай, 800 га д уриншийн боловсруулалт хийж жилд 1200,0 тн үр тариа хураан авдаг бөгөөд БӨЖТ зэрэг аж ахуйн нэгжүүд үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа нь тус сумын аж үйлдвэрийн бүтцэд томоохон нөлөө үзүүлж байна.

Сумын төвийн нутаг дэвсгэрийн бүсчлэлийн өнөөгийн байдал: орон сууц, олон нийтийн бүс 1200 га ногоон байгууламж, хөдөө аж ахуйн бүс 240200 га хот суурингийн газар 81,0 га Өнөөгийн байдлаар 719 иргэн гэр бүлийн хэрэгцээний зориулалтаар 438 га газар өмчилж, 10 иргэн, аж ахуйн нэгж өвөлжөө, хаваржааны зориулалтаар 0,77 га газар, газар тариалангийн зориулалтаар 12700 га газар, 438 иргэн 8 аж ахуйн нэгж газар тариалангийн зориулалтаар эзэмшиж байна.

ГУРАВ.ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Хүснэгт 7. Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээний шалгуурууд ба сөрөг нөлөөлөл үүсч болох шалтгаанууд

Нөлөөллийг тодорхойлох шалгуур үзүүлэлтүүд	Сөрөг нөлөөлөл үүсч болзошгүй нөхцөлүүд
Агаарын чанарт үзүүлэх нөлөөлөл: -Бохирдуулагч болон аюултай, хортой бодис ялгаруулах, эсэх, -Дуу чимээ, доргио чичиргээ, дулааны нөлөөлөл, цахилгаан соронзон цацраг үүсгэх, эсэх.	Уурхайн техник, технологийн үйл ажиллагааны нөлөөгөөр үүсэх тоос шороо болон хорт хий агаар орчныг бохирдуулна. Үүнд: -Хөрс хуулах, алт олборлох үед үүсэх тоос; -Хүнд даацын машин механизм, тоног төхөөрөмжүүдийн дотоод шаталтат хөдөлгүүрийн ажиллагаанаас гарах утаа болон хорт хий, дуу чимээ; -Уурхайн олборлолт болон овоолгын дээд талбайгаас салхинд хийсэх тоос; -Хөрс болон элс тээвэрлэх үед тээврийн хэрэгслийн дугуйнаас босох тоос, шороо нь агаар орчныг бохирдуулах эх үүсвэр болдог.
Усан орчинд үзүүлэх нөлөөлөл: -Усны нөөцөд хомсдол үүсэх, эсэх, -Цэнгэг усны нөөцийг ашиглах, эсэх, -Ус бохирдуулах, эсэх.	Уурхай болон үйлдвэр технологийн хэрэгцээний усыг газрын доорх ус болон тунаах нуурын усаар хангана. Энэ тохиолдолд тунаах нуурын болон газрын доорх усны нөөцөд тодорхой хэмжээний хомсдол үүсгэх болно.
-Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх нөлөө: -Хөрс эвдрэх эсэх, -Хөрс бохирдох эсэх, -Хөрс доройтох эсэх.	Хөрсний морфологи бүтэц алдагдах, үржил шимт нөөц нь багасах, техногений нөлөөлөл ихсэж, олон салаа зам үүсч, хөрс эвдрэх, хөрс хийсэх, дарагдах, талхлагдах зэргээр шинж чанар нь өөрчлөгдөх, Хөрсний өнгөн хэсэг ахуйн хог болон нефтийн бүтээгдэхүүнээр бохирдох.
-Ургамлан нөмрөгт үзүүлэх нөлөө: -Ургамлан нөмрөг, ой мод өртөх эсэх, -Ховор, нэн ховор ургамлын төрөл зүйл өртөх эсэх.	Газарт бууж буй тоос нь ургамлын аль нэг хэсэгт наалдаж улмаар өнгө зүс нь алдагдах, навч нь эрт унах зэрэг байдал бий болдог байна. Ургамлын бүрхүүлийн энэхүү өөрчлөлт нь хүний нүдэнд ил харагдаж байдаг бол үүний цаана нүдэнд харагдахгүй ихээхэн өөрчлөлт орох, фотосинтезийн идэвхи буурах, өсөлт удаашрах улмаар өсөлт нь бүрмөсөн зогсож ургахаа болих зэрэг байдал бий болдог.
-Ан, амьтанд үзүүлэх нөлөө: -Амьтдын амьдрах орчинг доройтуулах эсэх, амьдрах орчинг үгүй хийх,	Алт олборлох үйл ажиллагааны улмаас амьтдын амьдрах орчин устах, жижиг амьтад үйл ажиллагаанд өртөж үхэж хорогдох, хүний үйл ажиллагааны улмаас амьтдын бүлгэмдэлд өөрчлөлт орох, улмаар зарим зүйл амьтдын тоо толгой, нүүдэл шилжилтэнд сөргөөр нөлөөлөх зэрэг сөрөг нөлөөтэй.

ДӨРӨВ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ, ХАМРАХ ХҮРЭЭ

Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө нь тухайн төслөөс байгаль орчинд учруулах гол нөлөөлөл болон болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээг тодорхойлж түүнд шаардагдах хөрөнгө зардлыг тусгадаг.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь албан ёсны баримт бичиг бөгөөд байгалийн баялгийг зүй зохистой ашиглах болон байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах талаар авч хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөө юм. Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөнд төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд нөлөөлөх нөлөөллүүдийг бууруулах арга хэмжээ, шаардагдах хөрөнгө зардал, дагаж мөрдөх дүрэм журам, стандартуудыг нэгтгэн үзүүлсэн. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь байгаль орчныг хамгаалах арга хэмжээнүүдийн товч тодорхойлолт бөгөөд жил бүрийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийг хянан үзэж, батлуулж байх шаардлагатай.

“Ирмүүн босго” ХХК нь тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг жил бүрийн 11-р сарын 01-ны дотор төсөл хэрэгжүүлж байгаа аймаг, нийслэлийн байгаль орчны газарт хүргүүлж байх шаардлагатай.

Энэхүү байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний тайланг БОАЖСайдын 2019 оны 10 сарын 29-ны өдрийн “БОМТ боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ын дагуу боловсруулж, холбогдох материалуудыг хавсаргалаа.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний гол зорилт

2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний ажлын гол зорилго шинээгийн ам болон жалга-3”-ын алтны шороон ордыг ил аргаар ашиглах төслийн үйл ажиллагааны бүхий л үе шатыг хамрах ба төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг болзошгүй гол нөлөөлөл болон цаашид учруулж болзошгүй эерэг болон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, багасгах, төсөл хэрэгжиж буй нутгийн байгаль орчныг хамгаалахтай холбогдсон арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлэхэд оршино.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний гол зорилтын хүрээнд дараахь арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлэх шаардлагатай байна. Үүнд:

- Агаарын чанар, хөрсөн бүрхэвч, ундны усанд төслийн үйл ажиллагаанаас үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллүүдийг багасгах, бууруулах, арга хэмжээ,
- Байгаль орчны төлөв байдалд хяналт тавих, хугацаа, хариуцах эзэнг тогтоох,
- Дээрх арга хэмжээг хэрэгжүүлэх явцад мөрдөх эрх зүйн баримт бичгийг дагаж мөрдөх,
- Шаардлагатай хөрөнгө зардлыг урьдчилсан байдлаар тооцож, доор дурдсан ажлуудыг хэрэгжүүлэх

4.1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Агаарын чанарт үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөлөл:

- Ил уурхайн олборлолтын үед гарах тоосжилт,
- Тээвэрлэлтийн үеэс үүсэх тоосжилт,
- Уурхайн олборлолт, газар шорооны ажлаас үүсэх тоосжилт,
- Тээвэрлэлтэнд явж буй машинуудаас ялгарах хорт бодисуудаар орчны агаар бохирдох.

Хүснэгт 8. Агаарт учруулах сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Биелэлт	Зардал /Төгрөг/
1	Уурхайн олборлолтын үе шатанд тоосжилт ихээр үүсэх үед услагаа хийх, салхи ихтэй үед тоос багасгах арга хэмжээ авах	Олборлолтын үед уурхайн замд хуурайшилт ихтэй үед болон шаардлагатай үе тухай бүрт нь усалгаа хийж байсан	Ус ашигласны төлбөрт орсон /Төлбөрийн баримтыг хавсаргав/
2	Хүнд механизмын хөдөлгүүрийн тохиргоо, үйлчилгээг тогтмол байлгах, хөдөлгүүрээс гарах утааны хэмжээг стандартын шаардлага хангах хэмжээнд байлгах арга хэмжээ авах	Хүнд механизмын тохиргоо үйлчилгээг тогтмол хийлгэсэн.	Үйл ажиллагааны зардлаар

Зураг № 2. Замын усалгаа хийгдэж байгаа байдал

Усан орчинд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөлөл:

- Усны нөөц хомсдох, багасах,
- Шатах тослох материалыг алдсанаар газрын доорх ус бохирдох.

Хүснэгт 9. Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Биелэлт	Зардал /Төгрөг/
1	Ус ашигласны төлбөрийг цаг тухай бүрт төлөх	Ус ашигласны төлбөрийг тухай бүрт төлсөн. /Баримт хавсаргав/	Үйл ажиллагааны зардлаар
	Нийт		50,394,998.21

УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ

1. Ашигласны төлбөрийг цаг тухай бүрт төлөх

2. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

3. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

4. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

5. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

6. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

7. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

8. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

9. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

10. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ

1. Ашигласны төлбөрийг цаг тухай бүрт төлөх

2. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

3. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

4. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

5. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

6. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

7. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

8. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

9. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

10. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ

1. Ашигласны төлбөрийг цаг тухай бүрт төлөх

2. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

3. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

4. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

5. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

6. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

7. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

8. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

9. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

10. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ

1. Ашигласны төлбөрийг цаг тухай бүрт төлөх

2. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

3. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

4. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

5. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

6. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

7. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

8. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

9. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

10. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

Зураг № 3. Ус ашиглуулах дүгнэлт

УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ

1. Ашигласны төлбөрийг цаг тухай бүрт төлөх

2. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

3. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

4. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

5. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

6. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

7. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

8. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

9. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

10. Төрийн үйлчилгээний газрын хэргийг цаг тухай бүрт төлөх

Зураг № 4. Ус ашиглах гэрээ

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction information

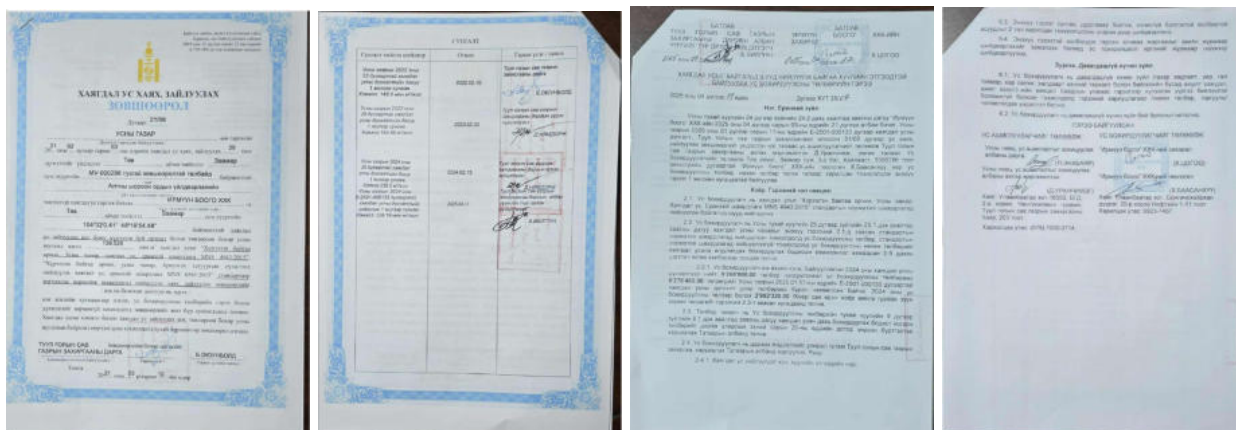
Журналын/Journal No: 20749320

Системийн огноо/System Date: 2025.04.29 13:19:10

Дт/From	IBAN/Дансны/Картын дугаар	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5129030603	ИРМҮҮН БОСГО ХХК	50,394,998.21 MNT	1.00
/ Тавин сая гурван зуун ерөн дөрвөн мянга есөн зуун ерөн найман төгрөг Хорин нэгэн мөнгө /				
Кт/To	Банкны дугаар/Branch No	Банкны нэр/Bank Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	05	Хан Банк – Хаан банк	50,394,998.21 MNT	1.00
	5176120446	МТА.ТАТВАР		

Гүйлгээний утга/Transaction description: 3250406781284; 6396786; 99119472

Зураг № 5. Ус ашигласны төлбөр төлсөн баримт

Зураг № 6. Хаягдал ус хаях зайлуулах зөвшөөрөл, гэрээ

Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөлөл:

- Хөрс элэгдэл эвдрэл орох,
- ШТМ хөрсөнд асгарч хөрс бохирдуулах,
- Тээвэрлэлт, олборлолтын үед үүсэх тоосжилт,
- Хөрсний шинж чанар өөрчлөгдөх.

Хүснэгт 10. Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Биелэлт	Зардал /Төгрөг/
1	Тээврийн хэрэгсэлийг маршрутын бус замаар явуулахыг хориглосон таних тэмдэг бүхий самбаруудыг байрлуулах, сайжруулах.	Тээврийн хэрэгсэлийг маршрутын дагуу явуулах таних тэмдэг бүхий самбаруудыг сайжруулсан.	Үйл ажиллагааны зардлаар
2	Өнгөн хөрсийг хуулан авах, уурхайн үйл ажиллагаа эхлэхээс өмнө болон түүний явцад хуулан авсан өнгөн хөрсийг тусгайлан зассан овоолго байдлаар хадгалах.	Өнгөн хөрсийг овоолго байдлаар төслийн талбайд хадгалсан.	Үйл ажиллагааны зардлаар
3	Шатах, тослох материалыг зориулалтын саванд хадгалах, уурхайн орчинд асгарч алдагдахаас тухай бүр сэргийлэх	ШТМ-ыг уурхайн талбайд тусгай зориулалтын саванд хадгалж таних тэмдгийг байршуулсан.	Үйл ажиллагааны зардлаар
4	Талбайн зориулалтын цэгээс бусад газарт хог хаягдал хаяхгүй байхад анхаарч ажиллах	Зориулалтын цэгээс бусад газарт хог хаягдал хаяхгүй байхад хяналт тавьж ажилласан.	Үйл ажиллагааны зардлаар

Зураг № 7. Уурхайн маршрутын зам, таних тэмдэг байрлуулсан байдал

Ургамлан нөмрөгт үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөлөл:

- Тээвэрлэлт, олборлолтын үед үүсэх тоосжилт,
- Ургамлан нөмрөг талхлагдах.

Хүснэгт 11. Ургамлан нөмрөгт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Биелэлт	Зардал /Төгрөг/
1	Тээврийн хэрэгслийг маршрутын дагуу явуулах, хүний хөл хөдөлгөөнөөр ургамлан нөмрөг талхагдахаас сэргийлэх	Тээврийн хэрэгслийг маршрутын зам дагуу явуулж, олон салаа зам үүсгээгүй.	Үйл ажиллагааны зардлаар
2	Хог хаягдлыг ил задгай хаяхгүй байх.	Хог хаягдлыг ил задгай хаяхгүй байхад хяналт тавьж ажилласан.	Үйл ажиллагааны зардлаар

4.2. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт

Тус ордын талбайд 2025 онд нийт 7 га талбайд техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлтийг хийж гүйцэтгэсэн.

Уурхайн нөхөн сэргээлтийг хийхдээ MNS 4918:2000 “Эвдэрсэн газрыг ургамалжуулах. Техникийн шаардлага”, MNS4919-2000 “Эвдэрсэн газарт хучилт хийх хөрс. Техникийн шаардлага”, MNS5916:2008 “Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт” зэрэг стандартуудыг мөрдөж ажилласан.

Тус ажлын хүрээнд биологийн нөхөн сэргээлтийн зардалд ургамлын үр худалдан авахад 6,883,250 төгрөг, ургамлын тариалалтад 2,520,000 төгрөг, техникийн нөхөн сэргээлтийн зардалд тоног төхөөрөмжийн шатахуунд үйл ажиллагааны зардлаар тус тус зарцууллаа.

Зураг № 8. Техникийн нөхөн сэргээлт хийж газраа тэгишилсэн байдал

Зураг № 9. Биологийн нөхөн сэргээлт хийх газраа хагалж буй байдал

Зураг № 10. Биологийн нөхөн сэргээлт хийх газраа хагалж буй байдал

Зураг № 11. Олон наст ургамлын үр суулгахаар бэлдэж буй байдал

Зураг № 12. Олон наст ургамлын үрийг техникд дүүргэж буй байдал

Зураг № 13. Биологийн нөхөн сэргээлт хийсний дараах байдал

ХААН БАНК

Огноо/Date: 2025-10-29 16:16:50

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction Information

Журналын /Journal No: 33459525

Системийн огноо/System Date: 2025-05-30 15:48:07

Дт	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханц/Rate
	8128030803	ИРМҮҮНБОСГО	6,883,250.00 MNT	1.00
Кт	Банкны дугаар/Branch No 060000	Банкны нэр/Bank Name ХААН БАНК	6,883,250.00 MNT	1.00
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number	Нэр/Name		
	8178015496	ТАРИМАЛ УРТГАМЛ		

Гүйцэтгэлийн утга/Transaction description:

ЕВ-Ирмүүнбосог хаяг олсон нэгт ургамлын үр

ХААН БАНК

Огноо/Date: 2025-10-29 16:31:54

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction Information

Журналын /Journal No: 4823988

Системийн огноо/System Date: 2025-07-04 08:44:18

Дт	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханц/Rate
	8128030803	ИРМҮҮНБОСГО	2,520,000.00 MNT	1.00
Кт	Банкны дугаар/Branch No 060000	Банкны нэр/Bank Name ХААН БАНК	2,520,000.00 MNT	1.00
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number	Нэр/Name		
	8745015016	НОЁН ПҮРЭВ ДАВААДОРЖ		

Гүйцэтгэлийн утга/Transaction description:

ЕВ-Ирмүүнбосог хаяг ургамал тариалалт

Зураг 8. Ургамлын үр худалдан авсан болон тариалалт хийлгэсэн баримт

4.3. Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Төв аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газраас 2025 оны Байгаль орчныг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөнд 2.1 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлтийн ажил хийхийг даалгаж солбилцолын цэгийг олгосны дагуу “Ирмүүн босго” ХХК-д Төв аймгийн Заамар сумын нутагт **2.1 га** талбайд техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг өөрийн техник, ажилчдын баг бүрэлдэхүүнтэйгээр дотоод үйл ажиллагааны зардлаар хийж гүйцэтгэсэн.

Хүснэгт 13. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээнд техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн газрын солбилцол

№	Ү	Х
1	468435.1160	5366947.7017
2	468264.4335	5366953.6719
3	468237.3585	5367078.9651
4	468452.8145	5367041.8466

Зураг № 14. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээнд техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн анхны төлөв байдал

Зураг № 15. ДХ техникийн нөхөн сэргээлт хийж овоолгыг тэгшилсний дараах байдал

4.4. Тэрбум мод төслийн хүрээнд төлөвлөгөөний биелэлт

“Ирмүүн босго” ХХК нь Тэрбум мод төслийн хүрээнд Төв аймгийн Заамар сумын нутагт Засаг даргын санал болгосон газрыг хашаалан мод тарьсан байна.

ХААН БАНК

Огноо/Date:

2025-10-29 18:31:12

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction Information

Журналын /Journal No: 34606856

Системийн огноо/System Date:

2025-07-03 17:58:50

Дт	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5129030603	ИРМҮҮНБОСГО	10,450,000.00 MNT	1.00

Кт	Банкны дугаар/Branch No	Банкны нэр/Bank Name	10,450,000.00 MNT	1.00
	060000	ХААН БАНК		
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number	Нэр/Name		
	5739067584	НОЁН НАЦАГДОРЖ ЦЭВЭЭНДОРЖ		

Гүйлгээний утга/Transaction description:

ЕВ-Ирмүүнбосго ххк рд 5396786 аас хашаа

Зураг № 16. Тэрбум мод төслийн хүрээнд мод тарьсан талбайг хашаалах хашаа худалдан авсан баримт

ХААН БАНК

Огноо/Date: 2025-10-29 16:30:21

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction Information

Журналын /Journal No: 16655025

Системийн огноо/System Date: 2025-07-02 12:54:00

Дт	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5129030603	ИРМҮҮНБОСГО	3,000,000.00 MNT	1.00
Кт	Банкны дугаар/Branch No	Банкны нэр/Bank Name	3,000,000.00 MNT	1.00
	060000	ХААН БАНК		
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number	Нэр/Name		
	5041228843	НОЁН БУЯНДЭЛГЭР БАТЗАЯА		

Гүйлгээний утга/Transaction description:

ЕВ-Хайлаас үрсэлгээний урьдчилгаа

Зураг № 17. Тэрбум мод төслийн хүрээнд мод худалдан авсан баримт

4.5. Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Ашиглалтын талбайд малчин өрх, айл суурьшдаггүй. Иймд нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох төлөвлөгөө хийгдэхгүй болно.

4.6. Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Уурхайн ашиглалтын талбай орчимд хийгдсэн судалгаагаар ямар нэгэн археологи, палеонтологийн олдвор бүртгэгдээгүй.

4.7. Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

Осол эрсдэлээс үүсэх сөрөг нөлөөлөл:

- Болзошгүй аюул, осол, аваар гарах,
- Техник технологийн шугам сүлжээний гэмтэл,
- Галын гэнэтийн аюул үүсэх,
- Байгалийн гамшиг үүсэх,
- Ажилчдын эрүүл мэнд муудах.

Хүснэгт 15. Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Биелэлт
1	Техник, технологийн аюулгүй байдлыг тогтмол шалгах, хянах	Улсын техникийн комиссын үзлэгээр бүх техник хэрэгслүүд орсон.
2	Гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх хэрэгсэл (галын дохиолол) болон гал гарсан тохиолдолд унтраах, хамгаалалтын багаж хэрэгслийг шаардлагатай газруудад байрлуулах, дууссан галын хорыг цэнэглүүлэх	Галын хоруудыг цэнэглэж, гал унтраах хэрэгсэлийг уурхайн кемп орчимд байрлуулсан. Зардалд 503,000 төгрөг зарцуулав.
3	Гал түймрээс сэргийлэх талаар анхааруулга, санамжийн хуудас хийж шаардлагатай газруудад байрлуулах	Галын болон аюулгүй ажиллагааны самбар, тэмдэглэгээг шаардлагатай газруудад байрлуулсан.
4	Ослын үед авах арга хэмжээний төлөвлөгөөтэй байх	Ослын үед авах арга хэмжээний төлөвлөгөө гаргасан. Ажилчдад зааварчилгаа өгсөн.
5	Ажиллагсдыг хөдөлмөр хамгааллын хэрэгсэлээр бүрэн хангах (өлмийний хамгаалалттай түрийтэй гутал, хамгаалалтын нүдний шил, дуулга, тоосны маск, ажлын бээлий гэх мэт)	Ажилчдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгсэлээр байнга хангаж ажилласан.
6	Тээвэрлэлт хийхийн өмнө автомашинуудад үзлэг шалгалтыг хийж, тухайн автомашинд шаардлагатай бүх багаж хэрэгсэл, гал унтраагуур бүрэн бүтэн байгаа эсэхийг хянах	Өдөр тутам автомашинуудад үзлэг шалгалтыг хийж хяналт тавьж ажилласан.
7	Ажилчдыг гэнэтийн ослын даатгалд хамруулах	Ажилчдыг гэнэтийн ослын даатгалд хамруулсан.

Зураг № 18. ХАБЭА сургалт орж буй байдал

Журналын /Journal No: 33747761

Гүйлгээний дугаар /Poid: **1150742828**

Системийн огноо/System Date: 2025-05-26 15:29:58

Гүйлгээний утга/Transaction description:

ЕВ-ИРМҮҮНБОСГО ХХК ААС ХАБЗА АЖИЛЧДЫН

Зураг № 19. ХАБЭА сургалтын төлбөр төлсөн байдал

Зураг № 20. Ослын үед авах арга хэмжээний талаар ажилчдад зааварчилгаа өгч буй байдал

Зураг № 21. Галаас хамгаалах хэрэгсэл, аюулгүй ажиллагааны мэдээллийн самбар, тэмдэглэгээ байршуулсан байдал

Огноо/Date: 2025-10-29 16:16:39

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction Information

Журналын /Journal No: 30813250

Системийн огноо/System Date: 2025-05-23 16:45:43

Дт	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	6129030803	ИРМҮҮНБОСГО	5,500,000.00 MNT	1.00
Кт	Банкны дугаар/Branch No	Банкны нэр/Bank Name		
	0600000	ХААН БАНК		
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number	Нэр/Name		
	6739130036	ХАТАГТАЙ НЯМДОРЖ СЭВЖИДМАА	5,500,000.00 MNT	1.00

Гүйлгээний утга/Transaction description:

ЕВ-Ирмүүнбосго ххк рд5386786 авс гутлын урьдчилт

Зураг № 22. Ажилчдын хамгаалах хувцас хэрэгсэлээр хангасан байдал, төлбөрийн баримт

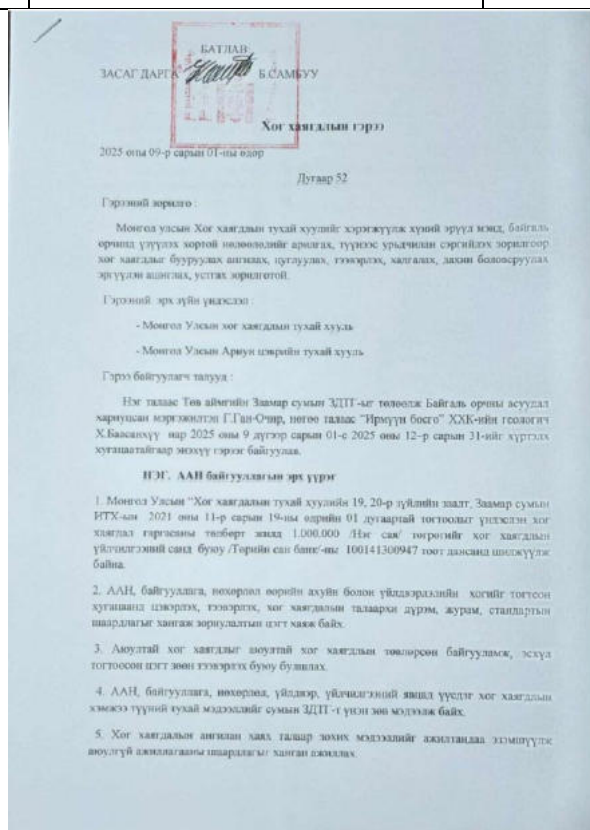
Зураг № 23. Хангамжийн хэсэг

4.8. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

Хог хаягдлыг Төв аймгийн заамар сумын засаг даргатай гэрээ байгуулсаны дагуу хог хаягдлыг тогтсон хугацаанд тээвэрлүүлдэг. Гэрээг хавсаргав

Хүснэгт 16. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Биелэлт	Зардал /Төгрөг/
1	Дахин ашиглах, боловсруулах боломжтой хог хаягдлыг хоёрдогч түүхий эдийн цэгт тушаах, ангилсан хаягдлыг агуулах хогийн савнууд суурилуулж, тэмдэгжүүлэх	Заамар сумтай хог хаягдлын гэрээ байгуулсан бөгөөд уурхайн талбайд хог хаягдлын ангилан ялгах төрөлжүүлсэн хогийн цэгүүдийг байгуулсан.	-
2	Хатуу хог хаягдлын цэгийн гадна талд болон бусад орчинд хог алдагдахаас сэргийлэн хашаа барих, барьсан хашааг арчлах	Хог хаягдлын цэгт ахуйн хог хаягдлыг төвлөрүүлж, хог салхинд хийсэж орчин бохирдуулахаас сэргийлж хашаалсан	-
3	Хог хаягдлыг орон нутгаас заасан хогийн төвлөрсөн цэгт цаг тухай бүрт тээвэрлүүлэх, орон нутагтай хог хаягдлын гэрээ байгуулах	Заамар сумтай хог хаягдлын гэрээ байгуулж жилд 1 удаа тээвэрлүүлдэг. /Хог хаягдлын гэрээ, баримтыг хавсаргав/	1,000,000
4	Шатах тослох материалын үлдэгдлийг зориулалтын саванд цуглуулж хадгалан гэрээт компанид нийлүүлэх	Шатах тослох материалыг тусгай саванд цуглуулж байгаад гэрээний дагуу тээвэрлүүлэн зайлуулдаг	-
5	Аюултай хог хаягдал хадгалах сав баглаа боодол стандартын шаардлага хангасан хаяг шошготой байх	Аюултай хог хаягдлыг зориулалтын хаяг шошго бүхий цэгт ялган цуглуулдаг бөгөөд гэрээний дагуу тээвэрлүүлэн зайлуулдаг.	-

Зураг № 24. Хог хаягдлын гэрээ

Зураг № 25. Хог хаягдлыг мэргэжлийн байгууллагаар ачуулж байгаа байдал

Зураг № 26. Хог хаягдал ангилан хаях хэсэг, хагийн цэг

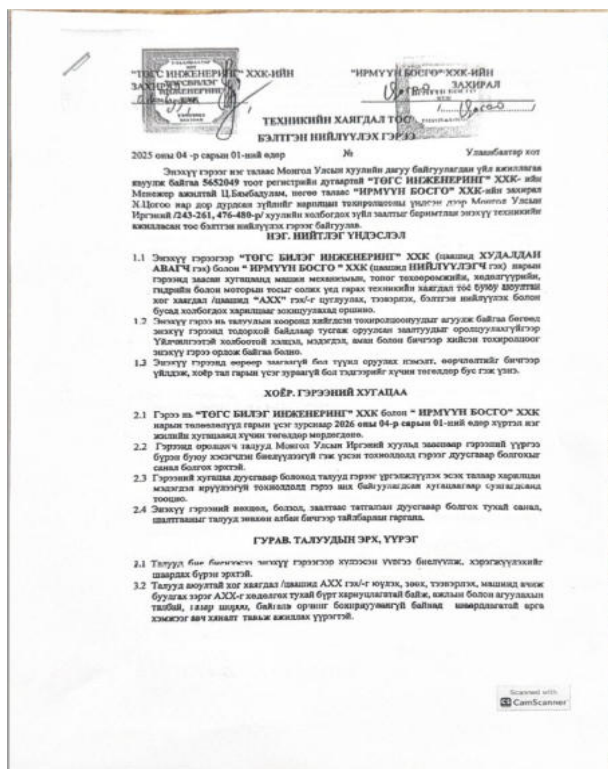
Зураг № 27. Хүнс ногооны хог хаягдал хаях цэг, саарал ус хадгалах сав болон соруулах цэг

Зураг № 28. Уурхайн бие засах газар

Зураг № 29. Ажилласан тос масло хадгалсан байгаа байдал

- 3.3 “Хуваалан авагч” тээврийг хариуцах ба бэлтгэн нийлүүлэгчээ тээвэрлэн ирсэн энэхүү гэрээний 3.3 заалтын дагуу АХХ-ыг тохирох эсэхийг өөрийн лабораторт судалж, шинжилсний үндсэн дээр түүхийг эд болгон ашиглах эрхтэй.
- 3.4 “Нийлүүлэгч”-ийн нийлүүлсэн техникийн хяналал тоо буюу аюултай хог хаягдалыг хүлээн авснаар бүх эрсдэл, хариуцлага “Хуваалан авагч”-д нийлжээ. Хүлээн авсан аюултай хог хаягдалыг “Хуваалан авагч” нь хэрэглэж, ашиглах нь “Нийлүүлэгч”-д үл хамарна.

ДӨРӨВ. ТӨЛБӨРИЙН НӨХЦӨЛ, ХУТАЦАА

- 4.1 “Нийлүүлэгч”-ийн нийлүүлж буй шаардлагыг хангасан АХХ-ыг үнэ төлбөргүй худалдан авна.

ТАВ. ДАВАГДАШГҮЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛ

- 5.1 Ямар ч тохиолдолд аль нэг тал түүний хяналтаас гарсан аливаа шалтгаан, нөхцөл байдлыг уламжлалт байдлаар судалж, үнэлж, бүхэлд нь эсхүл хэсэгчлэн энэхүү гэрээгээр хүлээн зүтгэх байдлаар чаддаггүй, үүргийн биелэлт нь хойшлогдсон тохиолдолд нөгөө талын өмнө хариуцлага хүлээхгүй.
- 5.2 Тийш шалтгаан, нөхцөл байдал: гал түймэр, үр, ажил хаалт, үймээн, хорлон сүтгэх ажиллагаа, дэлбэрэлт, цэг уурын сөрөг нөхцөл, зайлсхийх боломжгүй эсхүл элдэв, ажиллах хүч, материал, тээвэр эсхүл үйлчилгээ олдохгүй байх, даамдлашгүй хүчин зүйлс эсхүл дайсангүйг үзсэн үйл ажиллагаа, нөгөө талын үйлдэл, шүүхийн шийдвэр, тухайн, тогтоол эсхүл Засгийн газрын эрх бүхий байгууллагын журам эсхүл зохиомжийг алдах явдал бөгөөд энэ бүхэн аль ч талын үйлдэл үйлчилгээгүй байх ёстой.
- 5.3 Дүрвэсээ шалтгаалах ажил зохиомолт эсхүл энэ гэрээний дагуу үүтгэх үйлчилгээний гүйцэтгэл төсвийн уламжлалт хугацааны хуваа хойшлогдох асуудлыг аль болох хурдтайг засаж зургуула.

ЗУРГАА. БУСАД ЗҮЙЛ

- 6.1 Энэхүү гэрээг хоёр хуви үйлдэх, талууд гаран үсэг зурж, тамга тэмдэг даран баталж, хуваагчид хүчин төгөлдөр болно.
- 6.2 Энэхүү гэрээнд заасан хэмжээг хэрэгжсэн эсэхийг үл харгалзан гэрээнд тусгагдсан болон гэрээг бэлтгэх, хэрэгжүүлэх үед гэрээнд оролцогч талуудын зүгээс гарсан аливаа зардалыг талууд өөр өөрсдөө хариуна.

ДОЛОО. МАГТААНЫГ ШИЙДВЭРЛЭХ

- 7.1 Талууд хариуцаж талынхаа бизнесийн нэр хүндийг хүндэтгэж, тэгш эрхийн зарчмыг тусгаарлан ажиллана.
- 7.2 Талууд гэрээний хугацаанд хариуцаж ашигтай, найрсаг байдлаар хамтран ажиллаж аливаа маргааныг зохиоцгооно замаар шийдвэрлэх бөгөөд хэрэв тодорхой зохиоцгооно хүрэхгүй тохиолдолд Монгол Улсын хуулийн дагуу хариуцагдах шүүхээр шийдвэрлэнэ.

ГЭРЭЭГ БАЙГУУЛСАН:

ХУДАЛДАН АВАГЧ-ТАЙМГ ТӨЛӨӨЛЖ:
“ТОГС БИЛЭГ ИНЖЕНЕРИНГ” ХХК-ийн
Мөнхтүр /төтсөхөгч/
Мөнхтүр /төтсөхөгч/

НИЙЛҮҮЛЭГЧ-ТАЙМГ ТӨЛӨӨЛЖ:
“ИРМУҮН БОСГО” ХХК-ийн
Захирагч /төтсөхөгч/

Зураг № 30. Аюултай хаягдал зайлуулах гэрээ

4.9. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт

Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр (ОХШХ) нь Төв аймгийн Заамар сумын нутаг дэвсгэрт “Хайлаастын доод хэсэг, дэнжийн хэсэг, доод хэсгийн, зүүн борт, хайлаастын хөндийн зүүн салаа жалга-3, жалга-4”-ыг олборлохоор “Ирмүүн босго” ХХК-иас явуулж байгаа уурхайн үйл ажиллагаа нь байгаль орчин, хүний амьдрах орчинд хэрхэн нөлөөлж байгаа болон үзүүлж буй нөлөөлөл нь зөвшөөрөгдөх хязгаарт байгаа эсэхийг хянах үзүүлэлтүүдийг тодорхойлж, хэмжих, шинжлэх арга, стандарт, хяналт, хэмжилт хийх байршил, давтамж зэргийг бүхэлд нь тусгасан нэг чухал баримт бичиг юм.

Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг бүрэн хэрэгжүүлэх, батлагдсан арга, аргачлалаар дээжлэлт, хэмжилт хийх, холбогдох нарийвчлал, тохиргоог хангасан багаж тоног төхөөрөмжөөр шинжилгээг хийлгэх, үр дүнг шаардагдах нэгжийн системээр гаргах зэрэг бүхий л үйл ажиллагааг “Ирмүүн босго” ХХК хариуцах шаардлагатай.

/Лабораторийн шинжилгээнүүдийг хавсаргав/.

Хүснэгт 17. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Биелэлт	Зардал /Төгрөг/
Агаар			
1	Уурхай орчим, кемп, зам орчмоос Агаарын тоосны (TSP, PM ₁₀ , PM _{2.5}) шинжилгээг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэх	“ЦУОШГ, Байгаль орчин хэмжилзүйн төв лаборатори”-д агаарын чанарын мэргэжилтнээр уурхайн пүү орчимд дээж авч агаарын сорьц шинжилгээг хийлгүүлсэн. /Шинжилгээний хариуг хавсаргав/	
2	NO ₂ / азотын давхар исэл, SO ₂ / хүхэрлэг хий, CO/ нүүрстөрөгчийн дутуу исэл	“ЦУОШГ, Байгаль орчин хэмжилзүйн төв лаборатори”-д агаарын чанарын мэргэжилтнээр кемп, тээврийн зам, усан буу орчим, карьер, харуулын байр, нөлөөллийн бүсийн орчим зэргээс нийт 6 дээж авч шинжилгээ хийлгүүлсэн. /Шинжилгээний хариуг хавсаргав/	
Хөрс			
1	-Хөрсний хими болон физикийн ерөнхий шинж чанар, үзүүлэлтүүд	Байгаль орчны судалгаа шинжилгээний төвтэй хамтран нийт 11 цэгээс (ШТС, Кемп, Засварын төв, Төмрийн хаягдал, Аюултай хог, шимт хөрс, хаягдал хөрс, баяжуулах /хаягдал хөрс/, карьер, хяналт, нөхөн сэргээлт /биологи/) хөрсний дээж авч шинжлүүлсэн. /Шинжилгээний хариуг хавсаргав/	Төлбөрийн баримт хавсаргав.
2	Хөрсний хүнд металл, бохирдлын зэрэг		

3	Хөрсний эрүүл ахуй, нянгийн үзүүлэлтүүд	Байгаль орчны судалгаа шинжилгээний төвтэй хамтран нийт 6 цэгээс (Нүхэн жорлон 1-4, энгийн хог, ахуйн бохир) хөрсний дээж авч шинжлүүлсэн. /Шинжилгээний хариуг хавсаргав/	
Ус			
1	Усны ерөнхий химийн шинжилгээ, pH, TDS (нийт ууссан давс), нийт хатуулаг (CaCO_3), ууссан хүчилтөрөгч, БХХ, ХХХ, Ca, Mg, Na, K, SO_4 , NO_2 , NO_3 , NH_4 -ны агууламж, амт, үнэр, өнгө	Байгаль орчны судалгаа шинжилгээний төвтэй хамтран нийт 7 цэгээс (Хиймэл нуур, технологийн худаг 1-3, Цэврийн нуур, Унд ахуйн худаг, Технологийн худаг) усны дээж авч шинжлүүлсэн. /Шинжилгээний хариуг хавсаргав/	Төлбөрийн баримт хавсаргав.
2	Бохир усны хүнд металлын шинжилгээ	“ЦУОШГ, Байгаль орчин хэмжилзүйн төв лаборатори”-д 2 тунаах нуурын уснаас дээж авч бохир усны сорьц шинжилгээг хийлгүүлсэн. /Шинжилгээний хариуг хавсаргав/	

Зураг № 31. Агаарын сорьц дээж авч байгаа нь

"НАРТ ШҮҮН КОНСАЛТИНГ" ХХК ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 19-р хороо, УЗГ, ЗК 17024 ШХ 10
Утас: (976)-99176123, 99231836

Т.төгс
Зөвлөх: "Ирмүүн босго" ХХК

№ 25/08-15/1

Дэж авсан ог: Төв аймаг, Заамар сумын нутагт орших MV-019638 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбай

Сорьд авсан огноо: 2025 оны 08 сар 12 өдөр

Шинжлэх ухааны хайгуур огноо: 08 сарын 15

Харуулах утас:

1. ХӨРСНИЙ ХИМИЙН ҮЙДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

№	Дэж авсан гүн, см	pH	Давс, %	ЦЦЦ, д/см	Ялзмаг, %	CaCO ₃ , %	NO ₃ , мг/100г	Совонгох суурьд, мг-экв/100 г		Шинг тусгай элементүүд, мг/100г	
								Ca ²⁺	Mg ²⁺	Pb	Cd
Шингэлийн ам											
1	0-30	9.25	0.102	0.243	0.98	0.90	0.95	12	12	5.9	10
Буу орчим											
2	0-30	8.66	0.121	0.287	1.21	0.96	1.14	7	6	4.9	8
Жалга											
3	0-30	8.24	0.063	0.150	1.73	0.96	0.56	14	5	4.7	15
Кам											
4	0-30	8.64	0.039	0.094	1.16	0.96	0.32	6	5	4.7	8

2. ХӨРСНИЙ МЕХАНИК БҮРЭЛДЭХҮҮН

№	Дэж авсан гүн, см	Механик ширхгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм						
		1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.005-0.001			
Шингэлийн ам								
1	0-30	5.9	45.8	22.4	13.6	5.2	7.1	25.9
Буу орчим								
2	0-30	1.6	61.4	14.9	11.3	2.6	8.2	22.1
Жалга								
3	0-30	0.0	56.2	19.5	12.3	5.2	6.8	24.3
Кам								
4	0-30	8.9	64.9	11.3	7.2	3.1	4.6	14.9

3. ХӨРСНИЙ ЭРҮҮЛ АХУЙН ШИНЖЛЭГЭЭНИЙ ДҮН, ГЭР ХӨРСӨНД

№	Дэж авсан дугаар	Нангийн тоо	Гүдсний савханцрын тэгр (L-сэй) MNS 3297:2019		Аварсгийн (L-сэй) MNS 3297:2019	
			Шинжлэх ухааны хариу	Бохирдалын тэгр	Шинжлэх ухааны хариу	Бохирдалын тэгр
1	камп	3.910 ³	26.1	1	26.1	1

4. ХӨРСНИЙ ХҮҮН МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дэж авсан гүн, см	Дэж авсан	Аварсгийн (L-сэй) MNS 3297:2019					
		Cu	Pb	Cd	Zn	Ca	Ni
0-30	мг/кг	85.7	18.4	0.0	52.6	35.7	36.7
0-30	мг/кг	42.9	15.0	0.0	39.0	23.8	20.2

2025 ОНЫ 08 САРЫН 15 1

Жалга	0-30	71.5	15.0	0.0	43.0	24.1	24.7
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 3850:2019							
Элсэхэд хэрэглэ	60	50	1	100	60	60	60
Шаварчир хэрэглэ	100	70	1.5	150	80	100	100
Шаварын хэрэглэ	150	100	3	300	100	150	150

*Харгалзах туршиг: *Дэж: Дэжтүү шинжлэх ухааны хариу нь туршиг аргын (дээдний) хэмжээнэ

ЗААЛААН ШИНЖЛЭГЭЭНИЙ АРГЫН СТАНДАРТҮҮД: (Хөрсний ашиглалтын үзүүлэлтүүд) MNS3310:1991, MNS ISO10390, Хөрсний хэмжээний бүрэлдэхүүн MNS6824:2020, Эрүүн Ахуйн Шинжлэх ухааны Стандарт MNS 3367:2004, MNS6341:2012, Хүний нөлөөлөгчид - хамгаалалтын (ашиг) MNS ISO 11466:2007

ЗААЛААН ШИНЖЛЭГЭЭНИЙ ГҮЙЛГЭГЧ: Х.УУГАНДЭЛЭГ, С.НЭМДЭШ, Г.СОЛОНГО Ph.D, Дэд профессор

Зураг № 32. Хөрсний шинжилгээний лабораторийн хариу

4.10. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт

Хүснэгт 18. Удирдлага зохион байгуулалтын талаар авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Биелэлт
1	Байгаль орчны удирдлага зохион байгуулалтын арга хэлбэрийг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэх чиглэлээр үүрэг хариуцлагын дотоод журам тогтоож мөрдөх	Байгаль орчны удирдлага зохион байгуулалтын арга хэлбэрийг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэх чиглэлээр үүрэг хариуцлагын дотоод журам тогтоож дагаж мөрдөж ажилласан.
2	Ажилчдад хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагааны талаар сургалтыг зохион байгуулах	Ажилчдад хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны талаар тогтмол сургалт зааварчилгааг өгч ажилласан
3	Ажилчдыг хөдөлмөр хамгаалал хувцас хэрэглэлээр хангах	Ажилчдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэглэлээр бүрэн хангаж ажилласан.
4	Байгаль хамгаалахад орон нутгийн иргэдийн оролцоог идэвхжүүлэх уулзалт зөвлөгөөг жил бүр зохион байгуулах тэдний санал зөвлөмжийг БОХТ-г хэрэгжүүлэх ажилд тусгах	Орон нутагтай нийгмийн хариуцлагын гэрээ байгуулсан бөгөөд гэрээний дагуу хамтарч ажилласан.
5	Газрын чанарын хянан баталгаа хийлгэх	Газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгааг мэргэжлийн

		байгууллагаар 2022 онд хийлгэсэн. Хавсралтаар баталгаажсан дүгнэлтийг оруулав.
6	Байгаль орчныг хамгаалах талаар сургалтыг жилд нэг удаа зохион байгуулах, холбогдох байгаль хамгаалагч нартай харилцан холбоотой ажиллах	Экологийн цагдаагийн газартай хамтран байгаль орчныг хамгаалах талаар сургалтыг зохион байгуулж ажилчдыг хамруулсан
7	Ажиллагсдыг жилд 1 удаа эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулах	Ажилчдыг эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулж ажилласан
	Нийт	6,510,000

Зураг № 33. Экологийн цагдаагийн газартай хамтран ажилчдад сургалт өгч байгаа байдал

Зураг № 34. Эрүүл мэндийн үзлэгт хамрагдаж байгаа байдал

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮРДЧИЛЭН СЭРГИЙЛЭХ ҮЗЭЛЭГ ХИЙХ ГЭРЭЭ

1. ГЭРЭЭ БАЙГУУЛАГЧ ТАЛУУД

Энэхүү гэрээг дараах талууд байгуулаа
Захиалагч: Ирмүүн Босго ХХК
(Байгуулагчийн нэр, РД хаяг, тооцоогчийн нэр, албан тушаал)
Гүйцэтгэгч: Эрхэн Цэцэг Баттөр ТББ
(Эзлэгчийн нэр, РД хаяг, эмсэлгийн эрхлэгчийн нэр, албан тушаал)
Талууд шаандаа "Захиалагч", "Гүйцэтгэгч" гэж нэрлэгдэх болно.

2. ГЭРЭЭНИЙ ЗОРИЛГО

Захиалагчийн ажилтан, албан хаагчдыг эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзэлт хамруулах, эрүүл мэндийн байдлыг тодорхойлох, өвчнийг эрт илрүүлэхэд оршино.

3. ГҮЙЦЭТГЭГЧИЙН ҮҮРЭГ

3.1. Захиалагчийн ажилтнуудыг баталсан хуваарийн дагуу үзэлт хамруулах
3.2. Эрүүл мэндийн үзлэгийг хообогдох стандарт, журам, шаардлага дагуу гүйцэтгэх
3.3. Үзлэгийн үр дүнг нэгтгэн дүгнэж, бичгээр тайлан гаргах
3.4. Үзлэгийн нууцыг чандлан хадгалах
3.5. Үзлэгийн дараа шаардлагатай зөвлөгөө, зөвлөмж өгөх

4. ЗАХИАЛАГЧИЙН ҮҮРЭГ

4.1. Ажилтнуудыг тогтоосон хугацаанд үзэлт хамруулах
4.2. Үзлэгийн төлбөрийг гэрээнд заасан хугацаанд бүрэн төлөх
4.3. Үзлэг явуулах орныг бүрдүүлэх (байр, тоног төхөөрөмж, шаардлагатай мэдээлэл г.м.)
4.4. ҮЗЛЭГИЙН ТӨЛБӨР, ТООЦОО

4.1. Нэг ажилтны үзлэгийн төлбөр: 100,000 төгрөг
4.2. Нийт ажилтны тоо: 20 хүн
4.3. Нийт төлбөр: 2,000,000 төгрөг (НВАТ орсон /оргоогүй/) 2,000,000 төгрөг
4.4. Төлбөрийг гэрээний дагуу 2 хоногийн дотор шилжүүлэх.

6. ГЭРЭЭНИЙ ХУГАЦАА

Энэхүү гэрээ нь 2025 оны 05 сарын 29-ны өдөрөөс 2025 оны 05 сарын 29-ны өдөр хүртэл хүчинтэй байна.

7. ХАРИУЦЛАГА

7.1. Талууд гэрээний үүрэг биелүүлэхгүй тохиолдолд Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээнэ.

7.2. Үзлэгийн явцад гарсан аливаа мэдээлэл, дүнлэлийг гуравдугч этгээдэд дамжуулахыг хориглоно.

8. ГЭРЭЭГ ЦУЦЛАХ, ӨӨРЧЛӨХ

8.1. Талууд харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр бичгээр гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болно.
8.2. Нэг тал гэрээг цуцлах бол нөгөө талд урьдчилан 7 хоногийн өмнө мэдэгднэ.

9. БУСАД ЗҮЙЛ

9.1. Энэхүү гэрээ нь 2 хувь үйлдэгдэж, тал бүрт нэг хувь хадгалагдана.
9.2. Гэрээний дагалдах баримт бичгүүд (ажилтнуудын нэрсийн жагсаалт, үзлэгийн хуваарь, тайлан гэх мэт) нь гэрээний салшгүй хэсэг болно.

10. ТАЛУУДЫН ГАРЫН ҮСЭГ

ЗАХИАЛАГЧ:

Нэр: _____
Албан тушаал: _____
Гарын үсэг: _____
Ха stamp: _____

ГҮЙЦЭТГЭГЧ:

Нэр: Эрхэн Цэцэг Баттөр ТББ
Албан тушаал: _____
Гарын үсэг: _____
Ха stamp: _____

Зураг № 35. Эрүүл мэндийн үзлэгийн гэрээ

ХААН БАНК

Огноо/Date: **2025-10-29 16:18:30**

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction Information

Журналын /Journal No: **45924549**

Системийн огноо/System Date: **2025-05-29 16:25:51**

Дт	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5129030603	ИРМҮҮНБОСГО	4,800,000.00 MNT	1.00
Кт	Банкны дугаар/Branch No 060000	Банкны нэр/Bank Name ХААН БАНК	4,800,000.00 MNT	1.00
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number 5067552406	Нэр/Name НОЁН БААТАРХҮҮ ВАНЧИГЦЭРЭН		

Гүйлгээний утга/Transaction description:
ЕВ-Ирмүүнбосго ххк рд 5396786 эрүүл мэнд үзлэг

Зураг № 36. Эрүүл мэндийн үзлэгийн төлбөр төлсөн баримт

Огноо/Date: 2025.05.12 14:33:06

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction information

Журналын/Journal No: 27059205

Системийн огноо/System Date: 2025.05.12 14:33:06

Дт/From	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5129030603	ИРМУҮН БОСГО ХХК	10,988,214.00 MNT	1.00
/ Арван сая есөн зуун наян найман мянга хоёр зуун арван дөрвөн төгрөг /				
Кт/To	Банкны дугаар/Branch No 05	Банкны нэр/Bank Name Khan Bank - Хаан банк	10,988,214.00 MNT	1.00
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number 5176120446	Нэр/Name MTA.TATVAR		

Гүйлгээний утга/Transaction description:
1250501315568; 5396786; 99119472

МОНГОЛЫН ТАТВАРЫН АЛБА

ТАТВАР ТӨЛСӨН БАРИМТ № - 1250501315568

ТТД / Регистр: 8010106937 / 5396786

Татвар төлөгчийн нэр: Ирмүүнбосго

Татварын төрөл: 01030731 - Газрын төлбөр-Дад алба

Харилцах татварын алба: Төв / Заамар

Төлсөн дүн: 10,988,214.00 ₮

Гүйлгээний огноо: 2025-05-12 14:33:06.0

Гүйлгээний утга: 1250501315568; 8010106937; 5396786; 7; Ирмүүнбосго; 99119472; 5129030603;

Татварын данс: ИРМУҮНБОСГО5000 9999999119472

Татварын төлбөр - 10014300943

Төлөгчийн хэлбэр: ХААН Банк

Зураг № 37. Газрын төлбөр төлсөн баримт

БАТЛАВ:
“ИРМУҮН БОСГО” ХХК-ИЙН
ЗАХИРАЛ

ХЦОГОО

2025 оны 05 сарын 05 өдөр

ЗӨВШӨӨРСӨН:
ОБЕГ-ЫН ДЭРГЭДЭХ, УУЛ УУРХАЙН
АВРАХ АНГИЙН ЗАХИРАЛ

ХУРАНДАА

ДГАНТУЛГА

2025 оны 05 сарын 05 өдөр

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН ШИНЭЭГИЙН АМ,
ЖАЛГА-3 НЭРТЭЙ АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН ИЛ
УУРХАЙН АЮУЛЫН ҮЕД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

Үндсэн АТЗ-ын дугаар: MV-019638

ХЯНАСАН:
УУЛ УУРХАЙН АВРАХ АНГИЙН АЛБАНЫ ДАРГА АВРАХ АЖИЛЛАГААНЫ
УДИРДАГЧ, АХЛАХ ДЭСЛЭГЧ *У. Мөнхтүвшин* / У.ТЭМҮҮЖИН /

ХЯНАСАН:
ЕРӨНХИЙ ИНЖЕНЕР

БОЛОВСОРУУЛСАН:
“ИРМУҮН БОСГО” ХХК-Н ХӨДӨЛМӨРИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ, ЭРҮҮЛ АХУЙН
ИНЖЕНЕР *Т. Шийрэвжамц* / Т. ШИЙРЭВЖАМЦ /

2025 он

Зураг № 38. Уурхайн аюулын үед хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө батлуулсан байдал

4.11. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөөний биелэлт

Тус алтны шороон ордыг ашиглах төслийн үйл ажиллагааны явцад байгаль орчин, хүний эрүүл мэндэд аюул учруулж болзошгүй нөлөөлөлд шууд өртсөн болон өртөж болзошгүй тухайн төсөл хэрэгжиж буй нутгийн иргэд, орон нутгийн болон холбогдох бусад байгууллагын төлөөлөл багтсан оролцогч талуудад төслийн үйл ажиллагаа, БОМТ, түүний биелэлтийг тайлагнах үүргээ хэрэгжүүлэх зорилготой дараах арга хэмжээг төлөвлөж, биелүүлэн ажиллаж байна.

Хүснэгт 19. Олон нийтэд төлөвлөгөөний биелэлтийг тайлагнах хуваарь

БОМТ хэрэгжилтийг тайлагнах, хэлэлцүүлэх байгууллагууд	Тайлагнах, хэлэлцүүлэх хэлбэр	Биелэлт
Төв аймаг, Заамар сум	Уулзалт, санал асуулга	БОМТ-ний биелэлтийг тайланг танилцуулахаар ажиллаж байна.
БОАЖЯ-ны ХБОБНУГ-т	Тайлангийн эх хувь, албан бичиг	
Байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, орон нутгийн байцаагч, Бүх шатны засаг дарга, байгаль орчны төрийн бус байгууллага	Танилцуулж тайлагнах	

4.12. 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хүрээнд авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээнүүдийн нийт зардал

“Ирмүүн босго” ХХК нь 2025 оны БОМТ-ний биелэлтийн тайланг БОАЖЯ-ны Сайдын 2019 оны 10 сарын 29-ны өдрийн “БОМТ боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ын дагуу боловсрууллаа. 2025 онд БОМТ-ний хэрэгжилтэнд нийт 139 сая.төг зарцуулсан байна.

Хүснэгт 20. 2025 оны БОМТ-ний биелэлтийн нийт зардал

№	Арга хэмжээ	Зардал /Төгрөг/
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	50,394,998
2	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	49,403,250
3	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	Үйл ажиллагааны зардал
4	Тэрбум мод төслийн хүрээнд	13,450,000
5	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	8,500,000
6	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	1,000,000
7	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	770,000
8	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	15,788,214
Нийт дүн		139,306,462

ДҮГНЭЛТ

“Ирмүүн босго” ХХК-ийн Төв аймгийн Заамар сумын нутагт орших “Шинээгийн ам болон жалга-3”-ын алтны шороон ордыг ил аргаар ашиглах төслийн 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний тайланг хийж гүйцэтгэлээ.

2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний дагуу сөрөг нөлөөллүүдийг бууруулах арга хэмжээнүүдийг тухай бүрт хэрэгжүүлж тухайн онд хийсэн ажлаа холбогдох газруудаар хянуулж батлуулах шаардлагатай.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн зардалд 2025 онд нийт 139.3 сая.төг зарцуулсан байна.

“Ирмүүн босго” ХХК нь 2025 онд БО нөхөн сэргээх барьцаа болгож Төрийн сангийн дансанд 32,542,143 төгрөг байршуулсан.

“Ирмүүн босго” ХХК нь байгалийн унаган төрхийг хамгаалахын тулд байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний нэмэлт тодотголын тайлан, байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээний зөвлөмж зэргийг мөрдлөг болгон ажиллаж байна

Мөн олборлолтонд өртсөн талбайд техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг зохих дүрэм, журмын дагуу чанартай гүйцэтгэж ажиллаж байна.

АШИГЛАСАН ХЭВЛЭЛИЙН ЖАГСААЛТ

1. Төв аймгийн Заамар сумын нутагт орших “Шинээгийн ам болон жалга 3”-ын алтны үүсмэл шороон ордын 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө
2. Төв аймгийн Заамар сумын нутагт орших “Шинээгийн ам болон жалга 3”-ын алтны шороон ордын байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний нэмэлт тодотголын тайлан,
3. Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн яамны сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29-ны өдрийн А-618 дугаар тушаалын хавсралт, “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах” журам.

УБ-2

Монгол Улсын Засгийн газрын
2004 оны 20 дугаар тогтоолоор батлав.

МОНГОЛ УЛС УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ

000005367

2010.08.04

/Бүртгэсэн он, сар, өдөр/

9011244141

/Улсын бүртгэлийн дугаар/

5396786

/Регистрийн дугаар/

Ирмүүнбосго

Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани

/Хуулийн этгээдийн нэр, хариуцлагын хэлбэр/

Дүрэм

/Үүсгэн байгуулах баримт бичиг/

Шийдвэр

/шийдвэрийн нэр/

01

/дугаар/

2010.08.04

он, сар, өдөр

132000

/код/

Ашигт малтмалын ашиглалтын үйл ажиллагаа

/Үндсэн эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл/

511000

Гадаад худалдаа

/код/

/Туслах эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл/

Хугацаагүй

хугацаа

1

/гишүүдийн тоо/

1,000.0

/өөрийн хөрөнгийн хэмжээ, мянган төгрөгөөр/

Сонгинохайрхан, 18-р хороо, 1-р хороолол /Өнөр хороолол/, 13А - 31, утас1.99121717, утас2.633875, факс.

/хуулийн этгээдийн албан ёсны хаяг/

Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын Хуулийн
этгээдийн бүртгэлийн газар

/бүртгэсэн байгууллагын нэр/

Гэрчилгээг дахин олгосон: 2010 он 09 сар 28 өдөр

Харилцах банкны бүртгэл:

Харилцагч банкны нэр	Дансны төрөл	Дансны дугаар	Огноо	Бүртгэсэн Ажилтан, тэмдэг
ХААН банк	Төгрөгийн	5084106638	2010.08.04	Н.Оюунхүү

Хуулийн этгээдийн үүсгэн байгуулах баримт бичигт оруулсан нэмэлт, өөрчлөлтийн бүртгэл:

Д/д	Нэмэлт, өөрчлөлтийн агуулга	Огноо	Бүртгэсэн Ажилтан, тэмдэг
	Энэ хуулийн этгээдэд 2010.08.04 өдөр олгосон гэрчилгээг хүчингүйд тооцож, гэрчилгээг дахин олгосон болно.	2010.09.28	Ц.Билэгсүх
1	020000,Цэцэрлэгжүүлэлт эрхлэх туслах үйл ажиллагааг шинээр бүртгэв.	2010.09.30	Ц.Билэгсүх

АШИГТ МАЛТМАЛ АШИГЛАЛТЫН ТУСГАЙ

ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар *MV-019638*

Ашигт малтмалын тухай Монгол Улсын хуулийн 26 дугаар зүйлийг үндэслэн

Төв _____ аймаг /хот/-ийн
Заамар _____ сум /дүүрэг/-ын
Бумбат-6 _____ нэртэй газарт орших
515.06 _____ гектар талбай бүхий уурхайн талбайд
хуульд заасан нөхцөл, шаардлагын дагуу ашигт малтмал ашиглахыг
зөвшөөрч улсын бүртгэлийн 9011416104 тоот гэрчилгээтэй
“Арголд” ХХК _____ -д
энэхүү тусгай зөвшөөрлийг 2045.10.20 дуустал
хугацаагаар олгов.

Тусгай зөвшөөрөл хавсралтгүй бол хүчингүй.

КАДАСТРЫН
ХЭЛТСИЙН ДАРГА

Н.ЧИНБААТАР

2015 оны 10 сарын 20 өдөр

Улаанбаатар хот

0000056

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ 1-ДҮГЭЭР ХАВСРАЛТ

MV-019638

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол хүчингүй.

Дэс дугаар	Тусгай зөвшөөрөлд орох өөрчлөлтийн үндэслэл	Огноо, гарын үсэг, тэмдэг
001-NM	- Бүртгэв: Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл олгосон 2015.10.20, дуусах хугацаа 2045.10.20 - Тусгай зөвшөөрлийн 1 дэх жилийн төлбөрийг төлөв - Кадастрын хэлтсийн даргын 2015.10.14-ний 863 тоот шийдвэр	2015.10.20
002-TF	- Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийг 9011075082 тоот улсын бүртгэлийн дугаартай Гурвантамга ХХК-д шилжүүлэх - Кадастрын хэлтсийн даргын 2016.01.11-ний 27 тоот шийдвэр	2016-01-12 АМГТГ КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС УХА0595
003-FE	Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 2 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2016.10.20 – 2017.10.20 хүртэл	2016-10-18 1 АМГТГ КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС УХА0595
004-FE	Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 3 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2017.10.20 – 2018.10.20 хүртэл	2017-10-11 1 АМГТГ КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС УХА0595
005-FE	Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 4 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2018.10.20 – 2019.10.20 хүртэл	2018-10-09 1 АМГТГ КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС УХА0595
006-TF	- Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийг 9011341106 тоот улсын бүртгэлийн дугаартай Царигшонхор ХХК-д шилжүүлэх - Кадастрын хэлтсийн даргын 2019.10.02-ны 490 тоот шийдвэр	2019-10-02 1 АМГТГ КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС УХА0595
007-FE	Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 5 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2019.10.20 – 2020.10.20 хүртэл	2019-10-25 1 АМГТГ КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС УХА0595

MV-019638

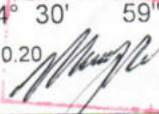
[illegible]

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ 2 ДУГААР ХАВСРАЛТ

MV-019638

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол хүчингүй.

Дэс дугаар	Тусгай зөвшөөрөлд орох өөрчлөлтийн үндэслэл	Хүчин төгөлдөр талбайн хэмжээ /га/	Хасагдах талбайн хэмжээ /га/	Тусгай зөвшөөрлийн талбайн солбицлууд, огноо, гарын үсэг, тэмдэг		
				#	Уртраг	Өргөрөг
001-NM	• Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийг анх олгосон 2015.10.20	515.06 Га	0 Га	1	104° 32' 6.14"	48° 19' 41.82"
				2	104° 32' 6.14"	48° 19' 36.31"
				3	104° 32' 35.26"	48° 19' 36.33"
				4	104° 32' 35.3"	48° 19' 33.1"
				5	104° 32' 42.58"	48° 19' 33.13"
				6	104° 32' 42.6"	48° 19' 29.89"
				7	104° 32' 49.88"	48° 19' 29.91"
				8	104° 32' 49.94"	48° 19' 23.45"
				9	104° 33' 9.36"	48° 19' 23.51"
				10	104° 33' 9.4"	48° 19' 18.67"
				11	104° 33' 14.26"	48° 19' 18.68"
				12	104° 33' 14.33"	48° 19' 10.58"
				13	104° 33' 19.19"	48° 19' 10.61"
				14	104° 33' 19.24"	48° 19' 4.14"
				15	104° 33' 26.52"	48° 19' 4.15"
				16	104° 33' 26.58"	48° 18' 56.82"
				17	104° 33' 21.02"	48° 18' 56.82"
				18	104° 33' 21.01"	48° 18' 23"
				19	104° 32' 29"	48° 18' 23"
				20	104° 32' 29"	48° 18' 40"
				21	104° 31' 24"	48° 18' 40"
				22	104° 31' 24"	48° 19' 4"
				23	104° 30' 59"	48° 19' 4"
				24	104° 30' 59"	48° 19' 41.81"
				2015.10.20 Д.Мягмарсүрэн		
002-TF	• Тусгай зөвшөөрлийг 9011075082 тоот улсын бүртгэлийн дугаартай Гурвантамга ХХК-д шилжүүлэх Шийдвэрийн огноо: 2016.01.11	515.06 Га	0 Га	1	104° 32' 6.14"	48° 19' 41.82"
				2	104° 32' 6.14"	48° 19' 36.31"
				3	104° 32' 35.26"	48° 19' 36.33"
				4	104° 32' 35.3"	48° 19' 33.1"
				5	104° 32' 42.58"	48° 19' 33.13"
				6	104° 32' 42.6"	48° 19' 29.89"
				7	104° 32' 49.88"	48° 19' 29.91"
				8	104° 32' 49.94"	48° 19' 23.45"
				9	104° 33' 9.36"	48° 19' 23.51"
				10	104° 33' 9.4"	48° 19' 18.67"
				11	104° 33' 14.26"	48° 19' 18.68"
				12	104° 33' 14.33"	48° 19' 10.58"
				13	104° 33' 19.19"	48° 19' 10.61"
				14	104° 33' 19.24"	48° 19' 4.14"
				15	104° 33' 26.52"	48° 19' 4.15"
				16	104° 33' 26.58"	48° 18' 56.82"
				17	104° 33' 21.02"	48° 18' 56.82"
				18	104° 33' 21.01"	48° 18' 23"
				19	104° 32' 29"	48° 18' 23"
				20	104° 32' 29"	48° 18' 40"
				21	104° 31' 24"	48° 18' 40"
				22	104° 31' 24"	48° 19' 4"
				23	104° 30' 59"	48° 19' 4"
				24	104° 30' 59"	48° 19' 41.81"
				2016-01-12 Д.Мягмарсүрэн		

Т.ДАСТУУН ХЭМЖЭЭ
ХТХ0083

МОНГОЛ УЛС

АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ГАЗАР ЭЗЭМШИХ ЭРХИЙН

ГЭРЧИЛГЭЭ

Дугаар: 0000039388

Ирмүүн босго ХХК

5396786

(аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр)

(регистрийн дугаар)

Тосгоны захирагч

20 21 оны

06 сарын

30 өдрийн

а106 тоот

(шийдвэр гаргагч)

шийдвэрийг үндэслэн

Төв

Заамар

3-р баг

(аймаг, нийслэл)

(сум, дүүрэг)

(баг, хороо)

Хайлааст

Бумбат 6

хаягт

(гудамжны нэр)

(хашааны дугаар)

байрлах, нэгж талбарын

4127041912

дугаар бүхий

5136920

м.кв газрыг

Нөөц газар

зориулалтаар

15

жилийн хугацаатай эзэмшүүлж, эрхийн улсын бүртгэлийн

дугаарт бүртгэж гэрчилгээ олгов.

Энэхүү гэрчилгээ хүчинтэй эсэхийг QR кодыг уншуулж шалгах бөгөөд гэрчилгээнд агуулагдаж буй мэдээллийг харах боломжтой.

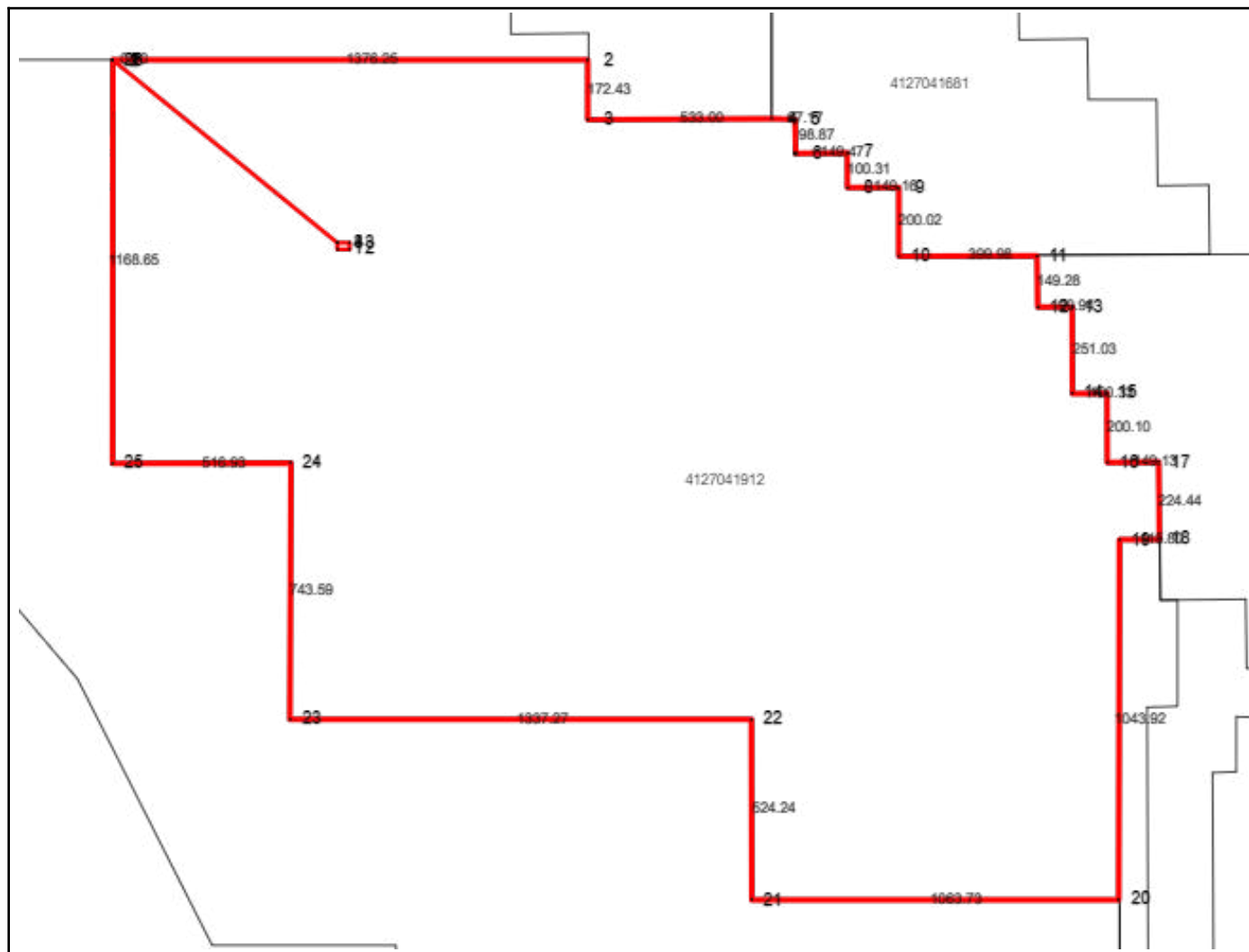
Хэвлэсэн огноо: 2022-02-18

Төв аймгийн Лүн сум

Нэгж талбарын дугаар: 4127041912 Эрхийн төрөл: эзэмших

Регистрийн дугаар: 5396786 Хуулийн этгээдийн нэр: Ирмүүн босго ХХК Захирал: Х.Цогоо

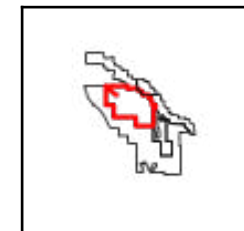
ХАЯГ:	Аймаг/Хот: Төв	Сум/Дүүрэг: Заамар	Баг/Хороо: 3-р баг	Кадастрын муж: 0270
	Гудамж: Хайлааст	Тоот: Бумбат 6		

Зургийн масштаб = 1:17573 (1 сантиметрт 175.73 метр багтана)

Хэвлэсэн огноо: 2022-02-18

Орчны тойм

Масштаб = 1: 433343

Координатын систем:

WGS84/UTM 48N

EPSG: 32648

Талбайн хэмжээ: 5136920 квадрат метр

Энэхүү кадастрын зураг нь газар эзэмших, ашиглах эрхийн гэрчилгээ болон гэрээний хамт хүчин төгөлдөр болно.

www.egazar.gov.mn

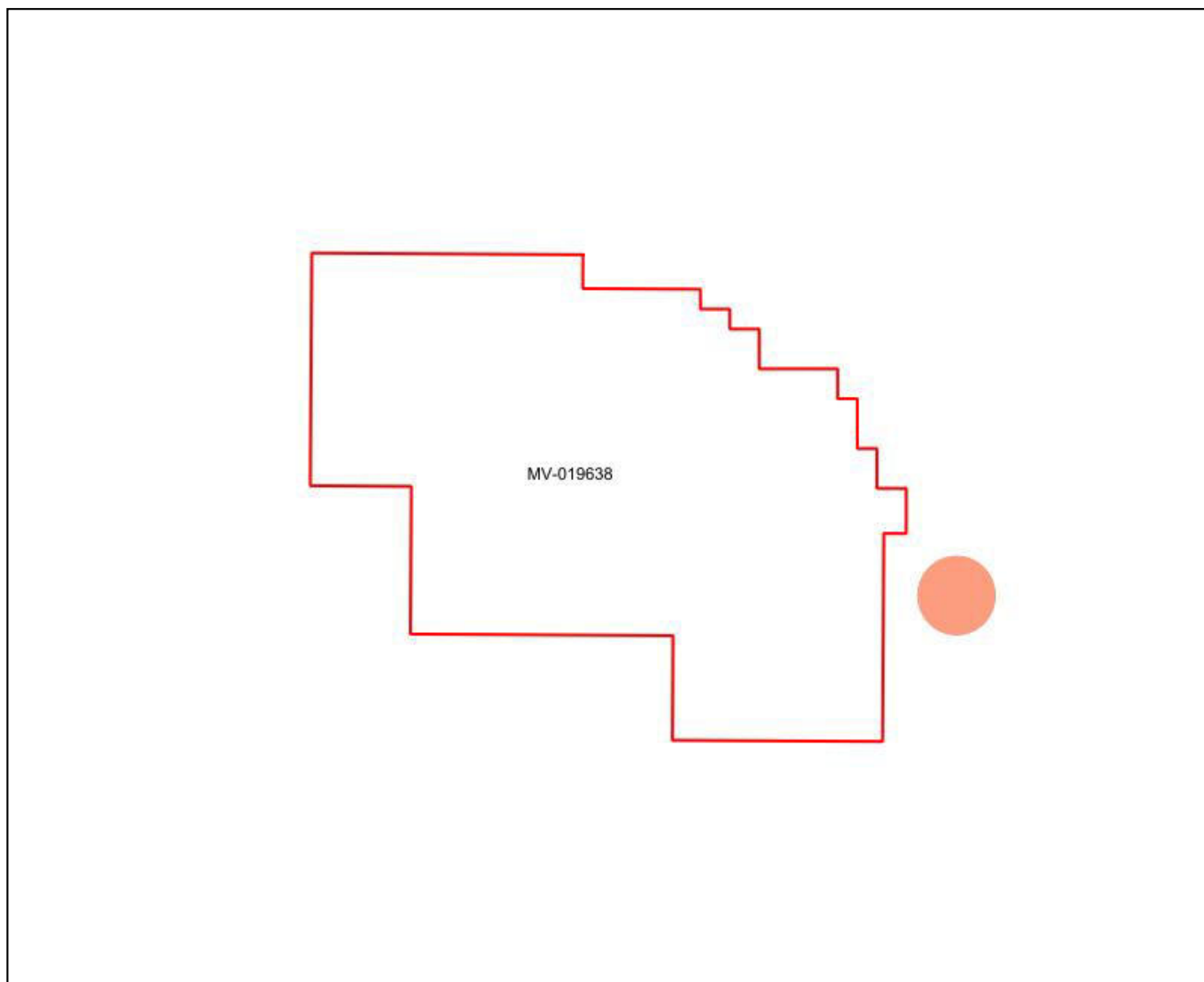
ХАЯГ: Аймаг/Хот: Төв		Сум/Дүүрэг: Заамар		Баг/Хороо: 3-р баг		Кадастрын муж: 0270	
Гудамж: Хайлааст		Тоот: Бумбат 6					

Нэгж талбар

№	X	Y	Урт
1	464155.14	5352901.13	0.00
2	464155.14	5352901.13	1376.25
3	465533.41	5352893.06	172.43
4	465532.84	5352720.88	533.00
5	466066.63	5352719.49	67.17
6	466133.89	5352718.60	98.87
7	466135.22	5352619.89	149.47
8	466284.91	5352619.80	100.31
9	466284.84	5352519.64	149.16
10	466434.22	5352518.98	200.02
11	466433.28	5352319.26	399.98
12	466833.85	5352319.21	149.28
13	466834.63	5352170.16	99.94
14	466934.71	5352169.68	251.03
15	466934.25	5351919.02	100.33
16	467034.72	5351919.82	200.10
17	467034.34	5351720.02	149.13
18	467183.69	5351719.31	224.44
19	467184.05	5351495.20	115.80
20	467068.08	5351495.51	1043.92
21	467060.20	5350453.18	1063.73
22	465994.91	5350458.76	524.24
23	465996.62	5350982.21	1337.27
24	464657.39	5350989.88	743.59
25	464664.85	5351732.32	516.93
26	464147.16	5351734.25	1168.65

Барилга

№	X	Y	Урт	Дугаар	Талбай

ТАНИХ ТЭМДЭГ

Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл

Ашиглалтын

Хайгуулын

Засаг захиргааны хил

Улсын хил

Аймгийн хил

Сумын хил

Аймгийн төв

Сумын төв

Тусгай хамгаалалттай газар нутаг

Дархан цаазат газар

Байгалийн цогцолборт газар

Байгалийн нөөц газар

Дурсгалт газар

Хамгаалалтын бүсүүд

Гол мөрний урсац бүрэлдэх эх

Ойн сан бүхий газар

Усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс

Онцгой хамгаалалтын бүс

Энгийн хамгаалалтын бүс

Ус хангамжийн эх үүсвэр

Эрүүл ахуйн хориглолтын бүс

Эрүүл ахуйн хязгаарлалтын бүс

Тэжээгдлийн муж

Орон нутгийн усны хамгаалалтын бүс

Орон нутгийн усны хамгаалалтын бүс

Масштаб 1:21746.0

0 380 760 1140 1520 m

Аймаг, сум, сав газрын нэр: Төв аймаг Заамар сум, Туул голын сав газар

ХҮРЭЭЛЭН БУЙ ОРЧИН, БАЙГАЛИЙН НӨӨЦИЙН
УДИРДЛАГЫН ГАЗАР

Ой, ус, тусгай хамгаалалттай газрын кадастрын хэлтэс

Засгийн газрын 2012 оны 194, 2015 оны 289-р тогтоолоор батлагдсан гол, мөрний урсац бүрэлдэх эхтэй давхцалгүй, ойн сантай давхцалгүй, усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүстэй давхцалгүй, улсын тусгай хамгаалалттай газар нутагтай давхцалгүй байна. Орон нутгийн усны энгийн болон онцгой хамгаалалтын бүстэй давхцалгүй байна.

Боловсруулсан: ахлах мэргэжилтэн Э.Эрдэнэхүү /...../

Огноо: 2023-09-29

ТАНИЛЦСАН:

ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН ЗӨВЛӨЛИЙН
ДАРГА:

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ БУМБАТ-6 ТАЛБАЙД ОРШИХ
"ШИНЭЭГИЙН АМ" (хш-02-с хш-14), "ЖАЛГА-3" (хш-02-с хш-8) АЛТНЫ
ШОРООН ОРДУУДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТЕХНИК-ЭДИЙН ЗАСГИЙН
ҮНДЭСЛЭЛИЙН ТОДОТГОЛ-2**

(Жилийн хүчин чадал 105.0 мян.м³ элс)

Тусгай зөвшөөрлийн талбайн дугаар: MV-019638

ХЯНАСАН:

ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН ЗӨВЛӨЛИЙН
САЛБАР ХУРАЛДААНЫ НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА

Э. МӨНХЗОРИГ

ШИНЖЭЭЧ:

МОНГОЛ УЛСЫН ЗӨВЛӨХ ИНЖЕНЕР
МОНГОЛ УЛСЫН ЗӨВЛӨХ ИНЖЕНЕР

Ж.АМГАЛАН

Г.ТАМИР

ЗӨВЛӨСӨН:

МОНГОЛ УЛСЫН ЗӨВЛӨХ ИНЖЕНЕР

Л.ЖАРГАЛСАЙХАН

ТӨСӨЛ БОЛОВСРУУЛАГЧ:

УУЛ УУРХАЙН ЗУРАГ ТӨСЛИЙН "ЦАРИГ РЕСУРС" ХХК-ИЙН
ЗАХИРАЛ
ТӨЛӨВЛӨЛТИЙН ИНЖЕНЕР
БАЯЖУУЛАГЧ ИНЖЕНЕР
ТӨСЛИЙН ЭДИЙН ЗАСАГЧ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЭРГЭЖИЛТЭН

Б.БУЯНХИШИГ

П.НАСАНЖАРГАЛ

Ч.ДОРЖГОТОВ

Ж.НОМИН-ЭРДЭНЭ

О.ЦОЛМОНТУЯА

АШИГТ МАЛТМАЛ,
ГАЗРЫН ТОСНЫ ГАЗРЫН ДАРГЫН
ТУШААЛ

2022 оны 07 сарын 01 өдөр

Дугаар Т/110

Улаанбаатар хот

Техник, эдийн засгийн үндэслэл
хүлээн авах тухай

Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4, Ашигт малтмалын тухай хуулийн 48 дугаар зүйлийн 48.4 дэх хэсэг, Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн 2022 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдрийн Т/22-07-14 тоот дүгнэлтийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

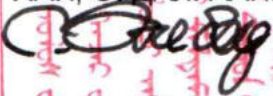
1. Төв аймгийн Заамар сумын нутагт орших "Ирмүүн босго" ХХК-ийн MV-019638 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй Бумбат-6 талбайд орших Шинээгийн ам (хш-02-с хш-14), Жалга-3 (хш-02-с хш-8) алтны шороон ордуудыг ил аргаар ашиглах техник, эдийн засгийн үндэслэлийн тодотгол 2-ыг хүлээн авсанд тооцсугай.

2. Хүлээн авсан техник, эдийн засгийн үндэслэлийн үйлдвэрлэлийн нөөцийг бүртгэж, геологийн нөөцөөс хөдөлгөөн хийхийг Уул уурхай, судалгааны хэлтэс (С.Энхболд)-т даалгасугай.

3. Ашигт малтмал ашиглах үйл ажиллагааг техник, эдийн засгийн үндэслэлийн дагуу явуулах зөвшөөрөл олгох, хяналт тавьж ажиллахыг Уул уурхай, судалгааны хэлтэс (С.Энхболд)-т даалгасугай.

4. Техник, эдийн засгийн үндэслэлд тусгасан төслийн хүчин чадал, техник, технологид өөрчлөлт орсон, ордын ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч өөрчлөгдсөн тохиолдолд уг техник, эдийн засгийн үндэслэлд тодотгол хийлгэхийг Уул уурхай, судалгааны хэлтэс (С.Энхболд)-т даалгасугай.

5. Төв аймгийн Заамар сумын нутагт орших MV-019638 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй Бумбат-6 талбайд орших Шинээгийн ам (хш-02-с хш-14), Жалга-3 (хш-02-с хш-8) алтны шороон ордуудыг ил аргаар ашиглах техник, эдийн засгийн үндэслэлийн тодотгол 2-ыг хуулсан дискийг Уул уурхай, судалгааны хэлтэст хүлээлгэн өгөхийг "Ирмүүн босго" ХХК-д даалгасугай.

УУЛ УУРХАЙ, СУДАЛГААНЫ ХЭЛТСИЙН
ДАРГА С.ЭНХБОЛД

5371 834

УУЛ УУРХАЙ, ХҮНД ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ
АШИГТ МАЛТМАЛ, ГАЗРЫН ТОСНЫ ГАЗАР
ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН ЗӨВЛӨЛИЙН
ДҮГНЭЛТ

2022 оны 06 дугаар сарын 10.

№ 7/22-07-14.

Улаанбаатар хот

Төв аймгийн Заамар сумын нутагт
MV-019638 тоот ашиглалтын
тусгай зөвшөөрөлтэй Бумбат-6
талбайд орших "Шинээгийн ам" (хш-
02-с хш-14), "Жалга-3" (хш-02-с хш-8)
алтны шороон ордуудыг ил аргаар
ашиглах техник-эдийн засгийн
үндэслэлийн тодотгол 2-ыг
хэлэлцсэн тухай

"Ирмүүн босго" ХХК-ийн захиалгаар Уул уурхайн зураг төслийн "Цариг ресурс" ХХК боловсруулсан Төв аймгийн Заамар сумын нутагт Бумбат-6 талбайд орших "Шинээгийн ам" (хш-02-с хш-14), "Жалга-3" (хш-02-с хш-8) алтны шороон ордуудыг ил аргаар ашиглах техник-эдийн засгийн үндэслэлийн тодотгол 2-т Монгол улсын зөвлөх инженер Л.Жаргалсайхан зөвлөж, Монгол улсын зөвлөх инженер Г.Тамир, Ж.Амгалан нар шинжээчийн дүгнэлт гаргасан байна. Техник-эдийн засгийн үндэслэлийн тодотгол-2-ыг Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн Техник-эдийн засгийн үндэслэл хэлэлцэх салбар хуралдаанаар авч хэлэлцэж, дараах ДҮГНЭЛТ-ийг гаргаж байна.

1. Энэхүү техник-эдийн засгийн үндэслэлийн тодотгол 2 нь ЭБЭХ-ийн сайдын 2012 оны 04 дүгээр сарын 17-ны өдрийн 074 дүгээр тушаалаар баталсан "Ашигт малтмалын баялгийн урьдчилсан үнэлгээ, ашигт малтмалын ордын нөөцийг ашиглах боломжийн урьдчилсан үнэлгээ, уул уурхайн төслийн техник-эдийн засгийн үндэслэлд тавигдах үндсэн шаардлагууд ба техник-эдийн засгийн үндэслэл хүлээн авах журам"-ын дагуу гүйцэтгэгдсэн байна гэж үзлээ.

2. Техник-эдийн засгийн үндэслэлийн тодотгол 2 нь уншихад ойлгомжтой, цэгц дараалал сайтай, мэргэжлийн түвшинд чанартай сайн боловсруулсан, уурхайг эхлэн байгуулж үйлдвэрлэл явуулах бүхий л шат дамжлага буюу үйл ажиллагааг хамарсан, ашиглалтын үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулах зэрэгт туслах үндсэн баримт бичиг болжээ.

3. Техник-эдийн засгийн үндэслэлийн тодотгол 2 нь Төслийн эдийн засгийн гол үзүүлэлтүүд, Ерөнхий мэдээлэл, Ордын геологийн судалгаа, Ил уурхайн үндсэн хэмжээсүүд, үйлдвэрлэлийн нөөц, Олборлолт, Уурхайн угаан баяжуулалтын хэсэг, Хүний нөөц, Дэд бүтэц, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй, Байгаль орчин, Төслийн эдийн засаг зэрэг 10 бүлэг, Дүгнэлт, Ашигласан материал бүхий 168 хуудас тайлбар бичиг, 19 хавсралт зургаас бүрдэж байна.

4. Бумбат-6 талбайд орших "Шинээгийн ам" (хш-02-с хш-14), "Жалга-3" (хш-02-с хш-8) алтны шороон ордуудын MV-019638 тоот тусгай зөвшөөрлийн талбайн нөөцийг Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн 2022 оны 03 дугаар сарын 17-ны өдрийн

хурлын ХХ-04-11 тоот дүгнэлтийг үндэслэн гаргасан ҮГА-ны даргын 2022 оны 05 дугаар сарын 02-ны өдрийн н-39 дүгээр тушаалаар “Шинээгийн ам” (хш-02-с хш-14) ордод боломжтой С зэрэглэлийн 86.53 мян.м³ элс, 143.23 кг буюу химийн цэврээр 121.87 кг алт, “Жалга-3” (хш-02-с хш-8) ордод бодитой В зэрэглэлийн 11.68 мян.м³ элс, 9.63 кг буюу химийн цэврээр 8.8 кг алт, боломжтой С зэрэглэлийн 0.38 мян.м³ элс, 0.2 кг буюу химийн цэврээр 0.18 кг алт, нийтдээ талбайн хэмжээнд В+С зэрэглэлээр 98.58 мян.м³ элсний нөөц, 153.06 кг буюу химийн цэврээр 130.85 кг алтны нөөцийг ашигт малтмалын нөөцийн улсын нэгдсэн тоо бүртгэлд бүртгүүлсэн байна.

5. Төсөлд ил уурхайг хаягдалгүй олборлох бөгөөд, бохирдол 32.0% буюу 31.56 мян.м³ байхаар тооцож геологийн бодитой В болон боломжтой С зэрэглэлийн нөөцийг магадласан В' үйлдвэрлэлийн нөөцөд шилжүүлэн тооцсоноор нийт 130.14 мян.м³ элс байна. Үйлдвэрлэлийн энэхүү нөөцийг олборлохын тулд 3,266.23 мян.м³ хөрс хуулалт хийхээр тооцжээ. Жилд 105.0 мян.м³ элс олборлох хүчин чадлаар нийт үйлдвэрлэлийн нөөцийг 2 жилийн хугацаанд ашиглах, 3 дахь жилд техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийхээр төлөвлөсөн байна.

6. Уурхайн ашиглалтын системийн сонголтыг хийхдээ ордын нөөцийн тогтоц болон байршил, хөрсний зузаан, эдийн засгийн үр ашиг зэргийг харгалзан үзэж ил аргаар авто тээвэртэй, гадаад дотоод овоолготой ашиглалтын системээр ашиглах нь оновчтой гэж үзжээ.

7. Ил уурхайд CAT-D8 маркийн бульдозер 2 ширхэг, Hyundai 850 маркийн экскаватор 2 ширхэг, Hyundai 520 маркийн экскаватор 1 ширхэг, HOWO-371 маркийн автосамосвал 5 ширхэг, SDLG953 маркийн утгуурт ачигч 1 ширхэг, 80СБ скруббер 2 ширхэг гэсэн үндсэн тоног төхөөрөмжүүдийг ашиглахаар төлөвлөжээ.

8. Угаан баяжуулах хэсгийн баяжуулах технологийг захиалагч талаас өгсөн техникийн даалгавар болон Геологийн төв лаборатори “ТӨҮГ-ын Технологи туршилтын лабораторид хийлгэсэн туршилтын үр дүнд үндэслэн урьдчилсан байдлаар сонгосон байна. Угаан баяжуулах хэсгийн хүчин чадал 105.0 мян.м³/жил байна.

9. Ордын элсийг гравитацийн аргаар баяжуулахаар төлөвлөжээ. Үүний үр дүнд 0.25%-ийн гарцтай, 92.6%-ийн металл авалттай баяжмал гарган авч болохыг тогтоосон байна. Анхдагч элсний дундаж агуулгийг 1.176 гр/м³-ээр тооцоонд авч ашигласан байна.

10. Бумбат-6 талбайд орших “Шинээгийн ам” (хш-02-с хш-14), “Жалга-3” (хш-02-с хш-8) алтны шороон ордууд нь ТЭХС-д холбогдсон ба уурхайн цахилгаан ачаалал 276.94 кВт бөгөөд хэрэглэгчдийг уурхайгаас баруун хойд талд 10 км зайд байрлах ДСЦТС-110 кВ-ын шугамнаас салбарласан 35 кВ-ын Баянголын дэд станцаас 6 кВ-ын агаарын шугам татан, 0.4 кВт-ын хүчдэлтэй 630 кВа-ын суурилагдсан хүчин чадалтай хаалттай дэд станц угсарч цахилгаан эрчим хүчээр хангахаар тусгажээ. Тус уурхайн унд-ахуй болон технологийн усны хэрэгцээнд орд ашиглалтын хугацаанд 200.44 мян.м³ ус шаардлагатай бөгөөд үүнээс ажилчдын унд ахуйн хэрэгцээнд 1.25 мян.м³ ус, зам усалгаанд 2.25 мян.м³ ус, ногоон байгууламжийн усалгаанд 24.46 мян.м³ ус, угаан баяжуулах хэсэгт нэмэлтээр 172.48 мян.м³ ус ашиглахаар тооцжээ. Угаан баяжуулах хэсэгт ашигласан усны 70 хувийг эргэлтийн усаар ашиглах бөгөөд нэмэлтээр ашиглах цэвэр усыг тусгай зөвшөөрлийн талбайд өрөмдөж гаргасан 2 ширхэг гүний худаг болон 2 ширхэг үүсмэл нуураас хангахаар тусгажээ.

11. Байгаль орчныг хамгаалах нөхөн сэргээлт ба хаалтын зардалд нийт 1,449.50 сая төгрөг зарцуулахаар тооцоолсон байна. Үүнээс байгаль орчин хамгаалах зардалд 24.8 сая төгрөг, техникийн нөхөн сэргээлтийн зардалд 913.64 сая төгрөг, биологийн нөхөн сэргээлтийн зардалд 175.69 сая төгрөг, дүйцүүлэн хамгаалах зардалд 50.0 сая

төгрөг, төслийн хаалтын зардалд 216.35 сая төгрөг, хаалтын дараах мониторингийн зардалд 69.02 сая төгрөгийг тус тус зарцуулахаар тусгажээ.

12. Уг төслийг хэрэгжүүлсэнээр 112 хүний ажлын байр хадгалагдаж үлдэх ба уурхайн ажилчдын сарын дундаж цалин 2,243 мянган төгрөг байхаар байна.

13. Бумбат-6 талбайд орших “Шинээгийн ам” (хш-02-с хш-14), “Жалга-3” (хш-02-с хш-8) алтны шороон ордуудыг ашиглах ил уурхайн төсөл хэрэгжүүлэхэд нийт 5,345.26 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалт шаардлагатай байна. Үүнээс барилга байгууламжийн хөрөнгө оруулалт 157.15 сая төгрөг, машин механизм, тоног төхөөрөмжийн хөрөнгө оруулалт 4,740.00 сая төгрөг, тавилга эд хогшилд 33.70 сая төгрөг, дэд бүтцийн хөрөнгө оруулалт 70.18 сая төгрөг, биет бус хөрөнгө оруулалт 300.00 сая төгрөг, капитал ажлын зардал 44.24 сая төгрөг байхаар тус тус тооцжээ. Элэгдэл хорогдлын шимтгэлийн зардал ашиглалтын хугацаанд 1,693.69 сая төгрөг байхаар тооцоолсон байна.

14. Уурхайг ашиглах төслийн хугацаанд нийт 12,876.44 сая төгрөгийн үйл ажиллагааны зардал гарган, 20,931.92 сая төгрөгийн борлуулалт хийж, 8,035.48 сая төгрөгийн татварын өмнөх ашигтай ажиллахаар байна. Татвар ногдуулсны дараах байдлаар нийт 6,876.61 сая төгрөгийн цэвэр ашигтай, 8,570.30 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын дараах мөнгөн урсгалтай ажиллахаар байна. Улс, орон нутгийн төсөвт 3,363.76 сая төгрөг төвлөрүүлэхээр тусгажээ. Уурхайн ашиглалтын хугацаанд нэгж бүтээгдэхүүний бүрэн өөрийн өртөг 106,276 төг/гр байна.

15. Төсөл хэрэгжих хугацаанд нийт 8,570.30 сая төгрөгийн үйл ажиллагааны мөнгөн урсгал бий болох бөгөөд төслийн өнөөгийн цэвэр үнэ цэнэ (NPV, @10%) 4,205.25 сая төгрөг, өгөөжийн дотоод норм (IRR) 68%, хөрөнгө оруулалтаа нөхөх хугацаа 1.5 жил байхаар тооцжээ.

Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлөөс техник-эдийн засгийн үндэслэлийн тодотгол-2-ын захиалагч, боловсруулагч болон төслийн шинжээчид дараах асуудлыг анхааруулж байна.

1. Төсөл захиалагч нь Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 17-ны өдрийн А/205 тоот тушаалаар баталсан Баяжуулах үйлдвэрт тавигдах шаардлага, үйл ажиллагаа эрхлэх журмын дагуу үйл ажиллагаа явуулахыг анхааруулж байна.
2. Төсөл хэрэгжүүлэгч нь хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй хууль, дүрэм журмын дагуу ашиглалтын үйл ажиллагааг явуулж, олборлосон алтаа Монгол улсын төв банк Монголбанкинд “Ирмүүн босго” ХХК-ийн нэр дээр тушааж байхыг анхааруулж байна.
3. Төсөл захиалагчид Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайд, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 08 дугаар сарын 28-ны өдрийн А/181, А/458 тоот тушаалаар батлагдсан Уурхай, уулын болон баяжуулах үйлдвэрийн нөхөн сэргээлт, хаалтын журмын дагуу Хаалтын менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулж холбогдох байгууллагаар хэлэлцүүлэн, уурхайн хаалт, нөхөн сэргээлт хийхийг үүрэг болгож байна.
4. Төсөлд шаардлагатай мэргэжлээр Монгол Улсын иргэдийг бэлтгэх, тэдгээрийг ажлын байраар хангах, нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэх, нийгмийн өмнө хүлээсэн үүргээ биелүүлж ажиллахыг төсөл хэрэгжүүлэгчид анхааруулж байна.
5. Байгаль орчныг хамгаалах, эвдэрсэн газрыг нөхөн сэргээх, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн асуудалд онцгой анхаарч холбогдох байгууллагуудтай хамтран ажиллахыг ЭБМЗ-өөс даалгаж байна.

6. Техник-эдийн засгийн үндэслэлийн тодотгол 2-т тусгагдсан техник, технологийн сонголт, уулын ажлын төлөвлөлт, цахилгаан хангамж, дэд бүтцийн сонголт, байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээлт, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шийдлийн талаар төслийн эдийн засгийн үндэслэлийн тодотгол-2-ыг боловсруулсан Уул уурхайн зураг төслийн "Цариг ресурс" ХХК, мөн ТЭЗҮ-ийн тодотгол-2-ын үнэн бодит байдал, чанарт дүгнэлт гаргасан шинжээч Монгол Улсын зөвлөх инженер Г.Тамир, Ж.Амгалан нар тус тус хариуцна.

Техник-эдийн засгийн үндэслэлийн тодотгол-2-т хийсэн шинжээчийн дүгнэлт, зөвлөлийн гишүүдийн саналыг үндэслэн Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн Салбар хуралдаанаас Ашигт малтмалын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.4, 48 дугаар зүйлийн 48.4, Газрын хэвлийн тухай хуулийн 45 дугаар зүйлийн 45.2 дахь хэсгүүд болон энэ дүгнэлт, холбогдох хуулийн заалтуудыг тус тус үндэслэн дараах шийдвэр гаргахыг Ашигт малтмал, газрын тосны газрын даргад уламжлахаар тогтов. Үүнд:

1. "Төв аймгийн Заамар сумын нутагт MV-019638 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй Бумбат-6 талбайд орших "Шинээгийн ам" (хш-02-с хш-14), "Жалга-3" (хш-02-с хш-8) алтны шороон ордуудыг ил аргаар ашиглах техник-эдийн засгийн үндэслэлийн тодотгол 2"-ыг хүлээн авах;
2. Энэхүү дүгнэлтээр хүлээн авсан техник-эдийн засгийн үндэслэлийн тодотгол-2-ын дагуу ашигт малтмал ашиглах үйл ажиллагаа явуулах зөвшөөрөл олгож, хяналт тавьж ажиллахыг холбогдох хэлтэст даалгах;
3. Төв аймгийн Заамар сумын нутагт MV-019638 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй Бумбат-6 талбайд орших "Шинээгийн ам" (хш-02-с хш-14), "Жалга-3" (хш-02-с хш-8) алтны шороон ордуудыг ил аргаар ашиглах техник-эдийн засгийн үндэслэлийн тодотгол 2, түүнийг хуулсан диск, ЭБМЗ-ийн дүгнэлтийн хамт Геологийн баримтын төв архивд холбогдох шаардлагад нийцүүлэн хүлээлгэн өгөх арга хэмжээг авах.

ТАНИЛЦСАН:

ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН
ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА

Б.ЭЛБЭГЗАЯА

ХУРАЛДААНЫГ УДИРДСАН:

ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН
ЗӨВЛӨЛИЙН САЛБАР
ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА

Ч.ЦОГТБААТАР

БОЛОВСРУУЛСАН:

ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН
ЗӨВЛӨЛИЙН САЛБАР ХУРАЛДААНЫ
НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА

Э.МОНХЗОРИГ

**“Ирмүүнбосго” ХХК-ийн Төв аймгийн Заамар сумын нутагт MV-019638 тоот ашиг
“Жалга-3” (хш-02-с хш-8) алтны шороон ордуудыг ил аргаар ашиглах техник**

Блокийн дугаар	Геологийн нөөц								Ил уурхайн өртөг			
	Блокийн талбай, мян.м ²	Хучаас хөрсний зузаан, м	Элсний зузаан, м	Хучаас хөрсний эзлэхүүн, мян.м ³	Элсний эзлэхүүн, мян.м ³	Дундаж агуулга, мг/м ³	Металл /Шлих/, кг	Металл /Хими цэвэр/, кг	Блокийн талбай, мян.м ²	Хучаас хөрсний зузаан, м	Элсний зузаан, м	Хучаас хөрсний эзлэхүүн, мян.м ³
Шинээгийн ам /Сорьц-851/												
C-1	3.12	36.7	1.6	114.50	4.99	1,040	5.19	4.42	3.12	36.7	1.6	114.50
C-2	11.78	36.2	1.6	426.44	18.85	1,012	19.07	16.23	11.78	36.2	1.6	426.44
C-3	14.53	36.1	1.6	524.53	23.25	1,230	28.60	24.3	14.53	36.1	1.6	524.53
C-4	9.41	36.1	1.9	339.70	17.88	1,744	31.18	26.54	9.41	36.1	1.9	339.70
C-5	6.53	34.3	1.4	223.98	9.14	1,669	15.26	12.98	6.53	34.3	1.4	223.98
C-6	9.24	30.5	0.9	281.82	8.32	3,310	27.53	23.42	9.24	30.5	0.9	281.82
C-7	4.10	29.6	1.0	121.36	4.10	3,999	16.40	13.95	4.10	29.6	1.0	121.36
НИЙТ (C)	58.71	34.6	1.5	2,032.33	86.53	1,655	143.22	121.88	58.71	34.6	1.5	2,032.33
Жалга-3 /Сорьц-913/												
C-1	0.42	9.0	0.9	3.78	0.38	519	0.20	0.18	0.42	9.0	0.9	3.78
Нийт C	0.42	9.0	0.9	3.78	0.38	519	0.20	0.18	0.42	9.0	0.9	3.78
B-2	0.78	9.3	0.7	7.25	0.55	472	0.3	0.2	0.78	9.3	0.7	7.25
B-3	1.93	7.6	0.5	14.67	0.97	382	0.37	0.3	1.93	7.6	0.5	14.67
B-4	3.08	11.3	0.6	34.80	1.85	401	0.74	0.7	3.08	11.3	0.6	34.80
B-5	2.99	19.8	0.6	59.20	1.79	578	1.04	0.9	2.99	19.8	0.6	59.20
B-6	1.50	21.5	1.1	32.25	1.65	786	1.30	1.2	1.50	21.5	1.1	32.25
B-7	1.93	17.8	1.1	34.35	2.12	885	1.88	1.7	1.93	17.8	1.1	34.35
B-8	2.50	11.7	0.7	29.25	1.75	1,283	2.25	2.0	2.50	11.7	0.7	29.25
B-9	2.00	10.4	0.5	20.80	1.00	1,793	1.79	1.6	2.00	10.4	0.5	20.80
Нийт B	16.71	13.92	0.70	232.58	11.68	824	9.62	8.78	16.71	13.9	0.7	232.58
НИЙТ (B+C)	17.13	13.8	0.7	236.36	12.05	814	9.81	8.96	17.13	13.8	0.7	236.36
Ордын хэмжээнд C	59.1	34.4	1.5	2,036.1	86.9	1,650	143.4	122.1	59.1	34.4	1.5	2,036.1
Ордын хэмжээнд (B+C)	75.84	29.91	1.30	2,268.68	98.58	1,552	153.06	130.85	75.84	29.9	1.3	2,268.7

2022 оны 03 дугаар сарын 17-ны өдрийн ХХ-04-11 тоот ЭБМЗ-ийн дүгнэлт, 2022 бүлгийн ордод хамаарч байгаа ба хайгуулын ажлаар тогтоогдсон Геологийн бодитой (боловсруулсан бөгөөд уурхайн хил хязгаар дотор орших бохирдол тооцсон эдийн засгийн өдрийн 203 дугаар тушаалаар баталсан Ашигт малтмалын баялаг, ордын нөөцийн ангилал нөөцөд шилжүүлэв. Ордын нийт магадласан В' үйлдвэрлэлийн нөөц нь 130.14 мян.м³ элс

Бумбат-6 талбайд орших “Шинээгийн ам” (хш-02-с хш-14), “Жалга-3” (хш-02-с хш-8) орших хучаас хөрсөнд 0.2 м зузаан үе үлдээх, ул чулуулгаас мөн 0.2 м зузаан үеийг элсст бөгөөд эдгээр үеүд бохирдуулагч чулуулаг болно. Иймээс ордыг ашиглалтын үед хаягдал

Үзүүлэлт гаргасан:

“Цариг Ресурс” ХХК-ийн
Уулын инженер: .....

 / П.Насанжаргал

ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн Бумбат-6 талбайд орших "Шинээгийн ам" (хш-02-с хш-14),
 өдрийн засгийн үндэслэлийн тодотгол-2-ын үйлдвэрлэлийн нөөцийн нэгдсэн хүснэгт

Ашиглалтын нөөц				Бохирдолт				Үйлдвэрлэлийн нөөц				
Элсний эзлэхүүн, мян.м³	Дундаж агуулга, мг/м³	Металл /Шлих/, кг	Металл /Хими цэвр/, кг	Бохирдолтын хувь, %	Бохирдуулагч чулуулаг, мян.м³	Блокийн дугаар	Бортоор нэмэгдэх хөрсний эзлэхүүн, мян.м³	Хөрсний эзлэхүүн, мян.м³	Элсний эзлэхүүн, мян.м³	Дундаж агуулга, мг/м³	Металл /Шлих/, кг	Металл /Хими цэвр/, кг
4.99	1,040	5.19	4.42	27.7	1.38	B'-1	103.5	217.3	6.4	810.94	5.19	4.42
18.85	1,012	19.07	16.23	25.3	4.77	B'-2	134.2	558.3	23.6	808.05	19.07	16.23
23.25	1,230	28.60	24.33	25.8	6.0	B'-3	146.8	668.4	29.2	979.45	28.60	24.33
17.88	1,744	31.18	26.54	22.2	4.0	B'-4	144.1	482.0	21.8	1,430.28	31.18	26.54
9.14	1,669	15.26	12.98	31.5	2.9	B'-5	145.7	368.4	12.0	1,271.67	15.26	12.98
8.32	3,310	27.53	23.42	45.9	3.8	B'-6	130.2	410.2	12.1	2,275.21	27.53	23.42
4.10	3,999	16.40	13.95	42.0	1.7	B'-7	87.3	207.8	5.8	2,827.59	16.40	13.95
86.53	1,655	143.22	121.88	28.4	24.5	B'	891.8	2,912.4	111.1	1,289.11	143.22	121.88
0.38	519	0.20	0.18	47.3	0.2	B'-1	1.8	5.5	0.6	333.33	0.20	0.18
0.38	519	0.20	0.18	47.3	0.2	B'	1.8	5.5	0.6	333.33	0.20	0.18
0.55	472	0.26	0.24	60.1	0.3	B'-2	5.6	12.7	0.9	288.89	0.26	0.24
0.97	382	0.37	0.34	80.8	0.8	B'-3	3.1	17.4	1.7	217.65	0.37	0.34
1.85	401	0.74	0.68	67.8	1.3	B'-4	10.4	44.5	3.1	238.71	0.74	0.68
1.79	578	1.04	0.95	67.9	1.2	B'-5	34.6	93.2	3.0	346.67	1.04	0.95
1.65	786	1.30	1.18	37.3	0.6	B'-6	23.5	55.4	2.3	565.22	1.30	1.18
2.12	885	1.88	1.72	38.3	0.8	B'-7	22.6	56.6	2.9	648.28	1.88	1.72
1.75	1,283	2.25	2.05	58.3	1.0	B'-8	10.9	39.6	2.8	803.57	2.25	2.05
1.00	1,793	1.79	1.64	81.3	0.8	B'-9	8.5	28.9	1.8	994.44	1.79	1.64
11.68	824	9.62	8.78	58.6	6.8	B'	119.1	348.3	18.5	520.00	9.62	8.78
12.05	814	9.81	8.96	58.2	7.0	B'	120.9	353.8	19.1	513.61	9.81	8.96
86.9	1,650	143.4	122.1	28.4	24.7	B'	893.6	2,917.9	111.6	1,284.95	143.4	122.1
98.58	1,552	153.06	130.85	32.0	31.56	B'	1,012.70	3,266.23	130.14	1,176.12	153.06	130.85

оны 05 дугаар сарын 02-ны өдрийн Н-39 тоот тушаалаар батлагдсан нөөцийн дүгнэлтэд орд нь III (B) болон боломжтой (C) зэрэглэлийн нөөцөд тулгуурлан ордыг ашиглах ТЭЗҮ-ийн тодотгол-2-ыг хувьд үр ашигтай үйлдвэрлэлийн нөөцийг Уул уурхайн сайдын 2015 оны 09 дүгээр сарын 11-ний захираа, зааврын дагуу бодитой B болон боломжтой C зэрэглэлийн нөөцийг магадласан (B') үйлдвэрлэлийн буюу хими цэврээр 130.85 кг алт болж байна. /Шлихээр 153.06 кг/.

-8) алтны шороон ордуудад хаягдалгүй ашиглалт явуулахын тулд алттай элсний давхаргаас дээш цуг олборлолтонд хамруулахаар тооцсон. Мөн уурхайн хажуугаас элсийг бохирдуулахаар тооцсон үй олборлоно.

Танилцсан:

АМГТГ-ын ашигт малтмалын нөөцийн хөдөлгөөн, бүртгэл хариуцсан мэргэжилтэн: ..... /Ц.Золзаяа /

дүгнэлт өгсөн
 20/6
 2022

“ИРМҮҮН БОСГО” ХХК-Д

**МОНГОЛ УЛСЫН
БАЙГАЛЬ ОРЧИН,
АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЯАМ**

Засгийн газрын II байр, Нэгдсэн Үндэстний гудамж 5/2,
Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15160
Утас: 26 19 66, Факс: (976-51) 26 61 71,
Цахим шуудан: contact@met.gov.mn,
Цахим хуудас: www.met.gov.mn

2022.08.23 № 13/4667
танай _____-ны № _____-т

**Ерөнхий үнэлгээний дүгнэлт
хүргүүлэх тухай**

Танай компаниас боловсруулан ирүүлсэн Төв аймгийн Заамар сумын нутаг дэвсгэрт хэрэгжиж буй Бумбат-6 /MV-019638/ тоот тусгай зөвшөөрөл бүхий “Алтны шороон орд”-ны төсөлд “Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай” хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.3, Засгийн газрын 2013 оны “Журам батлах тухай” 374 дүгээр тогтоолын хавсралтаар баталсан аргачлалын дагуу байгаль орчны нөлөөллийн ерөнхий үнэлгээ хийлээ.

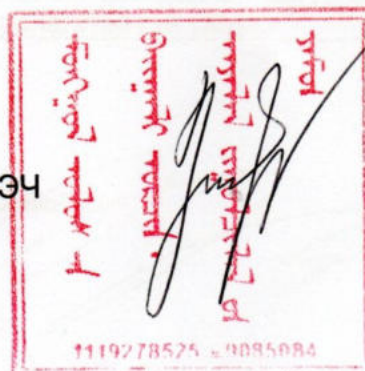
Ерөнхий үнэлгээний дүгнэлтээр уг төсөлд батлагдсан аргачлалын дагуу байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээ хийлгэх шаардлагатай гэж үзэв.

Төсөл хэрэгжүүлэгч нь Ерөнхий үнэлгээний гүйцэтгэлийн хуудаст заасан нарийвчилсан үнэлгээний явцад тодруулах асуудлууд, онцгойлон анхаарах чиглэлийг харгалзан байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээг эрх бүхий мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэж, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний төслийг боловсруулан 2023 оны 2 дугаар улиралд багтаан тус яаманд ирүүлэхийг үүгээр мэдэгдье.

Ерөнхий үнэлгээний гүйцэтгэлийн хуудсыг хавсаргав.

Хавсралт... хуудастай

ЕРӨНХИЙ ШИНЖЭЭЧ

Г.ЭНХМӨНХ

**ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХҮСЭЛТ, БАРИМТ БИЧИГ
ХҮЛЭЭН АВАХ МАЯГТ**

Төсөл хэрэгжүүлэгчийн нэр, хаяг: "Ирмүүн босго" ХХК, /Регистрийн дугаар: 5396786/, Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан дүүрэг, 18-р хороо, 1 хороолол, 13А-31 тоот

Холбоо барих утас, И-мэйл хаяг: 976-99121717, 11-633875

Төслийн нэр: "Алтны шороон орд"

Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэр, байршил: Төв аймгийн Заамар сум

Баримт бичгийн нэр	Шаардлагатай эсэх	Шаардлага хангасан эсэх	Тайлбар
Төсөл хэрэгжүүлэгчийн ерөнхий үнэлгээ хийлгэх тухай хүсэлт /албан бичиг/	Тийм	+	2022 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрийн 43 дугаар албан бичиг
Эрх бүхий байгууллагаар баталгаажуулсан ТЭЗҮ, зураг төсөл	Тийм	+	
Тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөө, хөтөлбөрт тусгагдсан эсэх /газрын зөвшөөрөл, ТХГН-т байрлах бол Хамгаалалтын захиргааны санал/	Тийм	+	
Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн байгаль орчны төлөв байдлын тодорхойлолт	Үгүй	-	
Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн байгаль орчны төлөв байдлын үнэлгээний тайлан	Тийм	+	"Эко экспресс" ХХК-д боловсруулсан.
Төсөл хэрэгжих орчны тойм зураг (топо, сансрын)	Тийм	+	
Тухайн сум, дүүргийн Засаг даргын тодорхойлолт	Тийм	+	
Аж ахуйн нэгжийн гэрчилгээний хуулбар /нотариатаар батлуулсан байх/	Тийм	+	
Тусгай тэмдэглэл: "Алтны шороон орд"-ны төсөлд Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын "Аргачлал батлах тухай" 2014 оны А-117 дугаар тушаалын хавсралтын дагуу байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээг хийлгэх шаардлагатай гэж үзлээ.			

Ерөнхий үнэлгээ хийлгэх хүсэлт, материалыг хянасан:

**БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН
ЯАМНЫ ШИНЖЭЭЧ**

Н.ЭРДЭНЭЧИМЭГ

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЯАМ

ЕРӨНХИЙ ҮНЭЛГЭЭНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН
ХУУДАС

2022 оны 08-р сарын 18

Улаанбаатар хот

Төслийн дугаар

Дугаар 2022/Е86

Төсөл хэрэгжүүлэгчийн нэр, хаяг: "Ирмүүн босго" ХХК, /РД:5396786/, Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан дүүрэг, 18-р хороо, 1 хороолол, 13А-31 тоот

Холбоо барих утас, И-мэйл хаяг: 976-99121717, 11-633875

Төслийн нэр: "Алтны шороон орд"

Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэр, байршил: Төв аймгийн Заамар сум

Орон нутгийн санал: Төв аймгийн Заамар сумын Засаг Даргын 2022 оны 06 дугаар сарын 17-ны өдрийн 1/240 тоот санал, Е-Монголиа О99-2207-000033 дугаар хүсэлтийг тус тус үндэслэв.

	Ерөнхий үнэлгээний гол шалгуурууд	Нийцсэн	Нийцээгүй	Нарийвчилсан үнэлгээ хийх шаардлагатай	Үндэслэл, тайлбар
Байгаль орчныг хамгаалах хууль тогтоомжийн нийцэл	Монгол улсад хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа байгаль орчныг хамгаалах болон байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалт			Тийм	Нарийвчилсан үнэлгээний явцад хууль тогтоомжийн нийцлийг нарийвчлан тодорхойлох
Төрийн бодлого, шийдвэрийн нийцэл	Төрөөс баримтлах бодлогын баримт бичиг, Стратегийн үнэлгээний дүгнэлт, зөвлөмжийн холбогдох заалт			Тийм	
Төслийн байршил, түүнтэй холбогдох шалгуурууд	Хуулиар хамгаалагдсан газар нутаг байгаа эсэх (урсац бүрэлдэх эх, ойн болон усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс, хилийн хамгаалалтын бүс, орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар г.м)			Тийм	
	Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэр нь хүний нөлөө, байгаль цаг уурын өөрчлөлтөд эмзэг, мэдрэмтгий эсэх			Тийм	
	Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэр, түүний ойр орчимд улс, орон нутгийн хэтийн хөгжилд ашиглахаар төлөвлөсөн, сөрөг			Тийм	

	нөлөөлөлд өртөж болзошгүй газар байгаа эсэх				
	Болзошгүй хуримтлагдах нөлөөлөл үүсгэх эсэх			Тийм	
Төслийн байгаль орчны нөлөөллийн урьдчилсан үнэлгээ	Агаарын чанар				
	Бохирдуулагч болон аюултай, хортой бодис агаар мандалд ялгаруулах, эсэх			Тийм	
	Дуу чимээ, доргио чичиргээ, гэрлийн болон дулааны нөлөөлөл, цахилгаан соронзон цацраг үүсэх, эсэх			Тийм	
	Усан орчин				
	Гадаргын болон газрын доорх усны нөөцийн хомсдол үүсэх, эсэх			Тийм	
	Цэнгэг усны нөөцийг ашиглах, эсэх			Тийм	
	Гадаргын болон газрын доорх усанд бохирдол үүсэх, эсэх			Тийм	
	Хөрсөн бүрхэвч				
	Хөрсөн бүрхэвч эвдрэх, эсэх			Тийм	
	Хөрс бохирдуулах эсэх			Тийм	
	Хөрс доройтох, цөлжих эсэх			Тийм	
	Ургамлан нөмрөг				
	Ургамалан нөмрөг, ой мод өртөх эсэх			Тийм	
	Ховор, нэн ховор ургамлын төрөл зүйлс өртөх, эсэх			Тийм	
	Амьтны аймаг				
	Зэрлэг амьтдын амьдрах орчинг доройтуулах, эсэх			Тийм	
	Ховор, нэн ховор амьтан өртөх, эсэх			Тийм	
Нийгмийн нөлөөллийн урьдчилсан үнэлгээ	Нутгийн оршин суугчид				
	Газар эзэмших, ашиглах эрх зөрчигдөх, эсэх	Тийм			
	Нутгийн оршин суугчдын нийгмийн байдалд сөрөг нөлөөлтэй, эсэх			Тийм	

Нөлөөлөлд өртөж болзошгүй төв, суурин газар байгаа, эсэх			Тийм	
Нүүлгэн шилжүүлэх асуудал үүсэх, эсэх			Тийм	
Түүх, соёлын биет өв				
Сөрөг нөлөөлөлд өртөх түүх, соёлын үнэт зүйлс бий эсэх			Тийм	
Хүний эрүүл мэндэд нөлөөлөх нөлөөлөл				
Нутгийн иргэд, оршин суугчдын эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөх эсэх			Тийм	
Төслийн бүх үе шатанд хүний эрүүл мэнд, амь насанд эрсдэл үүсэх эсэх			Тийм	

Нэгдсэн дүгнэлт:

Ерөнхий үнэлгээний гүйцэтгэлээр уг төсөлд байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээг батлагдсан аргачлалын дагуу хийлгэн, нарийвчилсан үнэлгээний тайланг тус яаманд 2023 оны 1 дүгээр улиралд багтаан ирүүлж, шүүмж хийлгэн, шийдвэр гаргуулах шаардлагатай гэж үзлээ.

Онцгойлон анхаарах зүйлс:

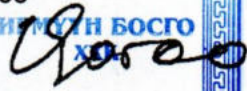
1. Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль болон Байгаль орчны сайдын 2010 оны 156 дугаар тушаалаар батлагдсан "Байгаль орчны хохирлын үнэлгээ, нөхөн төлбөр тооцох аргачлал"-ын дагуу төслийн үйл ажиллагаанаас ургамал, хөрс, ус, амьтан, агаар орчинд учруулах, учирсан хохирлыг байгалийн бүрэлдэл тус бүрээр тогтоож, улмаар тухайн газрыг эвдрэлд оруулснаар хохирлын хэмжээг урьдчилан тооцож нийлбэр үнэлгээ гарган төслийг цаашид хэрэгжүүлэх тохиолдолд байгаль орчны хариуцлагын болон эдийн засгийн үндэслэлийг тодорхойлж дүгнэлт гаргах;
2. "Байгаль орчныг хамгаалах тухай" хуулийн 10¹ дүгээр зүйлд заасны дагуу байгаль орчны төлөвлөгөөт аудитыг 2 жил тутамд төслийн үйл ажиллагаанд хийх асуудлыг холбогдох зардлын хамт тайланд тусгах, дээрх хуулийн хэрэгжилт хангагдсан эсэхэд дүгнэлт боловсруулах;
3. Төслийн бүрэлдэхүүн хэсгээс ялгарах бохирдлыг хэмжээ, түүний тархалт, нөлөөллийн хүрээг нарийвчлан тодорхойлж, зураглал үйлдэн тайланд хавсаргах;
4. Хөрсний элэгдэл, эвдрэлийн өнөөгийн байдлыг тодорхойлж, төслийн үйл ажиллагаанаас үүдэн бий болж болзошгүй сөрөг нөлөөлөл түүнээс сэргийлэх болон нөлөөллийг багасгах арга хэмжээ түүнд шаардагдах хөрөнгө зардлыг нарийвчлан тооцох;
5. Төслийн үйл ажиллагааны явцад гарах хог хаягдал болон ашиглагдаж байгаа тоног төхөөрөмж, материалаас гарах тусгай ангиллын хог хаягдлыг хүний эрүүл мэнд, байгаль орчинд халгүй аргаар цуглуулах, ангилан ялгах, дахин ашиглах, устгах, зайлуулах аргыг нарийвчлан тооцож, төслийн үйл ажиллагааны салшгүй нэг хэсэг болгон хог хаягдлыг байгаль орчинд сөрөг нөлөөлөлгүйгээр устгах, зайлуулах талаар зөвлөмж боловсруулах, бүлэг болгон тайланд тусгах;
6. Төслийн үйл ажиллагаанаас агаар, хөрсөнд үүсэх бохирдлыг нарийвчлан тооцож, түүнийг арилгах, бууруулах талаар зөвлөмж боловсруулж, байгаль орчны бохирдол багатай техник, технологийн сонголт хийх;
7. Төсөл хэрэгжиж буй газар нутагт амьдарч буй иргэд, сумын удирдлагуудтай хамтран ажиллах, төслийн үйл ажиллагааны цар хүрээ, байгаль орчинд халгүй аргаар нийгэм, эдийн засаг, орон нутгийн хөгжилд үзүүлэх давуу болон сул талыг дэлгэрэнгүй танилцуулж, тэдний саналыг албан ёсоор авах, БОННУ-ний ажлын тайланг төсөл хэрэгжих багийн ИНХ-аар хэлэлцүүлж, хурлын тэмдэглэл, шийдвэрийг тайланд хавсаргах;

8. Төслийн үйл ажиллагаанд ашиглагдаж буй тоног төхөөрөмжийн аюулгүй ажиллагаа, хөдөлмөр хамгаалал, төслөөс шууд болон шууд бусаар хүний эрүүл мэнд, байгаль орчинд нөлөөлөх нөлөөллийг тооцож, түүнээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний талаарх зөвлөмж боловсруулах;
9. Төсөл хэрэгжиж буй газар нутгийн нөлөөллийн бүсийг тогтоож, орчны бохирдлоос урьдчилан сэргийлэх болон байгаль орчныг хамгаалах талаар авах арга хэмжээг тодорхойлон судалгаа хийж дүгнэлт боловсруулах;
10. Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн цаг агаарын өөрчлөлтийг тодорхойлж газрын бүрхэвч, гадаргад нөлөөлөх нөлөөлөл, гадаргын ус болон гүний усанд төслийн үйл ажиллагаанаас сөрөг нөлөө үзүүлэх эсэхийг тодорхойлох, түүнийг багасгах арилгах арга зам, шаардагдах хөрөнгө зардлыг тогтоох;
11. Төсөлтэй холбоотой батлагдсан ТЭЗҮ, хориглосон, хязгаарласан бүс нутагт хамаарагдаж байгаа эсэх талаар лавлагаа, мэдээллийг холбогдох газраас авах, өмнөх суурь судалгаатай тайлангийн мэдээллийг харьцуулан дүгнэлт, зураглал үйлдэн тайланд тус тус тайланд хавсаргах;
12. Төслийн үйл ажиллагааны явцад унд ахуйд ашиглаж буй цэвэр усны хэрэглээний хэмжээг эх үүсвэртэй уялдуулан, түүнээс гарах ахуйн бохир усыг тус тус нарийвчилан тооцох, түүнчлэн **хог хаягдлын менежментийн асуудлыг бүлэг болгон байгаль орчинд халгүйгээр зайлуулах аргыг нарийвчилан тодорхойлох**
13. Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан Тэрбум модны үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд төслийн хүрээнд жишиг ногоон байгууламжтай байхаар төлөвлөн тайланд тусгах;
14. Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29-ний өдрийн А/618 дугаар журмын дагуу менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг дүгнүүлэн тайланд хавсаргах;
15. Төслийг холбогдох стандартын шаардлагыг хангуулах талаар дүгнэлт боловсруулж, тайланд хавсаргах;
16. Төсөлд ашиглах түүхий эдийн нийлүүлэлтийн талаар нарийвчлан судалж үнэлгээний тайланд тусгах, холбогдох хууль, тогтоомж болон зөвшөөрөл олгосон тухай баримт бичгийг тайланд хавсаргах;
17. Төслийн үйл ажиллагаа дууссаны дараах нөхөн сэргээлт, дүйцүүлэн хамгааллын зардлыг тооцож мониторинг хийх, хаалтын ажлын каледарчилсан төлөвлөгөө, зардлын тооцоог тус тус урьдчилан тооцож тайланд тусгах;
18. Төслийн талбайд Газрын төлөв байдлын чанарын хянан баталгааг хийлгэсэн тайланг хавсаргаж, цаашид 2 жил тутамд мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлж байхыг тайланд тусгах;

Заавал хэрэгжүүлэх шаардлагатай дээр дурдсан арга хэмжээг цаг хугацаанд нь ханган биелүүлээгүй тохиолдолд ерөнхий үнэлгээний дүгнэлтийг хүчингүй болгож “Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай” хуулийн дагуу хариуцлага тооцохыг урьдчилан мэдэгдье.

Бусад зүйлс:

1. Төслийн үйл ажиллагаатай холбогдуулж орон нутгийн засаг захиргааны болон байгаль орчны хяналтын байгууллагаас тавигдах нэмэлт шаардлагыг цаг тухай бүрт нь ханган биелүүлж байх;
2. Байгаль орчныг хамгаалах болон байгалийн нөөц баялгийг зохистой ашиглахтай холбогдсон хууль тогтоомжийг биелүүлэх талаар байгаль орчин, мэргэжлийн хяналтын байгууллагуудтай байнга хамтран ажиллах;
3. Нарийвчилсан үнэлгээний тайланд шүүмж хийлгэн дүгнэлт, шийдвэр гаргуулах асуудлыг ерөнхий үнэлгээгээр тогтоосон хугацаанд хэрэгжүүлэх;
4. Ерөнхий үнэлгээнд заасан чиглэл, нөхцөл, болзлоос өөр үйл ажиллагаа явуулах болон төсөлд өөрчлөлт орох, эсхүл өргөтгөх, шинэ тоног төхөөрөмж, технологи нэвтрүүлэх бүрт Ерөнхий үнэлгээнд хамрагдаж байх;

Ерөнхий үнэлгээ хийсэн:	Ерөнхий үнэлгээний үр дүнг зөвшөөрсөн:
Албан тушаал: Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны шинжээч	Албан тушаал: "Ирмүүн босго" ХХК-ны захирал
Овог, нэр: Н.Эрдэнэчимэг	Овог, нэр: Х.Цогоо
Гарын үсэг:	Гарын үсэг:
Огноо: 2022.08.18	Огноо:

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction information

Журналын/Journal No: 27059205

Системийн огноо/System Date: 2025.05.12 14:33:06

Дт/From	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number 5129030603	Нэр/Name ИРМҮҮН БОСГО ХХК	Дүн/Amount 10,988,214.00 MNT	Ханш/Rate 1.00
/ Арван сая есөн зуун наян найман мянга хоёр зуун арван дөрвөн төгрөг /				
Кт/To	Банкны дугаар/Branch No 05 IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number 5176120446	Банкны нэр/Bank Name Khan Bank - Хаан банк Нэр/Name MTA.TATBAP	10,988,214.00 MNT	1.00

Гүйлгээний утга/Transaction description:

1250501315568; 5396786; 99119472

МОНГОЛЫН ТАТВАРЫН АЛБА

ТАТВАР ТӨЛСӨН БАРИМТ № - 1250501315568

ТТД / Регистр:

80101069137 / 5396786

Татвар төлөгчийн нэр:

Ирмүүнбосго

Татварын төрөл:

01030731 - Газрын төлбөр-Дэд алба

Харьяалах татварын алба:

Төв / Заамар

Төлсөн дүн:

10,988,214.00 ₮

Гүйлгээний огноо:

2025-05-12 14:33:05.0

Гүйлгээний утга:

[1250501315568; 80101069137; 5396786; 7; Ирмүүнбосго; 99119472; 5129030603;
ИРМҮҮНБОСГО];5000 99999;99119472

Татварын данс:

Тө.За Газрын төлбөр - 100141300943

Төлөлтийн хэлбэр:

ХААН банк

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН
ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
УСНЫ ГАЗАР

УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ

2025 оны 3 дугаар
сарын 27 -ний өдөр

Дугаар E-2502-000320

Улаанбаатар хот
Утас: 265528, 265578

1. Аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр, утас, факс, улсын бүртгэлийн болон регистрийн дугаар

Оноосон нэр: Ирмүүнбосго ХХК
Улсын бүртгэлийн дугаар:
Регистрийн дугаар: 5396786
Захирал: Цогоо
Холбоо барих дугаар: 99119472
Факс :
И-мэйл хаяг :

2.Төслийн нэр байршил

Төслийн нэр: MV-019638 бумбат-6
Байршил: Төв, Заамар, 3-р баг, Хайлааст
Харьяалагдах сав газар: Туул голын сав газар
Хамаарах салбар: Уул уурхай
Төслийн дэлгэрэнгүй: Төв аймгийн Заамар сумын нутагт Бумбат-6 талбайд орших
“Шинээгийн ам” (хш-02-с хш-14), “Жалга-3” (хш-02-с хш-8)
алтны шороон ордуудыг ил аргаар ашиглах техник-эдийн засгийн
үндэслэлийн тодотгол-2

3. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн нэр

Ирмүүнбосго

4. Ажиллах горим, хүчин чадал

Үргэлжлэх хугацаа	Ажиллах горим	Жилд ажиллах хоног	Хоногт ажиллах ажилчидын тоо	Хоногт ажиллах цаг
210	2 ээлжээр	210	56	20

5. Үйлдвэрлэх, боловсруулах бүтээгдэхүүн, ажил, үйлчилгээний хэмжээ

Ажлын нэр	Тоо хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тайлбар
Хүдэр боловсруулахад ашиглагдах ус	15530.0	тонн	УАТ маягт 3-т 2025 онд 15.53 мян.м3 элс олборлон баяжуулахаар төлөвлөсөн. ТЭЗҮ 92 хуудас, боломжит нөөцийн дүгнэлтэд технологийн усны хэрэглээний эргэлтийн хувь 70%

Ажлын нэр	Тоо хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тайлбар
байхаар тусгасан.			
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	112.0	хоногт 1 хүн	УАТөлөвлөгөө маягт 12, маягт 3-т 112 хүн 210 хоног ажиллахаар төлөвлөсөн.
Зам, талбайн усалгаа	17550.0	м2	БОННУ 57-р хуудас 2 дахь жилээр авлаа.
Биологийн нөхөн сэргээлтэд ашиглах ус	33400.0	м2	УАТ маягт 10-т 2025 онд техникийн нөхөн сэргээлтийг 5.56 га талбайд дотоод овоолгод хийх, биологийн нөхөн сэргээлтийг 3.34 га талбайд хийхээр төлөвлөсөн.

6. Усны эх үүсвэр, нөөц, хоногт ашиглах хэмжээ

Эх үүсвэр	Зориулалт	Усны нөөц (л)	Усны нөөц (м3)	Тайлбар
Гүний худаг	Технологийн хэрэгцээнд	9.3	803.52	Усны газрын 2022 оны 09 дүгээр сарын 06-ны 256 дугаар боломжит нөөцийн дүгнэлтэд төсөл хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай усыг өөрийн эзэмшлийн 2 гүний худаг болон төслийн талбайд орших 2 нуураас хангахад усны ашиглах боломжит нөөцийн хэмжээ хүрэлцээтэй гэсэн байна.

7.Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ, нөхцөл

Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ боловсруулсан ААНБ :	Эко экспресс ХХК
Холбоо барих :	88111018
Нэмэлт мэдээлэл:	99237467

8. Усны барилга байгууламжууд

Барилга байгууламж	Хүчин чадал (м3)	Хэмжээ хийц
Усан сан	16000.0	хярын өргөн 9 м, дээд болон доод налуу m=2, тусгаарлах далангийн өндөр 4м, ус халиах байгууламжийн ёроолын өргөн 0.4 м, сувгийн гүн 0.4 м, зарцуулга 0.03 м3/с
Усан сан	16000.0	

9. Дамжуулах байгууламж

Хаанаас (эхлэх цэг)	Хаана хүртэл (төгсгөлийн цэг)	Шугамын голч, мм	Дамжуулах шугамын урт, м

10. Онцгой нөхцөл

- Усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүсэд үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно;
- Голын хамгаалалтын бүсэд хөрс хуулалт, олборлолт явуулахыг хориглоно;
- Тусгай зөвшөөрлийн талбайд байгаа голыг хамгаалах арга хэмжээ авах, хөв цөөрөм байгуулах, татмын ойжуулалт хийх г.м;
- Усны тухай хуулийн 30.1.4-д заасны дагуу усны шугам, хоолой бүрд баталгаажсан онлайн тоолуур суурилуулах;
- Шар усны болон гэнэтийн үерийн ус уурхайн ухлага болон ус хуримтлуулах санд орох, хаягдлын сангаас бохир ус нэвчиж ус, хөрс бохирдуулахаас сэргийлэх, үерийн далан, шуудууны аюулгүй байдлыг хангаж ажиллах;
- Хяналт, шалгалтын үед баяжуулах үйлдвэрийн усны зарцуулалт, технологийн ус ашиглалтын коэффициент 70 хувиас бага байх тохиолдолд хуулийн арга хэмжээ авахыг анхаарах;
- Усны тухай хуулийн 30.1.2-т заасны дагуу Усны хэрэглээ хариуцсан ус ашиглалтын менежер ажиллуулах үүрэгтэй тул хуульд заасан үүргээ биелүүлээгүй тохиолдолд ус ашиглуулах дүгнэлт гаргахгүй байхыг анхаарах.

11. Усны зарцуулалт

Ажлын нэр	Тоо Хэмжээ	Хэмжих нэгж	Усны хэрэглээ, м3 (Норм)	Гүйцэтгэх давамж	Хэмжих нэгж	Нийт ашиглах усны хэмжээ, м3	Хөнгөлөх усны хэмжээ м3	Төлбөр тооцох усны хэмжээ м3
Хүдэр боловсруулахад ашиглагдах ус	15530.0	тонн	4.0	1.0	Удаа	62,120.00	43,484.00	18,636.00
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	112.0	хоногт 1 хүн	0.15	210.0	Хоног	3,528.00	0.00	3,528.00
Зам, талбайн усалгаа	17550.0	м2	0.002	150.0	Удаа	5,265.00	0.00	5,265.00
Биологийн нөхөн сэргээлтэд ашиглах ус	33400.0	м2	0.004	9.0	Удаа	1,202.40	0.00	1,202.40
Нийт						72,115.40	43,484.00	28,631.40

12. Урьдчилсан байдлаар тооцсон усны нөөц ашигласны төлбөрийн хэмжээ

Ажлын нэр	Төлбөр тооцох усны хэмжээ, м3	Усны ангилал	Хөнгөлөх хувь хэмжээ, %	1 м3 усны үнэ	Усны нөөц ашигласны төлбөр, ₮	Төлбөрөөс хөнгөлсөн дүн, ₮	Төлбөл зохих дүн, ₮
Хүдэр боловсруулахад ашиглагдах ус	18636.00	Газрын доорх ус	0.0	2643.20	49,258,675.20	0.0	49,258,675.20
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	3528.00	Газрын доорх ус	0.0	99.12	349,695.36	0.0	349,695.36
Зам, талбайн усалгаа	5265.00	Газрын доорх ус	0.0	132.16	695,822.40	0.0	695,822.40
Биологийн нөхөн сэргээлтэд ашиглах ус	1202.40	Газрын доорх ус	0.0	75.52	90,805.25	0.0	90,805.25

13. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд усны нөөцийг хэмнэх эргүүлж ашиглах даалгавар

- Ахуйн хэрэгцээнээс гарч буй бохир усыг стандартын шаардлагад нийцтэл цэвэршүүлэн эргүүлэн ашиглах.
- Нөхөн сэлбэлтээр авах усны хэмжээг 30%-иас хэтрүүлэхгүй байх.

14. Тавигдах шаардлага, цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөгөө

Усны тухай хуулийн 28.6-д заасны дагуу Туул голын сав газрын захиргаанаас ус ашиглах зөвшөөрөл авч, зохих журмын дагуу гэрээ байгуулах;

Хаягдал усны дүгнэлтийг дараа оны эхний улиралд багтаан гаргуулах;

Усны тухай хуулийн 28.18-д зааснаар ус ашиглуулах дүгнэлт, холбогдох зөвшөөрөлгүйгээр ус ашиглахгүй байх;

Усны тухай хуулийн 30.1.4-д заасны дагуу ус татах шугам хоолой бүрд баталгаажуулсан онлайн тоолуур суурилуулж, тоолуурын заалтаар усны нөөц ашигласны төлбөрийг тооцож, Төсвийн тухай хуулийн 23.6.5-д заасны дагуу төсөвт төвлөрүүлэх;

Засгийн газрын 2018 оны 391 дүгээр тогтоолоор баталсан журмын дагуу зөвшөөрсөн хэмжээнээс илүү ашигласан усны төлбөрийг шатлан өсгөж тооцохыг анхаарах;

Жил бүрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн төлөвлөгөөг үндэслэлтэй, үнэн зөв гаргаж байх;

Үйл ажиллагаа зогсох, тасалдах нөхцөл байдал үүссэн үед холбогдох төрийн захиргааны байгууллагуудад даруй мэдэгдэж ажиллах;

Усны тухай хуулийн 7.5-д заасны дагуу улсын усны мэдээллийн сан бүрдүүлэхэд шаардлагатай ус ашиглалтын тайлан (газрын доорх усны хяналт-шинжилгээний мэдээ, ус ашиглах зөвшөөрөл, гэрээ, гэрээ дүгнэсэн акт, усны нөөц ашигласны төлбөрийн баримт, ус ашиглалтын тоо, хэмжээ)-г 2025 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор Усны газарт office@water.gov.mn цахим хаягаар болон холбогдох газруудад хүргүүлж ажиллах.

Боловсруулсан:

УС АШИГЛАЛТЫН ХЭЛТЭС

Н.Цогт

Боловсруулсан огноо:

2025.03.27

Байгууллагын нэр: **Усны газар**
Газар хэлтэс: **Удирдлага**
Албан тушаал: **Даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч**
Овог нэр: **Зэнэмыдар Батбаяр**
Зурсан огноо: **2025.04.01 10:40:56**

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, УУР АМЬСГАЛЫН
ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ЯАМ
**ТУУЛ ГОЛЫН САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГААНЫ
ДАРГЫН ТУШААЛ**

2025 оны 04 сарын 16 өдөр

Дугаар 1/20

Улаанбаатар хот

Ус ашиглах зөвшөөрөл олгох тухай

Монгол Улсын Усны тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.6, 29 дүгээр зүйлийн 29.1, 17 дугаар зүйлийн 17.1.10 дахь заалт, "Ирмүүн босго" ХХК-ийн 2025 оны 04 дүгээр сарын 07-ны өдрийн 22 дүгээр албан бичиг, Усны газрын 2025 оны 03 дугаар сарын 27-ны өдрийн Е-2502-000320 дугаар "Ус ашиглуулах дүгнэлт"-ийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1.Төв аймгийн Заамар сумын нутагт орших MV-019638 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй Бумбат-6 талбайд орших "Шинээгийн ам" (хш-02-с хш-14), "Жалга-3" (хш-02-с хш-8) байрлах алтны шороон ордоос 15'530.0 тонн элс угаах үйлдвэрлэл, технологийн болон бусад хэрэгцээнд шаардагдах 28'631.40 м³ усыг өөрийн эзэмшлийн 2 гүний худгаас авч ашиглахыг "Ирмүүн босго" ХХК-д зөвшөөрсүгэй.

2.Ус ашиглагчтай гэрээ байгуулах, ашиглах боломжит усны нөөц, ус ашиглалтын байдалд байнгын хяналт тавьж ажиллахыг Усны нөөц, ус ашиглалтыг зохицуулах албаны дарга /П.Энхбаяр/-д үүрэг болгосугай.

3.Усны тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.5, 30 дугаар зүйлийн дагуу ус ашиглагчийн үүрэг, ус ашиглагчид тавигдах шаардлагыг ханган ажиллах, усны мэдээллийн сан бүрдүүлэхтэй холбогдсон мэдээ, тайланг 2025 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдрийн дотор Туул голын сав газрын захиргаанд ирүүлэхийг "Ирмүүн босго" ХХК-ийн Захирал /Х.Цогоо/-д даалгасугай.

ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ
ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ

Б.БИЛГҮҮН

162510024

БАТЛАВ
ТУУЛ ГОЛЫН САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГААНЫ
ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН
ГҮЙЦЭТГЭГЧ

2025... оны 04 сарын 16

Б.БИЛГҮҮН

БАТЛАВ
"ИРМҮҮН БОСГО" ХХК-ИЙН
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

2025 оны 04 сарын 17

Х.ЦОГОО

УС АШИГЛАХ ГЭРЭЭ

2025 оны 04 дүгээр сарын 16 өдөр

Дугаар 25/10

Нэг. Ерөнхий зүйл

Монгол Улсын Усны тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.1 дэх заалт, "Ирмүүн босго" ХХК-ийн 2025 оны 04 дүгээр сарын 07-ны өдрийн 22 дүгээр албан бичиг, Усны газрын 2025 оны 03 дугаар сарын 27-ны өдрийн Е-2502-000320 дугаар "Ус ашиглуулах дүгнэлт"-ийг Туул голын сав газрын захиргааны даргын 2025 оны 04 дүгээр сарын 16-ны/ний өдрийн 1120 дугаар тушаалаар олгосон ус ашиглах зөвшөөрлийг үндэслэн:

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж: Туул голын сав газрын захиргааны Усны нөөц, ус ашиглалтыг зохицуулах албаны ахлах мэргэжилтэн Д.Уранчимэг, Ус ашиглагчийг төлөөлж: 5396786 регистрийн дугаартай "Ирмүүн босго" ХХК-ийн геологич Х.Баасанхүү нар ус ашиглах талаар тохиролцон энэхүү гэрээг 1 жилийн хугацаагаар байгуулав.

Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл

2.1. Ус ашиглах зориулалт:

- 2.1.1. Хүдэр боловсруулахад ашиглах газрын доорх ус;
- 2.1.2. Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах газрын доорх ус;
- 2.1.3. Зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах газрын доорх ус;
- 2.1.4. Биологийн нөхөн сэргээтэд ашиглах газрын доорх ус;

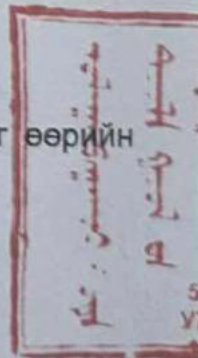
2.2. Ашиглах усны хэмжээ: 28'631.40 м³/жил.

- 2.2.1. Хүдэр боловсруулахад ашиглах газрын доорх ус: 18'636.00 м³/жил;
- 2.2.2. Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах газрын доорх ус: 3'528.00 м³/жил;
- 2.2.3. Зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах газрын доорх ус: 5'265.0 м³/жил;
- 2.2.4. Биологийн нөхөн сэргээтэд ашиглах газрын доорх ус: 1'202.40 м³/жил.

2.3. Усны чанар, найрлага: Унд ахуйн болон үйлдвэрийн технологийн уснаас улирал тутам дээж авч шинжилгээ хийлгэн хариу болон дүгнэлтийг тухай бүр Туул голын сав газрын захиргаанд ирүүлэх.

2.4. Усны эх үүсвэр:

- 2.4.1. Байршил: Унд ахуй, технологийн болон бусад хэрэглээний усыг өөрийн эзэмшлийн гүний 2 худгаас авч ашиглана.
- 2.4.2. Худгийн дугаар: ☒ Ү ☐ Х
- 2.4.3. Барилга байгууламж: Усан сан 16'000 м³ хүчин чадалтай.
- 2.4.4. Тоног төхөөрөмжийн нэр, марк, хүчин чадал:

2.5. Хаягдал усны хэмжээ, стандартын шаардлага: "Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага MNS 4943:2015" стандартыг мөрдлөг болгоно. Стандартаас давсан агууламжтай хаягдал усыг байгальд нийлүүлж буй тохиолдолд Байгаль орчин, аялал жуулчлалын Сайдын 2019 оны А/635 дугаар тушаалаар батлагдсан "Ус бохирдуулсны нөхөн төлбөрийг шатлан өсгөх хэлбэрээр ногдуулах журам"-ын дагуу төлбөр тооцно.

2.6. Хаягдал усан дахь бохирдуулах бодис, шинжилгээний дүн: Ахуйн болон үйлдвэрийн дотоод хэрэгцээнд ашигласан уснаас гарах хаягдал усны хэмжээ, чанар найрлага, бохирдуулагч бодисын хэмжээ зэрэгт улирал тутамд шинжилгээг Ус цаг уур орчны шинжилгээний төвөөр хийлгэн хариу болон дүгнэлтийг тухай бүр Туул голын сав газрын захиргаанд ирүүлэх.

- Жинлэгдэх бодис /кг/;
- Органик бодис /кг/;
- Эрдэс бодис /кг/;
- Хүнд металл /кг/;
- Аюултай бохирдуулах бодис /гр/.

2.7. Бохир ус цэвэрлэх барилга байгууламжийн байршил, хүчин чадал, технологи, цэвэрлэх арга, цэвэрлэгээний түвшин:

2.7.1. Ахуйн бохир ус зайлуулах цэгийг Байгаль орчин, аялал жуулчлалын Сайд, Эрүүл мэндийн Сайдын 2018 оны А/82/128 дугаар хамтарсан тушаалаар батлагдсан "Ус ашиглагч иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллага нь ахуйн бохир ус зайлуулах цэгээ ус тусгаарлагчаар тусгаарлаж тохижуулах журам"-ын дагуу тохижуулж ашиглана.

2.8. Усны эх үүсвэрийг хамгаалах, усны нөөц хомсдох, бохирдохоос сэргийлэх арга хэмжээ, түүнд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээ:

2.8.1. Усны эх үүсвэрийг хамгаалах усны нөөц хомсдох бохирдохоос сэргийлж жил бүр түүнд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээг төсөвт суулган орон нутгийн захиргаа, байгаль хамгаалагчаас санал авч сэргээн засварлах шаардлагатай булаг шандыг тохижуулах;

2.8.2. Туул голоос ус татах насосыг байрлуулахдаа голын эрэг, голдирлыг хөндөхгүйгээр байрлуулна;

2.8.3. Хаягдлын сангийн орчимд мониторингийн цооног байгуулж ажиглалтыг тогтмол хийж холбогдох мэдээ, тайланг ирүүлэх.

2.9. Усны тоолуур:

2.9.1. Усны тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 30.1.4 дэх заалт, Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын 2013 оны А-156 дугаар тушаалаар батлагдсан "Ус ашиглалт, хэрэглээг тоолууржуулах журам"-ыг хэрэгжүүлж ажиллана. Туул голоос ус татаж буй насосын гаралт дээр тоолуур суурилуулна. Тоолуурын заалтын тэмдэглэлийг тогтмол хөтөлж, баталгаажуулна.

2.10. Ус ашигласны нэгж, төлбөрийн хэмжээ:

2.10.1. Хүдэр боловсруулахад ашиглах газрын доорх усны нөөц ашигласны төлбөр:

$$18'636.00 \text{ м}^3 \times 2643.20 \text{ төг/м}^3 (9'440.0 \text{ төг/м}^3 \times 0.8 \times 0.35\%) = 49'258'675.2 \text{ төг}$$

/Дөчин есөн сая хоёр зуун тавин найман мянга зургаан зуун далан таван төгрөг хорин мөнгө/ төгрөг

2.10.2. Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах газрын доорх усны нөөц ашигласны төлбөр:

$$112 \text{ хүн} \times 150.0 \text{ л/хон} \times 210 \text{ хон} = 3'528.0 \text{ м}^3/\text{жил};$$

$$3'528.0 \text{ м}^3 \times 99.12 \text{ төг/м}^3 (9'440.0 \text{ төг/м}^3 \times 0.15 \times 0.07) = 349'695.36 \text{ төг}$$

/Гурван зуун дөчин есөн мянга зургаан зуун ерэн таван төгрөг гучин зургаан мөнгө/ төгрөг

2.10.3. Зам талбайн тоосжилт дарахад газрын доорх усны нөөц ашигласны төлбөр:

$$5'265.0 \text{ м}^3 \times 188.8 \text{ төг/м}^3 (9'440 \text{ төг/м}^3 \times 20\% \times 0.1) = 994'032.0 \text{ төг}$$

/Есөн зуун ерэн дөрвөн мянга гучин хоёр/ төгрөг

2.10.4. Биологийн нөхөн сэргээлт хийхэд ашиглах газрын доорх усны нөөц ашигласны төлбөр:

$$1'202.40 \text{ м}^3 \times 75.52 \text{ төг/м}^3 (9'440.0 \text{ төг/м}^3 \times 0.1 \times 0.08) = 90'805.25 \text{ төг}$$

/Ерэн мянга найман зуун таван төгрөг хорин таван мөнгө/ төгрөг

Нийт төлбөр: $49'258'675.20 \text{ төг} + 349'695.36 \text{ төг} + 994'032.0 \text{ төг} + 90'805.25 \text{ төг} =$
50'693'207.81 төг

/Тавин сая зургаан зуун ерэн гурван мянга хоёр зуун долоон төгрөг наян нэгэн мөнгө/ төгрөг

2.10.5. Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.2 дахь хэсэгт заасны дагуу усны нөөц ашигласны төлбөрийн орлогыг дараа сарын 10-ны өдрийн дотор төлж барагдуулна.

2.10.6. Гэрээнд зааснаас хэтрүүлэн ашигласан усанд Засгийн газрын 2018 оны 391 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Зөвшөөрсөн хэмжээнээс илүү ашигласан усны төлбөр тооцох журам"-д заасны дагуу төлбөр тооцно.

Гурав. Талуудын эрх, үүрэг

3.1. Гэрээ байгуулагч талууд нь Усны тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.5, 13 дугаар зүйлийн 13.1.1, 13.1.5, 18 дугаар зүйлийн 18.1.4, 19 дүгээр зүйлийн 19.1.2, 19.1.4, 26 дугаар зүйлийн 26.1, 30 дугаар зүйлийн 30.1, 30.6, 31 дүгээр зүйлийн 31.1 дэх заалтад заасан эрх эдэлж, үүрэг хүлээнэ.

3.2. Ус ашиглагч нь гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй бол Усны тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.9, 29 дүгээр зүйлийн 29.3 дугаар заалтуудыг үндэслэн Сав газрын захиргааны шийдвэрээр гэрээг хугацаанаас нь өмнө цуцлах бөгөөд Усны тухай хуулийн 33 дугаар зүйлийн дагуу хариуцлага хүлээнэ.

3.3. Ус ашиглуулах дүгнэлтээр тавьсан шаардлага зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.

Дөрөв. Бусад

4.1. Гэрээ нь талуудын гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарж баталгаажуулсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

4.2. Ус ашиглуулах дүгнэлт, ус ашиглах зөвшөөрөл нь гэрээний салшгүй хэсэг байна.

4.3. Энэхүү гэрээний биелэлтийг 2025 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдрийн дотор Туул голын сав газрын захиргаанд ирүүлэх бөгөөд талууд 2026 оны 01 дүгээр сард багтаан гэрээний хэрэгжилтийг дүгнэнэ.

4.4. Талуудын тохиролцсоноор гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болох ба бичгээр үйлдэнэ.

4.5. Гэрээг дор дурдсан үндэслэлээр хугацаанаас нь өмнө цуцалж болно.

4.5.1. Ашиглаж байгаа усны эх үүсвэр тусгай хэрэгцээнд шилжсэн;

4.5.2. Аль нэг тал татан буугдсан бол;

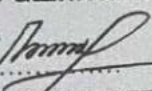
4.5.3. Ус ашиглах гэрээний үүргээ ноцтойгоор зөрчсөн;

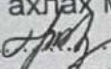
4.5.4. Ус ашиглах зөвшөөрөл цуцлагдсан.

4.6. Талуудын хооронд үүссэн маргааныг эвийн журмаар шийдвэрлэхийг эрхэмлэх бөгөөд эс зөвшөөрвөл холбогдох шатны шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

УС АШИГЛУУЛАГЧИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:

Усны нөөц, ус ашиглалтыг зохицуулах
албаны дарга (П.ЭНХБАЯР)

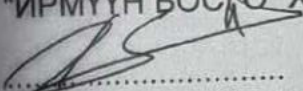
Усны нөөц, ус ашиглалтыг зохицуулах
албаны ахлах мэргэжилтэн (Д.УРАНЧИМЭГ)

Хаяг: Улаанбаатар хот-16050, Баянгол
дүүрэг, 2-р хороо, Чингүнжавын
гудамж, Туул голын сав газрын
захиргааны байр, 203 тоот.

Харилцах утас: (976) 7000-3716,
(976) 7000-3714.

УС АШИГЛАГЧИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:

"ИРМҮҮН БОСГО" ХХК-ийн геологич

 (Х.БААСАНХҮҮ)

Хаяг: Улаанбаатар хот,
Сонгинохайрхан дүүрэг, 20-р хороо,
Нефтийн 1-11 тоот.

Харилцах утас: (976) 9911-9472;
(976) 9901-1717, 9923-7467.

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction information

Журналын/Journal No: 20749320

Системийн огноо/System Date: 2025.04.29 13:19:10

Дт/From	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5129030603	ИРМҮҮН БОСГО ХХК	50,394,998.21 MNT	1.00

/ Тавин сая гурван зуун ерэн дөрвөн мянга есөн зуун ерэн найман төгрөг Хорин нэгэн мөнгө /

Кт/To	Банкны дугаар/Branch No 05	Банкны нэр/Bank Name Khan Bank - Хаан банк	50,394,998.21 MNT	1.00
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number	Нэр/Name MTA.TATBAP		
	5176120446			

Гүйлгээний утга/Transaction description:

3250406781284; 5396786; 99119472

МОНГОЛЫН ТАТВАРЫН АЛБА

ТАТВАР ТӨЛСӨН БАРИМТ № - 3250406781284

ТТД / Регистр:	80101069137 / 5396786
Татвар төлөгчийн нэр:	Ирмүүнбосго
Татварын төрөл:	01030724 - Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний зориулалтаар ашигласан усны төлбөр
Харьяалах татварын алба:	Төв / АЙМГИЙН ТӨВЛӨРСӨН
Төлсөн дүн:	50,394,998.21 ₮
Гүйлгээний огноо:	2025-04-29 13:19:08.0
Гүйлгээний утга:	[3250406781284; 80101069137; 5396786; null; Ирмүүнбосго; 99119472; 5129030603; ИРМҮҮНБОСГО];5000 99999;99119472
Татварын данс:	Тө.Ус ашигласны төлбөр - 100140000944
Төлөлтийн хэлбэр:	ХААН банк

ХАЯГДАЛ УС ХАЯХ, ЗАЙЛУУЛАХ ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар: 21/08

УСНЫ ГАЗАР

.....-ын гаргасан
/Дүгнэлт гаргасан байгууллага/
21 02 03 28
20... оны ... дугаар сарын ....-ны өдрийн хаягдал ус хаях, зайлуулах ..... тоот

дүгнэлтийг үндэслэн ..... Төв ..... аймаг/нийслэл ..... Заамар

сум/дүүргийн ..... MV-000296 тусгай зөвшөөрөлтэй талбайд ..... байршилтай

Алтны шороон ордын үйлдвэрлэлийн

.....
/үйл ажиллагааны чиглэл/
чиглэлээр хаягдал ус гаргаж байгаа ..... ИРМҮҮН БОСГО ХХК ..... -д

Төв ..... хуучин, хуулийн этгээдийн нэр .....
..... аймаг/нийслэл, ... Заамар ..... сум/дүүргийн

104°32'0.41" 48°19'54.48"

..... байршилтай хаягдал
ус зайлуулах цэг буюу хүрээлэн буй орчинд болон төвлөрсөн бохир усны
шугамд жилд ..... 139.520 ..... мян.м³ хаягдал усыг "Хүрээлэн байгаа
орчин, Усны чанар, хаягдал ус, ерөнхий шаардлага MNS 4943:2015",
"Хүрээлэн байгаа орчин, усны чанар, Арнутах татуургын сүлжээнд
нийлүүлэх хаягдал ус, ерөнхий шаардлага MNS 6561:2015" стандартаар
тогтоосон норматив шаардлагад нийцүүлэн хаях, зайлуулах зөвшөөрлийг

/аль нь болохыг доогуур нь зурах/

нэг жилийн хугацаагаар олгож, ус бохирдуулсны төлбөрийн гэрээ болон
дүгнэлтийг зөрчөөгүй тохиолдолд зөвшөөрлийг жил бүр сунгагдсанд тооцно.
Хаягдал усны хэмжээ болон хаягдал ус зайлуулах цэг, төвлөрсөн бохир усны
шугамын байршил өөрчлөгдсөн тохиолдолд тухай бүр шинээр зөвшөөрөл олгоно.

ТУУЛ ГОЛЫН САВ
ГАЗРЫН ЗАХИРГААНЫ ДАРГА

Зөвшөөрөл олгосон байгууллага

Тамга

Зөвшөөрлийн бичиг олгосон:

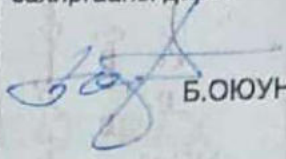
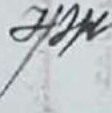
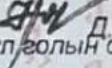
Гарын үсэг

Б.ОЮУНБОЛД

Гарын үсгийн тайлал

20 21 оны 03 -р сарын 10 -ны өдөр

СУНГАЛТ

Сунгалт хийсэн шийдвэр	Огноо	Гарын үсэг / тамга
Усны газрын 2022 оны 23 дугаартай хаягдал усны дүгнэлтийн дагуу 1 жилээр сунгав. Хэмжээ: 149.0 мян.м³/жил	2022.02.10	Туул голын сав газрын захиргааны дарга Б.ОЮУНБОЛД
Усны газрын 2023 оны 29 дугаартай хаягдал усны дүгнэлтийн дагуу 1 жилээр сунгав. Хэмжээ: 193.46 м³/жил	2023.02.09	Туул голын сав газрын захиргааны даргын үүрэг гүйцэтгэгч Д.НЯМДОРЖ
Усны газрын 2024 оны 35 дугаартай хаягдал усны дүгнэлтийн дагуу 1 жилээр сунгав. Хэмжээ: 235.6 м³/жил	2024.02.15	Туул голын сав газрын захиргааны даргын үүрэг гүйцэтгэгч Д.НЯМДОРЖ
Усны газрын 2024 оны Е-2501-000133 дугаартэй хаягдал усны дүгнэлтийг үндэслэн 1 жилээр сунгав. Хэмжээ: 228.19 мян.м³/жил	2025.04.11	Туул голын сав газрын захиргааны даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Б.БИЛГҮҮН

БАТЛАВ
ТУУЛ ГОЛЫН САВ ГАЗРЫН
ЗАХИРГААНЫ ДАРГЫН АЛБАН
ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ
Б.БИЛГҮҮН

2025 оны 04 сарын 14

"ИРМҮҮН
ЗАХИРАЛ

БАТЛАВ
БОСГО"

ХХК-ИЙН

Х.ЦОГОО

2025 оны 04 сарын 17

**ХАЯГДАЛ УСЫГ БАЙГАЛЬД ШУУД НИЙЛҮҮЛЖ БАЙГАА ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДТЭЙ
БАЙГУУЛАХ УС БОХИРДУУЛСНЫ ТӨЛБӨРИЙН ГЭРЭЭ**

2025 оны 04 дүгээр 14 өдөр

Дугаар ХУТ 25/07

Нэг. Ерөнхий зүйл

Усны тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2 дахь заалтад заасны дагуу "Ирмүүн босго" ХХК-ийн 2025 оны 04 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 21 дүгээр албан бичиг, Усны газрын 2025 оны 01 дүгээр сарын 17-ны өдрийн Е-2501-000133 дугаар хаягдал усны дүгнэлт, Туул голын сав газрын захиргаанаас олгосон 21/08 дугаар ус хаях, зайлуулах зөвшөөрлийг үндэслэн нэг талаас ус ашиглуулагчийг төлөөлж Туул голын сав газрын захиргааны ахлах мэргэжилтэн Д.Уранчимэг, нөгөө талаас Ус бохирдуулагчийг төлөөлж Төв аймаг, Заамар сум, 3-р баг, Хайлааст, 5396786 тоот регистрийн дугаартай "Ирмүүн босго" ХХК-ийн геологич Х.Баасанхүү нар ус бохирдуулсны төлбөр, нөхөн төлбөр төлөх талаар харилцан тохиролцож энэхүү гэрээг 1 жилийн хугацаатай байгуулав.

Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл

2.1. Ус бохирдуулагч нь хаягдал усыг "Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага MNS 4943:2015" стандартын норматив шаардлагад нийцүүлэн байгальд шууд нийлүүлнэ.

2.2. Ус бохирдуулагч нь Усны тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.1 дэх заалтад заасны дагуу хаягдал усны чанарыг энэхүү гэрээний 2.1-д заасан стандартын норматив шаардлагад нийцүүлсэн тохиолдолд ус бохирдуулсны төлбөр, стандартын норматив шаардлагад нийцүүлээгүй тохиолдолд ус бохирдуулсны нөхөн төлбөрийг хаягдал усанд агуулагдах бохирдуулах бодисын хэмжээнээс хамааран 2-5 дахин шатлан өсгөх хэлбэрээр тооцож төлнө.

2.2.1. Ус бохирдуулагч аж ахуйн нэгж, байгууллагын 2024 оны хаягдал усны дүгнэлтээр нийт 9'268'800.00 төлбөр ногдуулснаас ус бохирдуулсны төлбөрөөс 6'276'480.00 төгрөгийг Усны газрын 2025.01.17-ны өдрийн Е-2501-000133 дугаартай хаягдал усны дүгнэлт дээр төлбөрөөс бүрэн чөлөөлсөн байна. 2024 оны ус бохирдуулсны төлбөр болох 2'992'320.00 /Хоёр сая ерэн хоёр мянга гурван зуун хорин/ төгрөгийг гэрээний 2.3-т заасан хугацаанд төлнө.

2.3. Төлбөр төлөгч нь Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.1 дэх заалтад заасны дагуу хаягдал усан дахь бохирдуулах бодист ногдох төлбөрийг дараа улирлын эхний сарын 20-ны өдрийн дотор үндсэн бүртгэлтэй харьяалах Татварын албанд төлнө.

2.4. Ус бохирдуулагч нь дараах мэдээллийг улирал тутам Туул голын сав газрын захиргаа, харьяалах Татварын албанд хүргүүлнэ. Үүнд:

2.4.1. Хаягдал ус нийлүүлдэг хүн, хуулийн этгээдийн нэр;

2.4.2. Цэвэрлэх байгууламж болон зөөврийн машинаар байгальд хаягдал усны хэмжээ;

2.4.3. Байгальд нийлүүлсэн хаягдал усны хэмжээ;

2.4.4. Хаягдал усанд байгаль орчны итгэмжлэгдсэн лабораториор хийлгэсэн шинжилгээний дүн;

2.4.5. Ус бохирдуулсны төлбөр төлсөн тайлан;

2.4.6. 2.4.1-ээс 2.4.4-т заасан мэдээллийг tuulrba@gmail.com цахим хаягаар ирүүлнэ.

Гурав. Ус ашиглуулагчийн эрх, үүрэг

3.1. Ус бохирдуулагчийг мэдээ, мэдээлэл, удирдлагаар хангаж, хяналт тавина.

3.2. Усны тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.8 дахь хэсэгт заасны дагуу Сав газрын газрын захиргааны дүгнэлтийг үндэслэн Усны тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1.4 дэх хэсэгт заасны дагуу сум, дүүргийн Засаг дарга нь нутаг дэвсгэртээ хаягдал ус зайлуулах цэг тогтооно.

3.3. Сав газрын захиргаа болон сум, дүүргийн Засаг дарга нь хаягдал усыг энэхүү гэрээний 2.1-д заасан стандартын норматив шаардлагад нийцүүлэн цэвэрлэсэн, дахин ашигласан ус бохирдуулагчийг ус бохирдуулсны төлбөрөөс хөнгөлөх, чөлөөлөх жагсаалтыг гаргана.

3.4. Сав газрын захиргаа, сум, дүүргийн Засаг дарга нь хаягдал ус хаях, зайлуулах шаардлагыг зөрчсөн ус бохирдуулагчийн хаягдал ус хаях, зайлуулах зөвшөөрлийг цуцална.

Дөрөв. Ус бохирдуулагчийн эрх, үүрэг

4.1. Ус бохирдуулагч нь Сав газрын захиргаанаас мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө авах, хаягдал ус хаях, зайлуулах цэг тогтоолгох, ногдуулсан ус бохирдуулсны төлбөр болон нөхөн төлбөрийн хэмжээг үндэслэлгүй гэж үзвэл дээд шатны байгууллагад гомдол гаргах эрхтэй.

4.2. Ус бохирдуулагч нь үйл ажиллагаандаа холбогдох хууль, тогтоомж, дүрэм, журам, стандарт, норм норматив, ТЭЗҮ, зураг төсөл, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг мөрдөж ажиллана.

4.3. Ус бохирдуулагч нь хаягдал усны эзлэхүүнийг тодорхойлох хэмжих хэрэгсэл (тоолуур)-ийг "Ус ашиглалт хэрэглээг тоолууржуулах журам"-д заасны дагуу хаягдал усны шугамын гаргалгаанд суурилуулах тоолуур нь гаргалгааны шугамын голчтой адил байх бөгөөд мэдрэгчийн хийц нь хаягдал усны найрлагаас хамааран өөрчлөгдөх, эвдрэх, гэмтэх зэрэг эрсдэлээс хамгаалагдсан эд ангиар хийгдсэн байх шаардлагад нийцүүлэн суурилуулна.

Тав. Бусад

5.1. Хаягдал ус хаях, зайлуулах зөвшөөрөл нь энэхүү гэрээний салшгүй хэсэг байна.

5.2. Ус бохирдуулагч нь ус бохирдуулсны төлбөр, нөхөн төлбөрийг хугацаанд нь төлөөгүй бол Зөрчлийн тухай хуулийн дагуу хариуцлага хүлээнэ.

5.3. Энэхүү гэрээг сунгах, дуусгавар болгох, хүчингүй болгохтой холбоотой асуудлыг 2 тал харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр шийдвэрлэнэ.

5.4. Энэхүү гэрээтэй холбогдон гарсан аливаа маргааныг эвийн журмаар шийдвэрлэхийг эрмэлзэх бөгөөд эс тохиролцвол иргэний журмаар шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

Зургаа. Давагдашгүй хүчин зүйл

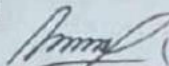
6.1. Ус бохирдуулагч нь давагдашгүй хүчин зүйл (газар хөдлөлт, үер, гал түймэр, хар салхи, халдварт өвчний тархалт болон байгалийн бусад аюулт үзэгдэл, ажил хаялт)-ийн нөхцөл байдлын улмаас гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэх боломжгүй болсон тохиолдолд гэрээний хариуцлагаас /нөхөн төлбөр, торгууль/ чөлөөлөгдөх үндэслэл болно.

6.2. Ус бохирдуулагч нь давагдашгүй хүчин зүйл бий болсныг нотолно.

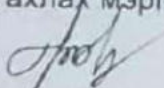
ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

УС АШИГЛУУЛАГЧИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:

Усны нөөц, ус ашиглалтыг зохицуулах
албаны дарга

 (П.ЭНХБАЯР)

Усны нөөц, ус ашиглалтыг зохицуулах
албаны ахлах мэргэжилтэн

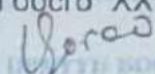
 (Д.УРАНЧИМЭГ)

Хаяг: Улаанбаатар хот-16050, БГД,
2-р хороо, Чмнгүнжавын гудамж,
Туул голын сав газрын захиргааны
байр, 203 тоот.

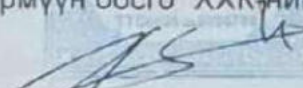
Хариалцах утас: (976) 7000-3714.

УС БОХИРДУУЛАГЧИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:

"Ирмүүн босго" ХХК-ний захирал

 (Х.ЦОГОО)

"Ирмүүн босго" ХХК-ний геологич

 (Х.БААСАНХҮҮ)

Хаяг: Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан
дүүрэг, 20-р хороо Нефтийн 1-11 тоот
Харилцах утас: 9923-7467.

ЗАСАГ ДАРГА

БАТЛАВ:

Б.САМБУУ

Хог хаягдлын гэрээ

2025 оны 09-р сарын 01-ны өдөр

Дугаар 52

Гэрээний зорилго :

Монгол улсын Хог хаягдлын тухай хуулийг хэрэгжүүлж хүний эрүүл мэнд, байгаль орчинд үзүүлэх хортой нөлөөлөлийг арилгах, түүнээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор хог хаягдлыг бууруулах ангилах, цуглуулах, тээвэрлэх, хадгалах, дахин боловсруулах эргүүлэн ашиглах, устгах зорилготой.

Гэрээний эрх зүйн үндэслэл :

- Монгол Улсын хог хаягдлын тухай хууль
- Монгол Улсын Ариун цэврийн тухай хууль

Гэрээ байгуулагч талууд :

Нэг талаас Төв аймгийн Заамар сумын ЗДТГ-ыг төлөөлж Байгаль орчны асуудал хариуцсан мэргэжилтэн Г.Ган-Очир, нөгөө талаас “Ирмүүн босго” ХХК-ийн геологич Х.Баасанхүү нар 2025 оны 9 дүгээр сарын 01-с 2025 оны 12-р сарын 31-ийг хүртэлх хугацаатайгаар энэхүү гэрээг байгуулав.

НЭГ. ААН байгууллагын эрх үүрэг

1. Монгол Улсын “Хог хаягдлын тухай хуулийн 19, 20-р зүйлийн заалт, Заамар сумын ИТХ-ын 2021 оны 11-р сарын 19-ны өдрийн 01 дугаартай тогтоолыг үндэслэн хог хаягдал гаргасаны төлбөрт жилд 1.000.000 /Нэг сая/ төгрөгийг хог хаягдлын үйлчилгээний санд буюу /Төрийн сан банк/-ны 100141300947 тоот дансанд шилжүүлж байна.
2. ААН, байгууллага, нөхөрлөл өөрийн ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хогийг тогтсон хугацаанд цэвэрлэх, тээвэрлэх, хог хаягдлын талаархи дүрэм, журам, стандартын шаардлагыг хангаж зориулалтын цэгт хаяж байх.
3. Аюултай хог хаягдлыг аюултай хог хаягдлын төвлөрсөн байгууламж, эсхүл тогтоосон цэгт зөөн тээвэрлэх буюу булшлах.
4. ААН, байгууллага, нөхөрлөл, үйлдвэр, үйлчилгээний явцад үүсдэг хог хаягдлын хэмжээ түүний тухай мэдээллийг сумын ЗДТГ-т үнэн зөв мэдээлж байх.
5. Хог хаягдлын ангилан хаях талаар зохих мэдээллийг ажилтандаа эзэмшүүлж аюулгүй ажиллагааны шаардлагыг ханган ажиллах.

ХОЁР.Сумын ЗДТГ-н эрх үүрэг

1. Монгол Улсын хог хаягдалын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийг үндэслэн ААН, нөхөрлөл, байгууллагаас хог хаягдал гаргасан төлбөр нэхэмжилж авна.

2. Хуулиар олгосон эрхийн дагуу ААН, байгууллага өөрийн Ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хог хаягдалын хэмжээ түүний талаар өгч буй мэдээлэл, орчны ариун цэврийн байдалд хяналт тавьж шаардлага тавих эрхтэй.

3. Хог хаягдалыг ил асгах, орчин тойрныг бохирдуулах, ариун цэврийн шаардлага хангаагүй нөхцөлд эрүүгийн харицлага хүлээлгэхээргүй бол “Зөрчлийн тухай” хуулийн дагуу хуулийн хариуцлага хүлээлгэнэ.

Гурав.Бусад

1. Монгол улсын хог хаягдлын тухай хуульд өөрчлөлт орсон тохиолдолд төлбөрийн хэмжээг харилцан тохиролцож гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулна.

Гэрээ байгуулсан:

Төв аймаг Заамар сумын
БӨХУ-ын байцаагч

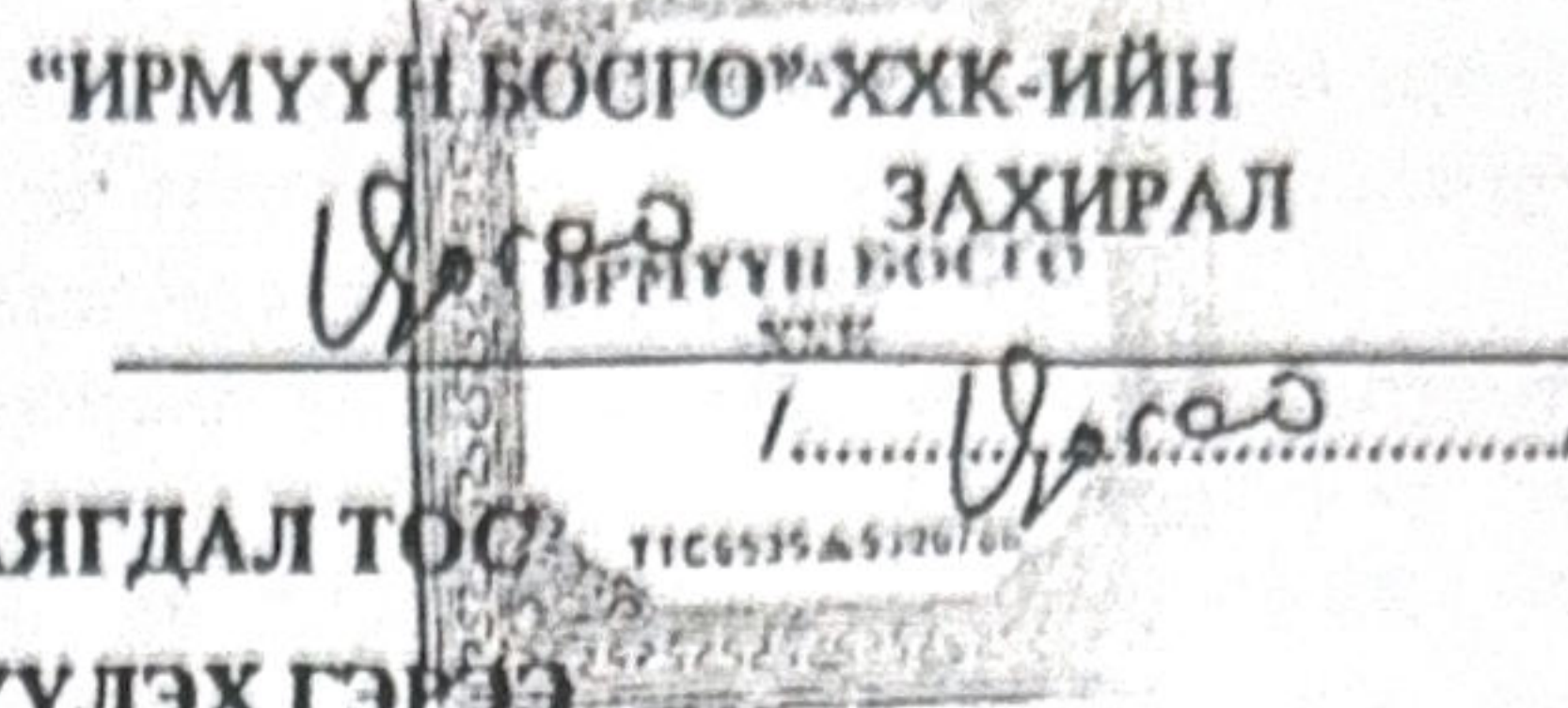

Г.Ган-Очир

“Ирмүүн босго” ХХК-ийн
Геологич

Х.Басанхүү

**ТЕХНИКИЙН ХАЯГДАЛ ТОС
БЭЛТГЭН НИЙЛҮҮЛЭХ ГЭРЭЭ**

2025 оны 04 -р сарын 01-ний өдөр

№

Улаанбаатар хот

Энэхүү гэрээг нэг талаас Монгол Улсын хуулийн дагуу байгуулагдан үйл ажиллагаа явуулж байгаа 5652049 тоот регистрийн дугаартай "ТӨГС ИНЖЕНЕРИНГ" ХХК-ийн Менежер ажилтай Ц.Бямбадулам, нөгөө талаас "ИРМҮҮН БОСГО" ХХК-ийн захирал Х.Цогоо нар дор дурдсан зүйлийг харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр Монгол Улсын Иргэний /243-261, 476-480-р/ хуулийн холбогдох зүйл заалтыг баримтлан энэхүү техникийн ажилласан тос бэлтгэн нийлүүлэх гэрээг байгуулав.

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

- 1.1 Энэхүү гэрээгээр "ТӨГС БИЛЭГ ИНЖЕНЕРИНГ" ХХК (цаашид **ХУДАЛДАН АВАГЧ** гэх) болон "ИРМҮҮН БОСГО" ХХК (цаашид **НИЙЛҮҮЛЭГЧ** гэх) нарын гэрээнд заасан хугацаанд машин механизмын, тоног төхөөрөмжийн, хөдөлгүүрийн, гидрийн болон моторын тосыг солих үед гарах техникийн хаягдал тос буюу аюултай хог хаягдал /цаашид "АХХ" гэх/-г цуглуулах, тээвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэх болон бусад холбогдох харилцааг зохицуулахад оршино.
- 1.2 Энэхүү гэрээ нь талуудын хооронд хийгдсэн тохиролцоонуудыг агуулж байгаа бөгөөд энэхүү гэрээнд тодорхой байдлаар тусгаж оруулсан заалтуудыг оролцуулахгүйгээр Үйлчилгээтэй холбоотой хэлцэл, мэдэгдэл, аман болон бичгээр хийсэн тохиролцоог энэхүү гэрээ орлож байгаа болно.
- 1.3 Энэхүү гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол түүнд оруулах нэмэлт, өөрчлөлтийг бичгээр үйлдэж, хоёр тал гарын үсэг зураагүй бол тэдгээрийг хүчин төгөлдөр бус гэж үзнэ.

ХОЁР. ГЭРЭЭНИЙ ХУГАЦАА

- 2.1 Гэрээ нь "ТӨГС БИЛЭГ ИНЖЕНЕРИНГ" ХХК болон "ИРМҮҮН БОСГО" ХХК нарын төлөөлөлүүд гарын үсэг зурснаар 2026 оны 04-р сарын 01-ний өдөр хүртэл нэг жилийн хугацаанд хүчин төгөлдөр мөрдөгдөнө.
- 2.2 Гэрээнд оролцогч талууд Монгол Улсын Иргэний хуульд зааснаар гэрээний үүргээ бүрэн буюу хэсэгчлэн биелүүлээгүй гэж үзсэн тохиолдолд гэрээг дуусгавар болгохыг санал болгох эрхтэй.
- 2.3 Гэрээний хугацаа дуусгавар болоход талууд гэрээг үргэлжлүүлэх эсэх талаар харилцан мэдэгдэл ирүүлээгүй тохиолдолд гэрээ анх байгуулагдсан хугацаагаар сунгагдсанд тооцно.
- 2.4 Энэхүү гэрээний нөхцөл, болзол, заалтаас татгалзан дуусгавар болгох тухай санал, шалтгааныг талууд зөвхөн албан бичгээр тайлбарлан гаргана.

ГУРАВ. ТАЛУУДЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ

- 3.1 Талууд бие биенээсээ энэхүү гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлж, хэрэгжүүлэхийг шаардах бүрэн эрхтэй.
- 3.2 Талууд аюултай хог хаягдал /цаашид АХХ гэх/-г юүлэх, зөөх, тээвэрлэх, машинд ачиж буулгах зэрэг АХХ-г хөдөлгөх тухай бүрт хариуцлагатай байж, ажлын болон агуулахын талбай, газар шороо, байгаль орчинг бохирдуулахгүй байхад шаардлагатай арга хэмжээг авч хяналт тавьж ажиллах үүрэгтэй.

3.3 "Худалдан авагч" тээврийг хариуцах ба бэлтгэн нийлүүлэгчээс тээвэрлэгдэн ирсэн энэхүү гэрээний 3.3 заалтын дагуух АХХ-ыг тохирох эсэхийг өөрийн лабораторт судалж, шинжилсний үндсэн дээр түүхий эд болгон ашиглах эрхтэй.

3.4 "Нийлүүлэгч"-ийн нийлүүлсэн техникийн хаягдал тос буюу аюултай хог хаягдлыг хүлээн авснаар бүх эрсдэл, хариуцлага "Худалдан авагч"-д шилжинэ. Хүлээн авсан аюултай хог хаягдлыг "Худалдан авагч" нь хэрхэн ашиглах, ашигласан нь "Нийлүүлэгч"-д үл хамаарна.

ДӨРӨВ. ТӨЛБӨРИЙН НӨХЦӨЛ, ХУГАЦАА

4.1 "Нийлүүлэгч"-ийн нийлүүлж буй шаардлага хангасан АХХ-ыг үнэ төлбөргүй худалдан авна.

ТАВ. ДАВАГДАШГҮЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛ

5.1 Ямар ч тохиолдолд аль нэг тал түүний хяналтаас гарсан аливаа шалтгаан, нөхцөл байдлын улмаас шууд эсхүл шууд бус байдлаар, бүхэлд нь эсхүл хэсэгчлэн энэхүү гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлж чадаагүй, үүргийн биелэлт нь хойшлогдсон тохиолдолд нөгөө талын өмнө хариуцлага хүлээхгүй.

5.2 Тийм шалтгаан, нөхцөл байдалд: гал түймэр, үер, ажил хаялт, үймээн, хорлон сүтгэх ажиллагаа, дэлбэрэлт, цаг уурын сөрөг нөхцөл, зайлсхийх боломжгүй золгүй явдал, ажиллах хүч, материал, тээвэр эсхүл үйлчилгээ олдохгүй байх, давагдашгүй хүчин зүйлс эсхүл дайсагнагч улсын үйл ажиллагаа, нөгөө талын үйлдэл, шүүхийн шийдвэр, тушаал, тогтоол эсхүл Засгийн газрын эрх бүхий байгууллагын журам эсхүл зөвшөөрлийг алдах явдал бөгөөд энэ бүхэн аль ч талын үйлдэлд үндэслэгдээгүй байх ёстой.

5.3 Дээрхээс шалтгаалах ажил зогсоолт эсхүл энэ гэрээний дагуу үзүүлэх үйлчилгээний гүйцэтгэл тасалдсаны улмаас цаг хугацааны хувьд хойшлогдох асуудлыг аль болох яаралтай засаж залруулна.

ЗУРГАА. БУСАД ЗҮЙЛ

6.1 Энэхүү гэрээг хоёр хувь үйлдэж, талууд гарын үсэг зурж, тамга тэмдэг даран баталгаажуулснаар хүчин төгөлдөр болно.

6.2 Энэхүү гэрээнд заасан хэлцлүүд хэрэгжсэн эсэхийг үл харгалзан гэрээнд тусгагдсан болон гэрээг бэлтгэх, хэрэгжүүлэх үед гэрээнд оролцогч талуудын зүгээс гарсан аливаа зардлыг талууд өөр өөрсдөө хариуцна.

ДОЛОО. МАРГААНЫГ ШИЙДВЭРЛЭХ

7.1 Талууд харилцагч талынхаа бизнесийн нэр хүндийг хүндэтгэж, тэгш эрхийн зарчимд тулгуурлан ажиллана.

7.2 Талууд гэрээний хугацаанд харилцан ашигтай, найрсаг байдлаар хамтран ажиллаж аливаа маргааныг зөвшилцлийн замаар шийдвэрлэх бөгөөд хэрэв тодорхой зөвшилцөлд хүрээгүй тохиолдолд Монгол Улсын хуулийн дагуу харъяалагдах шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ГЭРЭЭГ БАЙГУУЛСАН:

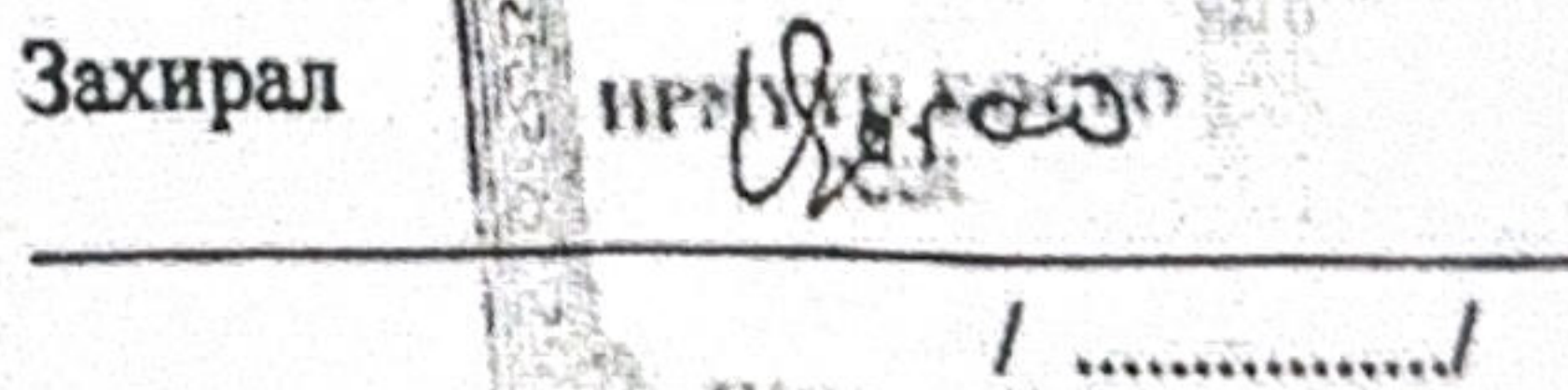
ХУДАЛДАН АВАГЧ ТАЛЫГ ТӨЛӨӨЛЖ:
"ТӨГС БИЛЭГ-ИНЖЕНЕРИНГ" ХХК-ИЙН

Менеджер

Ц.Нямдулам
УЗН02663
8652049

НИЙЛҮҮЛЭГЧ ТАЛЫГ ТӨЛӨӨЛЖ:
"ИРМҮҮН БОСГО" ХХК-ИЙН

Захирал

И.Босого

БАТЛАВ:
"ИРМУҮН БОСГО" ХХК-ИЙН
ЗАХИРАЛ

Х.ЦОГОО

2025 оны 03 сарын 25 өдөр

ЗӨВШӨӨРСӨН:
ОБЕГ-ЫН ДЭРГЭДЭХ, УУЛ-УУРХАЙН
АВРАХ АНГИЙН ЗАХИРАГЧ

ХУРАНДАА

Д.ГАНТУЛГА

2025 оны 03 сарын 25 өдөр

ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН ШИНЭЭГИЙН АМ,
ЖАЛГА-3 НЭРТЭЙ АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН ИЛ
УУРХАЙН АЮУЛЫН ҮЕД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Үндсэн АТЗ-ын дугаар: MV-019638

ХЯНАСАН:
УУЛ УУРХАЙН АВРАХ АНГИЙН АЛБАНЫ ДАРГА АВРАХ АЖИЛЛАГААНЫ
УДИРДАГЧ, АХЛАХ ДЭСЛЭГЧ *У. Мөнхуул* /У.ТЭМҮҮЖИН/

ХЯНАСАН:
ЕРӨНХИЙ ИНЖЕНЕР

БОЛОВСОРУУЛСАН:
"ИРМУҮН БОСГО" ХХК-Н ХӨДӨЛМӨРИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ, ЭРҮҮЛ АХУЙН
ИНЖЕНЕР *Т. Шийрэвжамц* /Т. ШИЙРЭВЖАМЦ/

2025 он

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction Information

Журналын /Journal No: 39813250

Системийн огноо/System Date: 2025-05-23 16:45:43

Дт	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5129030803	ИРМҮҮНБОСГО	5,500,000.00 MNT	1.00
Кт	Банкны дугаар/Branch No	Банкны нэр/Bank Name	5,500,000.00 MNT	1.00
	060000	ХААН БАНК		
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number	Нэр/Name		
	6739130038	ХАТАГТАЙ НЯМДОРЖ СЭВЖИДМАА		

Гүйлгээний утга/Transaction description:

ЕВ-Ирмүүнбосго хаяг рд5396786 авс гутлын урьдчилг

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction Information

Журналын /Journal No: 33747781

Гүйлгээний дугаар /Poid: 1150742828

Системийн огноо/System Date: 2025-05-28 15:29:58

Дт	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount		Ханш/Rate
	5129030603	ИРМҮҮНБОСГО	3,000,000.00	MNT	1.00
Кт	Банкны дугаар/Branch No TDBMMNUB	Банкны нэр/Bank Name ХУДАЛДАА ХӨГЖЛИЙН БАНК	3,000,000.00 MNT 1.00		
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number MN490004 000458132405	Нэр/Name ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ АЮУЛГҮЙ АЖИЛЛАГАА ЭРСДЭЛГҮЙ АМЬДРАЛ ТББ			

Гүйлгээний утга/Transaction description:

ЕВ-ИРМҮҮНБОСГО ХХК ААС ХАБЗА АЖИЛЧДЫН

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ ҮЗЛЭГ ХИЙХ ГЭРЭЭ

1. ГЭРЭЭ БАЙГУУЛАГЧ ТАЛУУД

Энэхүү гэрээг дараах талууд байгуулна

Захиалагч: Урьдчилсан босло ХХК

(Байгууллагын нэр, РД, хаяг, төлөөлөгчийн нэр, албан тушаал)

Гүйцэтгэгч: Ардүн Мянгалуу ТББ

(Эмнэлгийн нэр, РД, хаяг, эмнэлгийн эрхлэгчийн нэр, албан тушаал)

Талууд цаашид "Захиалагч", "Гүйцэтгэгч" гэж нэрлэгдэх болно.

2. ГЭРЭЭНИЙ ЗОРИЛГО

Захиалагчийн ажилтан, албан хаагчдыг эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулах, эрүүл мэндийн байдлыг тодорхойлох, өвчнийг эрт илрүүлэхэд оршино.

3. ГҮЙЦЭТГЭГЧИЙН ҮҮРЭГ

3.1. Захиалагчийн ажилтнуудыг батлагдсан хуваарийн дагуу үзлэгт хамруулах

3.2. Эрүүл мэндийн үзлэгийг холбогдох стандарт, журам, зааврын дагуу гүйцэтгэх

3.3. Үзлэгийн үр дүнг нэгтгэн дүгнэж, бичгээр тайлан гаргах

3.4. Үзлэгийн нууцыг чандлан хадгалах

3.5. Үзлэгийн дараа шаардлагатай зөвлөгөө, зөвлөмж өгөх

4. ЗАХИАЛАГЧИЙН ҮҮРЭГ

4.1. Ажилтнуудаа тогтоосон хугацаанд үзлэгт хамруулах

4.2. Үзлэгийн төлбөрийг гэрээнд заасан хугацаанд бүрэн төлөх

4.3. Үзлэг явуулах орчныг бүрдүүлэх (байр, тоног төхөөрөмж, шаардлагатай мэдээлэл г.м.)

5. ҮЗЛЭГИЙН ТӨЛБӨР, ТООЦОО

5.1. Нэг ажилтны үзлэгийн төлбөр: 150,000 төгрөг

5.2. Нийт ажилтны тоо: 30 хүн

5.3. Нийт төлбөр: 4,500,000 төгрөг (НӨАТ орсон /ороогүй/)

5.4. Төлбөрийг гэрээний дагуу 7 хоногийн дотор шилжүүлнэ.

6. ГЭРЭЭНИЙ ХУГАЦАА

Энэхүү гэрээ нь 2025 оны 05 сарын 28-ны өдрөөс 2026 оны 05 сарын 28-ны өдөр хүртэл хүчинтэй байна.

7. ХАРИУЦЛАГА

7.1. Талууд гэрээний үүргээ биелүүлээгүй тохиолдолд Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээнэ.

7.2. Үзлэгийн явцад гарсан аливаа мэдээлэл, дүгнэлтийг гуравдагч этгээдэд дамжуулахыг хориглоно.

8. ГЭРЭЭГ ЦУЦЛАХ, ӨӨРЧЛӨХ

8.1. Талууд харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр бичгээр гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болно.

8.2. Нэг тал гэрээг цуцлах бол нөгөө талд урьдчилан 7 хоногийн өмнө мэдэгдэнэ.

9. БУСАД ЗҮЙЛ

9.1. Энэхүү гэрээ нь 2 хувь үйлдэгдэж, тал бүрт нэг хувь хадгалагдана.

9.2. Гэрээний дагалдах баримт бичгүүд (ажилтнуудын нэрсийн жагсаалт, үзлэгийн хуваарь, тайлан гэх мэт) нь гэрээний салшгүй хэсэг болно.

10. ТАЛУУДЫН ГАРЫН ҮСЭГ

ЗАХИАЛАГЧ:

Нэр: _____

Албан тушаал: _____

Гарын үсэг: _____

Xa stamp:

ГҮЙЦЭТГЭГЧ:

Нэр: Алтан-Очираагийн Төгс

Албан тушаал:

Гарын үсэг: _____

Xa stamp:

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction Information

Журналын /Journal No: 45924549

Системийн огноо/System Date: 2025-05-29 18:25:51

Дт	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount		Ханш/Rate
	5129030803	ИРМҮҮНБОСГО	4,800,000.00	MNT	1.00
Кт	Банкны дугаар/Branch No 050000	Банкны нэр/Bank Name ХААН БАНК	4,800,000.00		MNT
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number 5057552405	Нэр/Name НОЁН БААТАРХҮҮ ВАНЧИГЦЭРЭН			

Гүйлгээний утга/Transaction description:

ЕВ-Ирмүүнбосго ххк рд 5396786 арүүл мөнд үзлэг

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836

E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 25/08-15/1

Захиалагч: “Ирмүүн босго” ХХК

Дээж авсан цэг: Төв аймаг, Заамар сумын нутагт орших MV-019638 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбай

Сорьц авсан огноо: 2025 оны 08 сар 12 өдөр

Шинжилгээ хийсэн огноо: 08 сарын 15

Харилцах утас:

1. ХӨРСНИЙ ХИМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

№	Дээж авсан гүн, см	pH	Давс, %	ЦДЧ, ds/m	Ялзмаг, %	CaCO ₃ , %	NO ₃ , мг/100г	Солилцох сууриуд, мг- экв/100 г		Шим тэжээлийн элементүүд, мг/100г	
								Ca ⁺²	Mg ⁺²	P ₂ O ₅	K ₂ O
Шинээгийн ам											
1	0-30	9.25	0.102	0.243	0.98	0.00	0.95	12	12	5.9	10
Буу орчим											
2	0-30	8.66	0.121	0.287	1.21	0.96	1.14	7	6	4.9	8
Жалга											
3	0-30	8.24	0.063	0.150	1.73	0.96	0.56	14	5	4.7	15
Кемп											
4	0-30	8.64	0.039	0.094	1.16	0.96	0.32	6	5	4.7	8

2. ХӨРСНИЙ МЕХАНИК БҮРЭЛДЭХҮҮН

№	Дээж авсан гүн, см	Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм						
		1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
Шинээгийн ам								
1	0-30	5.9	45.8	22.4	13.6	5.2	7.1	25.9
Буу орчим								
2	0-30	1.6	61.4	14.9	11.3	2.6	8.2	22.1
Жалга								
3	0-30	0.0	56.2	19.5	12.3	5.2	6.8	24.3
Кемп								
4	0-30	8.9	64.9	11.3	7.2	3.1	4.6	14.9

3. ХӨРСНИЙ ЭРҮҮЛ АХУЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН. IГР ХӨРСӨНД

№	Дээжний дугаар	Нянгийн тоо	Гэдэсний савханцрын титр (E.coli) MNS 3297:2019		Анаэробын (Cl.perfringens) MNS 3297:2019	
		Шинжилгээний хариу	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг
1	кемп	3.9*10 ⁵	≥0.1	1	≥0.1	1

4. ХӨРСНИЙ ХҮНД МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дээж авсан газар, Газар зүйн байршил	Дээж авсан гүн, см	Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
		мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг
Шинээгийн ам	0-30	85.7	18.4	0.0	52.6	35.7	36.7
Буу орчим	0-30	42.9	15.0	0.0	39.0	23.8	20.2

Жалга	0-30	71.5	15.0	0.0	43.0	24.1	24.7
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019							
Элсэрхэг хөрс		60	50	1	100	60	60
Шавранцар хөрс		100	70	1.5	150	80	100
Шаварлаг хөрс		150	100	3	300	100	150

*Харгалзах түвшин * Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжснд хамаарна

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРГЫН СТАНДАРТУУД : (Хөрсний агрохимийн үзүүлэлтүүд MNS3310:1991, MNS ISO10390, Хөрсний механик бүрэлдэхүүн MNS6824:2020, Эрүүл Ахуйн Шинжилгээний Стандарт MNS 5367:2004, MNS6341:2012, Хүнд металлуудыг -хаан дарсанд атом шингээлтийн спектрометрээр MNS ISO 11466:2007)

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭГ ГҮЙЦЭТГЭСЭН: Х.УУГАНЦЭЦЭГ, С.НЯМДАШ
ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ: Г.СОЛОНГО Ph.D, Дэд профессор

Нарт ШУҮН Консалтинг ХХК

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction InformationЖурналын /Journal No: **4823388**Системийн огноо/System Date: **2025-07-04 09:44:18**

Дт	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount		Ханш/Rate
	5129030803	ИРМҮҮНБОСГО	2,520,000.00	MNT	1.00
Кт	Банкны дугаар/Branch No	Банкны нэр/Bank Name	2,520,000.00 MNT		1.00
	050000	ХААН БАНК			
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number	Нэр/Name			
	5745015016	НОЁН ПҮРЭВ ДАВААДОРЖ			

Гүйлгээний утга/Transaction description:

ЕВ-Ирмүүнбосго ххх ургамал тариалалт

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction InformationЖурналын /Journal No: **33458525**Системийн огноо/System Date: **2025-05-30 15:46:07**

Дт	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount		Ханш/Rate
	5129030803	ИРМҮҮНБОСГО	6,883,250.00	MNT	1.00
Кт	Банкны дугаар/Branch No	Банкны нэр/Bank Name	6,883,250.00		1.00
	050000	ХААН БАНК			
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number	Нэр/Name			
	5178015498	ТАРИМАЛ УРГАМАЛ			

Гүйлгээний утга/Transaction description:

ЕВ-Ирмүүнбоого хөж олон нөст ургамлын үр

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction InformationЖурналын /Journal No: **16855025**Системийн огноо/System Date: **2025-07-02 12:54:00**

Дт	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5129030603	ИРМҮҮНБОСГО	3,000,000.00 MNT	1.00
Кт	Банкны дугаар/Branch No 060000	Банкны нэр/Bank Name ХААН БАНК	3,000,000.00 MNT	1.00
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number 5041228843	Нэр/Name НОЁН БУЯНДЭЛГЭР БАТЗАЯА		

Гүйлгээний утга/Transaction description:

ЕВ-Хайлаас үрсэлгээний урьдчилгаа

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction Information

Журналын /Journal No: 34808858

Системийн огноо/System Date: 2025-07-03 17:58:50

Дт	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number 5129030803	Нэр/Name ИРМҮҮНБОСГО	Дүн/Amount 10,450,000.00 MNT	Ханш/Rate 1.00
Кт	Банкны дугаар/Branch No 050000 IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number 5739067584	Банкны нэр/Bank Name ХААН БАНК Нэр/Name НОЁН НАЦАГДОРЖ ЦЭВЭЭНДОРЖ	10,450,000.00 MNT	1.00

Гүйлгээний утга/Transaction description:

ЕВ-Ирмүүнбосго ххк рд 5396786 авс хашаа